ARTHUR CONAN DOYLE

ARTHUR CONAN DOYLE

STUDIU ÎN ROŞU INTENS

CUPRINS:
PARTEA I.
Din însemnările lui John H. Watson, doctor în Serviciul Medical al Armatei.
Domnul Sherlock Holmes.
Ştiinţa deducţiei.
Misterul din Lauriston Garden.
Ce a avut de spus John Rance.
Anunţul nostru ne aduce un vizitator.
Tobias Gregson arată de ce este capabil.
O lumină în întuneric.
PARTEA A II-A.
Ţinutul Sfinţilor.
Pe întinsa câmpie alcalină.
Floarea întregului Utah.
John Ferrier vorbeşte cu Profetul.
Fuga pentru a scăpa cu viaţă.
Îngerii răzbunători.
O continuare a însemnărilor doctorului John Watson.
Concluzie.

PARTEA I.

Din însemnările lui John H. Watson, doctor în Serviciul Medical al Armatei.

Capitolul I.

Domnul Sherlock Holmes.

În anul 1878 am absolvit Facultatea de Medicină a Universităţii din Londra, devenind doctor, şi m-am înscris la

Netley, ca să audiez cursurile cerute chirurgilor militari. După ce mi-am terminal studiile acolo, am fost numit chirurg asistent în regimentul al V-lea de puşcaşi din Northumberland Regimentul se afla la acea vreme în India şi înainte de a i mă alătura a izbucnit cel de-al doilea război afgan Când am debarcat în Bombay, am aflat că regimentul înaintase prin trecători şi se afla deja în inima ţării duşmane L-am urmat, cu toate acestea, împreună cu mulţi alţi militari care se aflau într-o situaţie similară, şi am reuşit să ajung în siguranţă la Candahar, unde mi-am găsit regimentul şi mi-am început imediat activitatea.

Campania le-a adus onoruri şi înaintări în grad multora, însă mie nu mi-a adus decât nenorocire şi dezastru. Am fost mutat din brigada meu în cea din Berkshire, alături de care am luptat în fatala bătălie de la Maiwand. Acolo am fast lovit în umăr de un glonte, ce mi-a distrus osul şi mi-a atins artera subclaviculară. Aş fi căzut în mâinile ucigaşe ale luptătorilor musulmani fără devotamentul şi curajul arătat cu acest prilej de Murray, infirmierul meu, care m-a aruncat pe un cal de samar şi a reuşit să mă aducă cu bine în liniile britanice.

Terminat de durere şi slăbit de greutăţile îndelungate prin care am trecut, am fost mutat cu alţi mulţi răniţi la spitalul de la Peşawar. Aici mi-am revenit, şi starea mea s-a ameliorat într-atât încât să fiu capabil să mă plimb prin saloane şi chiar să stau puţin la soare pe verandă, când am fost lovit de un acces de febră tifoidă, binecunoscutul blestem al coloniei noastre indiene. Timp de luni am fost ca şi mort şi, când în cele din urmă mi-am revenit şi am intrat în convalescenţă, eram atât de slăbit şi împuţinat încât comisia medicală a hotărât să fiu trimis fără întârziere înapoi în Anglia. Am fost pus ca atare pe vasul militar Orontcs şi o lună mai târziu, am debarcat pe cheiul din Portsmouth, cu sănătatea iremediabil distrusă, însă având permisiunea unui guvern grijuliu să-mi petrec următoarele nouă luni încercând să mi-o ameliorez.

N-aveam nici prieteni nici rude în Anglia, şi eram, prin urmare, liber ca pasărea cerului, sau, mai precis, pe cât de liber îmi permitea să fiu un venit de unsprezece şilingi şi şase pence pe zi. În aceste circumstanţe, am fost fireşte atras ae Londra, acea imensă hazna spre care se îndreaptă irezistibil toţi leneşii şi cei care-şi irosesc vremea din imperiul nostru. Acolo, am locuit un timp într-un han din Strand, ducând o existenţă lipsită de confort şi de sens, şi cheltuind banii pe cure-i aveam mult mai liberal decât s-ar fi cuvenit. Starea mea financiară a devenit atât de alarmantă încât am realizai în curând că trebuia fie să părăsesc metropola şi să mă aşez undeva la ţară, fie să-mi schimb radical stilul de viaţă. Alegând cea de-a doua opţiune, am început prin a hotărî să părăsesc hanul, şi să-mi stabilesc domiciliul într-un loc mai puţin pretenţios şi scump.

Exact în ziua în care am ajuns la această concluzie, stăteam în birtul Criterion, când cineva m-a bătut pe umăr: întorcându-mă, l-am recunoscut pe tânărul Stamford, care mă ajuta la operaţii la Bart. Pentru un om singur, vederea unei feţe prietenoase în imensa aglomeraţie din Londra este, realmente, un lucru plăcut. Pe vremuri, Stamford nu mi-a fost niciodată un prieten apropiat, însă acum l-am întâmpinat cu entuziasm, iar el, la rândul lui, a părut să fie încântat să mă vadă. În bucuria mea exuberantă, l-am invitat să ia prânzul cu mine la Holborn, şi am pornit într-acolo cu o birjă.

— Ce ţi s-a întâmplat, Watson? M-a întrebat el, fără să-şi ascundă uimirea, în timp ce birja huruia pe drumurile aglomerate ale Londrei.

— Eşti subţire ca un ţâr şi negru ca smoala.

I-am relatat pe scurt aventurile mele şi de abia ce mi-am terminat povestea, că am şi ajuns la destinaţie.

— Bietul de tine! A spus el, după a mi-a ascultat nenorocirile, arătându-şi compasiunea.

— Ce faci acum?

— Caut un loc pe care să-l închiriez, i-am răspuns. Încerc să văd ducă este posibil să fac rost de o locuinţă confortabilă la un preţ rezonabil.

— Ce lucru ciudat, a remarcat însoţitorul meu.

— Eşti al doilea om astăzi care îmi spune aşa ceva.

— Şi cine a fost primul? Am întrebat eu.

— Un individ care lucrează la laboratorul de chimie de la spital. Se plângea în această dimineaţă că nu putea găsi pe cineva cu care să împartă chiria pentru o locuinţă drăguţă pe care a găsit-o, şi care este prea scumpă pentru buzunarul lui.

— Pe Joe! Am strigat, dacă chiar vrea pe cineva cu care să împartă locuinţa şi cheltuielile, sunt exact persoana potrivita. Prefer să am un coleg decât să fiu singur.

Tânărul Stamford mi-a aruncat o privire mai degrabă ciudată pe deasupra paharului său cu vin

— Nu-l cunoşti încă pe Sherlock Holmes, a apus el. Poate nu ţi l-ai dori coleg.

— De ce, ce ai împotriva lui?

— O, n-am spus că aş avea ceva împotriva lui. Are idei puţin cam ciudate – este un entuziast în privinţa unor ştiinţe Pe câte ştiu eu, este un individ decent.

— Este student la medicină, presupun? Am spus eu.

— Nu – n-am nici cea mai mică idee ce carieră o să aleagă. Cred că ştie bine anatomie şi este un chimist de primă clasă; însă. După câte ştiu, n-a urmat niciodată în mod sistematic cursuri medicale. Studiile lui sunt nesistematice şi excentrice, însă a strâns o mulţime de cunoştinţe neobişnuite, care i-ar uimi pe profesorii săi.

— Nu l-ai întrebat vreodată ce carieră are în vedere? L-am întrebat eu.

— Nu, nu este omul pe care să-l faci uşor să vorbească, deşi poate deveni destul de comunicativ, atunci când are chef

— Mi-ar plăcea să-l cunosc, am spus. Daca e să-mi împart locuinţa cu cineva, prefer un om studios şi liniştit. Nu sunt

încă suficient de refăcut să rezist la zgomot sau senzaţii tari. Am avut suficient din ambele în Afganistan ca să-mi ajungă pentru tot restul vieţii. Unde pot să-l întâlnesc pe acest prieten al tău?

— Este cu siguranţă la laborator, mi-a răspuns însoţitorul meu. Fie evită locul cu săptămânile, fie lucrează acolo de dimineaţa până seara. Dacă doreşti, mergem acolo împreună după prânz.

— Fireşte, am răspuns, iar conversaţia a alunecat spre alte subiecte.

După ce am plecat de la Holborn, pe drumul spre spital, Stamford mi-a dat mai multe informaţii despre persoana cu care îmi propusesem să împart locuinţa.

— Să nu mă învinuieşti pe mine dacă n-o să te înţelegi cu el, mi-a spus. Nu ştiu mai multe despre el decât am aflat întâlnindu-l din când în când la laborator. Acest aranjament este ideea ta, deci nu-mi asum nici o responsabilitate.

— Dacă nu ne înţelegem, o să fie uşor să ne separăm, am răspuns. Mi se pare, Stamford, am adăugat, uitându-mă intens la el, că ai vreun motiv să le speli pe mâini. Are cumva o fire atât de teribilă, sau despre ce este vorba? Spune-mi pe şleau.

— Nu este uşor să exprimi ceea ce nu poate fi pus în cuvinte, a răspuns el, râzând. Holmes este un pic prea ştiinţific pentru gustul meu – este aproape crud. Mi-l pot imagina dându-i unui prieten un grăunte din cel mai recent alcaloid vegetal, nu din răutate, să ne înţelegem, ci pur şi simplu din curiozitate, ca să-şj facă o idee precisă în privinţa efectelor acestuia. Ca să nu-l nedreptăţesc, cred că ar fi gata să înghită el însuşi aşa ceva. Pare a muri o pasiune pentru cunoaşterea exactă şi clară.

— Şi are dreptate.

— Da, dar poate s-o împingă prea departe. Când ajunge să lovească cu băţul cadavrele din sala de disecţie, pasiunea lui ia, fireşte, o formă cam bizară.

— Loveşte cadavrele!

— Da, pentru a afla pentru cât timp după moarte apar vânătăi pe corp. L-am văzul făcând aşa ceva cu proprii mei ochi

— Şi, totuşi, spui că nu este student la medicină?

— Nu. Numai Dumnezeu ştie care este obiectul studiilor sale. Dar iată-ne ajunşi, şi-ţi poţi face tu însuţi o părere. În timp ce rostea aceste cuvinte, am luat-o pe o alee îngustă, şi am trecut printr-o mică uşă laterală, ce ducea într-a aripă a marelui spital. Totul îmi părea familiar, şi n-am avut nevoie de nici o îndumare, când am coborât scările mohorâte din piatră, şi am luat-o pe coridorul lung cu pereţii văruiţi şi nenumărate uşi cenuşii. Aproape de capătul acestuia, se despărţea un pasaj arcuit şi scund ce ducea la laboratorul de chimie.

Acesta era o cameră înaltă, căptuşită literalmente cu nenumărate sticle. Nişte mese late şi joase erau dispuse la întâmplare, fiind încărcate cu retorte, eprubete şi mici lămpi Bunsen, cu flăcările lor albastre pâlpâitoare. În cameră se afla numai un singur student aplecat asupra unei mese mai îndepărtate, absorbit de munca sa. La sunetul paşilor noştri, s-a întors şi a sărit în picioare, cu un strigăt de plăcere.

— L-am descoperit! L-am descoperii, a strigai el către însoţitorul meu, alergând spre noi cu o eprubetă în mână. Am găsit un reactiv care esle precipitat numai de hemoglobină şi de nimic altceva Dacă ar fi descoperii o mină de aur, încântarea ce i se zugrăvea pe faţă n-ar fi putut fi mai mare

— Domnul Watson, domnul Sherlock Holmes, a spus Stamford, prezentându-ne.

— Încântat, a zis el prietenos, prinzându-mi mâna cu o putere de care cu greu l-aş fi bănuit capabil. Ai fost în Afganistan, după câte văd.

— Pentru Dumnezeu, cum de ştii asta? L-am întrebat plin de uimire

— Nu contează, a spus el, chicotind în barbă. Problema la momentul de faţă se referă la hemoglobină. Fără îndoială, înţelegi importanţa descoperirii pe care am făcut-o?

— Este interesantă, cu certitudine, din punct de vedere chimic, am răspuns, insă din punct de vedere practic…

— Păi, domnule, este cea mai practică descoperire medico-legală făcută de ani buni încoace. Nu vezi că ne oferă posibilitatea de a face a analiză infailibilă a urmelor de sânge? Ia vino fncoace! În entuziasmul său, m-a înşfăcat de mâneca hainei, şi m-a tras spre masa unde lucra. Hai să facem rost de nişte sânge proaspăt, a spus înţepându-se cu un ac lung în deget şi colectând picătura eu o pipetă. Acum, adaug această cantitate mică de sânge inlr-un litru de apă. Observă că amestecul ce rezultă pare a fi apă curată. Proporţia sângelui nu poate fi mai mare de unu la milion. Cu toate acestea, n-am nici o îndoială că vom putea să obţinem reacţia caracteristică. În timp ce vorbea, a aruncat în vas câteva cristale albe, iar apoi a adăugat nişte picături de lichid transparent. Într-o clipă, conţinutul vasului a luat o culoare întunecată de mahon, iar un praf maroniu s-a lăsat pe fundul borcanului de sticlă.

— Ha! Ha! A strigat el, bătând din palme, şi părând la fel de încântat ca un copil în faţa unei jucării noi. Ce părere ai de asta?

— Pare a fi o probă de îndemânare, am remarcat.

— Frumos! Frumos! Vechiul experiment cu răşină de guaiac era foarte stângace şi nesigur. La fel ca examinarea microscopică a globulelor de sânge. Aceasta devine complet lipsită de valoare, dacă urmele de sânge sunt vechi de câteva ore. Pe când analiza mea este la fel de eficientă fie că sângele este vechi sau proaspăt. Dacă această analiză ar fi fost descoperită până acum, sute de oameni şi-ar fi ispăşit de multă vreme pedeapsa pentru crimele înfăptuite.

— Chiar aşa! Am murmurat.

— Cazurile criminale depind incă de acest unic aspect. Un om este suspectat de crimă la luni de zile după ce a comis-o.

Lenjeria sau hainele acestuia sunt examinate, şi pe ele sunt descoperite pete cafenii Sunt acestea pete de sânge, de noroi, de rugină, de fructe, ori ce sunt? Această întrebare a încurcat mulţi specialişti, şi de ce? Pentru că nu există nici o analiză de încredere. Acum avem experimentul lui Sherlok Holmes, şi nu va mai exista nici o dificultate.

Ochii săi realmente scânteiau în timp ce vorbea, şi şi-a pus mâna pe inimă, aplecându-se ca şi cum s-ar fi aflat în faţa unei mulţimi care-l aplauda, invocată în imaginaţie.

— Se cuvine să fii felicitat, am remarcat, destul de surprins de entuziasmul lui.

— Să luam de pildă cazul lui Von Bischoff din Frankfurt, de anul trecut. Ar fi fost cu siguranţă spânzurat, dacă analiza aceasta ar fi fost posibilă. Apoi Mason din Bradford şi faimosul Muller şi Lefevre din Montpellier şi Samson din New Orleans. Aş putea aminti douăzeci de cazuri pentru care aceasta s-ar fi dovedit hotărâtoare.

— Pari a fi o istorie vie a crimelor, a spus Stamford râzând. Poţi începe un articol astfel. Numeşte-l „Informaţii criminale din trecut”.

— Ar putea constitui o lectură foarte interesantă, a remarcat Sherlock Holmes, aplicându-şi o bucăţică de plasture peste înţepătura din deget. Trebuie să fiu atent, a continuat el, întorcându-se spre mine cu un zâmbet, pentru că mă stropesc cu otrăvuri destul de des. Spunând aceasta, a întins mana, şi am observat că era toată împestriţată cu bucăţi similare de plasture şi decolorată din pricina acizilor puternici

— Am venit aici pentru o afacere, a spus Stamford, aşezându-se pe un taburet înalt, şi împingând cu piciorul un altul spre mine. Prietenul meu vrea să închirieze o locuinţa, şi, ştiind că te plângeai că nu poţi găsi pe cineva cu care să împărţi locuinţa, m-am gândit să vă fac cunoştinţa.

Sherlock Holmes a părut încântat de ideea de a împărţi locuinţa cu mine.

— Am în vedere un apartament pe strada Baker, a spus, care ni s-ar potrivi perfect. Nu te deranjează mirosul de tutun puternic, sper?

— Fumez întotdeauna aşa ceva, am răspuns.

— Asta-i bine. În general, ţin substanţe chimice, şi, din când în când, fac experimente. Te-ar deranja aşa ceva?

— Deloc.

— Hai să vedem – ce alte defecte am? Sunt deprimat uneori, şi nu deschid gura zile în şir. Nu trebuie să presupui că sunt îmbufnat când mă comport astfel. Pur şi simplu, lasă-mă în pace şi în curând voi fi din nou cum trebuie. Tu ce ai de mărturisit? E bine ca două persoane să-şi ştie defectele înainte de a începe să convieţuiască.

Am râs de acest interogatoriu.

— Ţin un pui de buldog, am spus, nu-mi place zgomotul pentru că am nervii zdruncinaţi, mă trezesc la tot felul de ore imposibile, şi sunt extrem de leneş. Am o altă serie de defecte când sunt sănătos, dar acestea sunt cele principale în momentul de faţă.

— Incluzi cântatul la vioară în categoria zgomotului? M-a întrebat neliniştit.

— Depinde de interpret, am răspuns. O interpretare bună este ceva divin – una rea însă…

— O, atunci e în regulă, a exclamat, cu un râs vesel. Cred că putem considera înţelegerea ca şi făcută – dacă îţi vor plăcea camerele.

— Când le putem vedea?

— Caută-mă aici mâine după-amiază, şi vom merge acolo împreună şi vom aranja totul, a răspuns.

— Bine – exact la prânz, am spus eu, dându-i mâna. L-am lăsat lucrând printre subtanţele chimice, şi ne-am îndreptat pe jos spre hanul meu.

— Apropo, am întrebat brusc, oprindu-mă şi întorcându-mă spre Stamford, cum naiba a ştiut că am fost în Afganistan?

Tovarăşul meu a zâmbit enigmatic.

— Aceasta-i mica lui ciudăţenie, a spus el. Mulţi oameni au vrut să ştie cum descoperă unele lucruri

— O, este vorba de un mister, nu-i aşa? Am exclamat, frecându-mi mâinile. Aceasta este foarte incitant. Iţi sunt extrem de recunoscător că ne-ai făcut cunoştinţă. Obiectul potrivit pentru studiul omenirii este omul ştiai?

— Trebuie să-l studiezi atunci, a spus Stamford, în timp ce-şi lua rămas bun. Vei găsi totuşi că este dificil. Pariez că va afla mai multe despre tine decât tu despre el. La revedere.

— La revedere, am răspuns, şi am luat-o spre han, foarte interesat de noua mea cunoştinţă.

Capitolul 2

Ştiinţa deducţiei.

Ne-am întâlnit în ziua următoare, aşa cum am stabilit, şi am vizitat locuinţa de pe strada Baker, nr. 221B, despre care a vorbit când ne-am întâlnit. Avea două dormitoare confortabile şi um salon mare şi aerisit, mobilat într-un stil vioi, şi luminat de două ferestre mari. Dat fiind că locuinţa corespundea în toate privinţele, iar chiria devenea acceptabilă când era împărţita la doi, ne-am hotărât pe loc, şi am devenit imediat noii chiriaşi. În seara respectivă, mi-am mutat lucrurile de la han, iar în dimineaţa următoare s-a mulat şi Sherlock Holmes, cu câteva cutii şi geamantane. O zi sau două am fost foarte ocupaţi cu despachetatulşi aranjarea cât mai potrivită a lucrurilor. Acestea fiind făcute, am început treptat să ne liniştim şi să ne obişnuim cu noul mediu.

Holmes nu era cu siguranţă un om dificil cu care să convieţuieşti. Era liniştit, iar obiceiurile lui erau neschimbătoare. Rareori stătea treaz după zece seara, şi întotdeauna îşi lua dejunul şi pleca înainte ca eu să mă fi trezit. Uneori îşi petrecea ziua la laboratorul de chimie, alteori în sala de disecţie, şi din când în când în plimbări lungi, ce păreau să-l poarte în cartierele mărginaşe ale oraşului. Când era în dispoziţia de a munci, energia lui nu cunoştea limite; însă câteodată o stare contrară punea

stăpânire pe el, şi rămânea întins pe sofaua din camera comună zile întregi, de abia scoţând câte un cuvânt sau mişcându-se cât era ziua de lungă. Cu acest prilej, am observat că ochii lui priveau în gol cu o expresie visătoare, şi aş fi presupus că era dependent de vreun narcotic, dacă cumpătarea şi igiena întregii sale existenţe nu ar fi făcut imposibil aşa ceva.

Pe măsură ce săptămânile treceau, interesul şi curiozitatea mea privind scopul său în viaţă creşteau tot mai mult. Persoana şi înfăţişarea sa erau de natură să atragă atenţia celui mai superficial observator. Avea peste un metru optzeci înălţime, şi era atât de slab încât părea mult mai înalt. Privirea lui era ascuţită şi pătrunzătoare, cu excepţia acelor perioade de torpoare pe care le-am menţionat; iar nasul său îngust şi coroiat îi dădea o expresie atenta şi hotărâtă. Bărbia îi era şi ea proeminenta şi ascuţită ca a unui om hotărât. Mâinile îi erau în permanenţă mânjite cu cerneală şi pătate de substanţe chimice; totuşi, am observat că erau extrem de agile atunci când manipulau fragilele sale instrumente.

Cititorul m-ar putea cataloga ca fiind o persoană care-şi bagă nasul unde nu-i fierbe oala, dacă mărturisesc cât de mult îmi incita curiozitatea acest individ, şi cât de des am încercat să străâung rezerva pe care o arăta în privinţa chestiunilor personale. Totuşi, înainte de a mă considera astfel, nu uitaţi cât de lipsită de obiect era viaţa mea, şi cât de puţine lucruri care să-mi solicite atenţia existau în ea. Sănătatea precară nu-mi permitea să mă aventurez afară, daca vremea nu era extrem de caldă, şi nu aveam nici un prieten care să mă viziteze şi să schimbe ceva în monotonia existenţei mele cotidiene. În aceste împrejurări, am salutat cu mult interes misterul ce-l învăluia pe colegul meu, şi am petrecut mult timp încercând să-i dau de capăt.

Nu studia medicina. El însuşi, răspunzându-mi la o întrebare, a confirmat opinia lui Stamford în această privinţă. Nici nu părea să fi urmat nişte lecturi ce l-ar fi

putut pregăti pentru obţinerea unei licenţe în ştiinţă sau în orice altă cale recunoscută de acces la lumea educată. Totuşi, zelul pe care-l avea pentru anumite studii era remarcabil şi în anumite limite excentrice cunoaşterea lui era atât de vastă şi detaliată încât observaţiile sale mă uimeau teribil. Cu siguranţă, nici o persoană n-ar fi lucrat atât de serios, sau nu şi-ar fi însuşit informaţii atât de precise, dacă n-ar fi avut în vedere un anume scop. Cititorii nesistematici se remarcă rareori prin exactitatea a ceea ce învaţă. Nici un om nu-şi împovărează mintea cu detalii, dacă nu are un motiv serios s-o facă.

Ignoranţa lui era la fel de remarcabilă ca şi cunoştinţele lui. Nu ştia aproape nimic despre literatura, filosofia şi politica contemporană. Odată când l-am citat pe Thomas Carlyle, m-a întrebat cu naivitate cine era şi ce anume a făcut. Surprinderea mea n-a mai cunoscut însă margini, când am descoperit întâmplător că nu ştia nimic despre teoria lui Copernic şi despre structura sistemului solar. Faptul că o fiinţă civilizată din secolul XIX nu ştia că pământul se învârte în jurul soarelui îmi părea a fi un lucru extraordinar, de domeniul imposibilului.

— Pari a fi uimit, a spus el, zâmbind la surprinderea mea. Acum c-o ştiu, o să fac tot ce-mi stă în putinţă s-o uit.

— S-o uiţi!

— Vezi, mi-a explicat el, cred despre creierul uman că este iniţial ca o mică mansardă goală pe care trebuie s-o umpli cu mobila pe care o doreşti. Cine e nebun, o umple cu toată mobila greoaie ce-i iese în cale, astfel încât cunoştinţele care îi pot fi de folos nu mai au loc înăuntru, sau, în cel mai bun caz, sunt amestecate cu o mulţime de alte lucruri, astfel încât îi este dificil să le găsească atunci când are nevoie de ele. Insă muncitorul îndemânatic este realmente foarte atent în privinţa a ceea ce introduce în mansarda creierului său. Nu va ţine acolo nimic altceva decât instrumentele ce-i pot fi de folos în munca sa, dar dintr-acestea are o colecţie vastă, şi toate sunt ţinute într-o

ordine perfectă. Este o greşeală să credem că acea cămăruţă are pereţi elastici ce se pot întinde oricât dorim. Putem fi siguri că va veni o vreme când, pentru fiecare cunoştinţă nouă, o să uităm ceva ce am ştiut înainte. Prin urmare, este de cea mai mare importanţă să nu ţinem acolo cunoştinţe inutile, care să le împingă afară pe cele folositoare.

— Dar sistemul solar! Am protestat eu.

— Ce semnificaţie are acesta pentru mine? M-a întrerupt nerăbdător. Spui că ne învârtim în jurul soarelui. Dacă ne-am învârti în jurul lunii, pentru mine sau munca mea ar fi exact acelaşi lucru.

Eram pe punctul de a-l întreba în ce consta munca lui, dar ceva în felul lui de a se comporta mi-a dat de înţeles că întrebarea n-ar fi fost binevenită. Totuşi, am reflectat asupra scurtei noastre conversaţii, şi am încercat să deduc unele lucruri. A spus că nu ar asimila cunoştinţe care să nu fie relevante pentru obiectul său de studiu. Prin urmare, toate cunoştinţele pe care le poseda erau strict folositoare. Am enumerat toate diversele subiecte în privinţa cărora mi-a demonstrat că era extrem de bine informat. Am luat chiar un creion şi le-am notat. N-am putut să mă abţin să nu zâmbesc văzând ce-am scris. Arăta precum urmează:

Sherlock Holmes – limitele lui

1. Cunoştinţe de literatură – deloc.
2. Cunoştinţe de filosofie – deloc.
3. Cunoştinţe de astronomie – deloc.
4. Cunoştinţe de politică – câteva.
5. Cunoştinţe de botanică – variabile.

Foarte informat despre belladona, opium şi otrăvuri, în general.

Nu ştie nimic despre grădinărit.

6. Cunoştinţe de geologie – practice, dar limitate.

Recunoaşte dintr-o privire diferitele tipuri de pământ.

După plimbări, mi-a arătat stropii de pe pantaloni, indicându-mi, în funcţie de culoarea şi consistenţa lor, din

ce parte a Londrei erau.
7. Cunoştinţe de chimie – profunde.
8. Cunoştinţe de anatomie – precise, dar nesistematice.
9. Cunoştinţe de literatură poliţistă – imense.
Pare a cunoaşte în cel mai mic detaliu toate crimele comise în acest secol.
10. Cântă bine la vioară.
11. Este foarte bun la scrima cu băţul, la box, şi este un excelent spadasin.
12. Cunoaşte bine legile britanice.
Când am ajuns cu lista până aici, am aruncat-o disperat în foc. Dacă este posibil să descopăr ce urmăreşte acest individ numai prin găsirea unui numitor comun al acestor talente şi aflarea unei profesii care să le presupună pe toate, mi-am spus, pot renunţa să încerc chiar de acum.
Văd că am menţionat înainte talentul lui la vioară. Acesta era de excepţie, dar la fel de excentric ca toate celelalte aptitudini ale sale. Ştiam bine că putea interpreta piese dificile, pentru că, la cererea mea, mi-a cântat unele din liedurile lui Mendelssohn şi alte piese favorite. Dacă nu era solicitat, însă, rareori improviza sau încerca vreo melodie cunoscută. Seara, lăsându-se pe spate în fotoliu, îşi închidea ochii şi scârţâia neatent la vioara pe care o ţinea pe genunchi. Uneori acordurile erau adânci şi melancolice. Din când în când erau fantastice şi vioaie. In mod vădit, ele reflectau gândurile care-l preocupau, însă nu puteam să-mi dau seama dacă muzica ajuta acele gânduri, sau cântatul era, pur şi simplu, rezultatul unui capriciu sau fantezii. M-aş fi revoltat împotriva acestor solo-uri exasperante, dacă acesta nu le-ar fi încheiat în mod obişnuit interpretând într-o succesiune rapidă o serie din melodiile mele favorite, ca un fel de compensaţie pentru felul în care îmi încerca răbdarea.
În timpul primei săptămâni, nu am avut vizitatori, şi am început să cred că tovarăşul meu era la fel de lipsit de prieteni ca şi mine. Apoi, am descoperit însă că avea multe

cunoştinţe din cele mai variate clase sociale. Un individ gălbejit, cu faţa de şobolan şi ochi închişi la culoare, care mi-a fost prezentat drept domnul Lestrade, a venit de trei sau patru ori într-o singură săptămână. Într-o dimineaţă, a venit o fată, îmbrăcată la modă, care a stat o jumătate de oră sau mai mult. În aceeaşi după-amiază, a apărut un vizitator cărunt, ponosit, care arăta ca un negustor ambulant şi părea foarte tulburat, urmat de o femeie în vârstă, neîngrijită. Cu altă ocazie, un bătrân cu părul alb a avut o conversaţie cu tovarăşul meu; altădată, un hamal din gară, în uniforma lui de catifea. Când vreunul din aceşti indivizi comuni îşi făcea apariţia, Sherlock Holmes obişnuia să mă roage să folosească salonul, şi mă retrăgeam în camera mea. Întotdeauna îşi cerea scuze pentru acest inconvenient.

— Trebuie să folosesc această cameră pentru afaceri, spunea el, iar aceste persoane sunt clienţii mei.

Din nou am avut ocazia să-i pun întrebarea decisivă, şi din nou delicateţea m-a împiedicat să oblig o altă persoană să-mi încredinţeze secretele sale. La vremea respectivă, mi-am închipuit că avea vreun motiv puternic să nu menţioneze ocupaţia sa, dar el însuşi mi-a destrămat în curând această presupoziţie, atingând voit subiectul.

Era 4 martie, am un motiv serios să-mi amintesc data. M-am trezit ceva mai devreme decât de obicei, şi am văzut că Sherlock Holmes nu-şi terminase încă micul-dejun. Gazda noastră s-a obişnuit atât de mult cu faptul că mă trezeam târziu că nu-mi pusese încă masa, şi nici nu-mi făcuse cafeaua. Cu o nerăbdare nu prea rezonabilă, am sunat din clopoţel, şi i-am sugerat abrupt că eram gata. Apoi am luat un ziar de pe masă, încercând să-mi trec timpul cu el, în timp ce colegul meu mesteca tăcut pâinea prăjită. Unul din articole era subliniat cu creionul, şi, în mod firesc, am început să-l parcurg.

Titlul întrucâtva ambiţios era „Cartea vieţii”, iar autorul încerca să arate cât de multe putea afla un om cu spirit de

observaţie prin examinarea precisă şi sistematică a tuturor faptelor pe care le întâlnea. M-a surprins amestecul ciudat de perspicacitate şi absurditate. Raţionamentul era riguros şi plin de forţă, dar deducţiile îmi păreau a fi trase de păr şi exagerate. Autorul pretindea că, în urma unei expresii momentane, a unei contracţii musculare sau a unei priviri, putea pătrunde gândurile cele mai ascunse ale unui om. Potrivit lui, era imposibil să înşeli pe cineva obişnuit cu observaţia şi analiza. Concluziile lui erau la fel de infailibile ca teoremele lui Euclid. Rezultatele la care ajungea puteau să pară atât de şocante celor neiniţiaţi, încât până aflau procesele prin care acesta le obţinea, puteau foarte bine să-l ia drept magician.

„Dintr-o picătură de apă, spunea autorul, un logician poate infera posibilitatea Atlanticului sau a Niagarei, fără să le fi văzut sau să fi auzit de ele. Prin urmare, întreaga viaţă formează un lanţ imens, a cărui natură o descoperim ori de câte ori ni se arată o singură verigă din el. Ca toate celelalte ştiinţe, ştiinţa deducţiei şi analizei poate fi deprinsă numai în urma unui studiu îndelungat şi răbdător, iar viaţa nu este suficient de lungă pentru a-i permite vreunui muritor să atingă perfecţiunea absolută în ea. Înainte de a se ocupa de aspectele morale şi mentale ale problemei, care prezintă cea mai mare dificultate, cel care cercetează ar trebui să înceapă cu stăpânirea unor aspecte elementare. De exemplu, când întâlneşte un om, trebuie să înveţe să determine dintr-o singură privire trecutul aceluia şi meseria sau profesia lui. Oricât de pueril ar părea un asemenea exerciţiu, acesta ascute facultatea de observaţie şi te învaţă unde să priveşti şi ce să cauţi. Unghiile unei persoane, mâneca hainei, cizmele, genunchii pantalonilor, bătăturile de pe degetul mare şi arătător, expresia feţei, manşetele – fiecare din acestea dezvăluie clar ocupaţia unei persoane. Faptul că toate acestea împreună n-ar putea să lămurească un investigator competent este, oricum, aproape de neconceput.”

— Ce imensă absurditate, am spus, indicând articolul cu linguriţa, în timp ce mi-am început micul dejun. Văd că ai citit-o, din moment ce ai însemnat-o cu creionul. Nu neg că este scrisă inteligent. Mă irită totuşi. Este evident teoria vreunui şoarece de bibliotecă care dezvoltă toate aceste paradoxuri curăţele în izolarea propriului birou. Nu este ceva practic. Mi-ar plăcea să-l văd înghesuit într-un vagon de clasa treia, şi să-i cer să descopere ocupaţiile tuturor călătorilor. Pariez că ar fi incapabil.

— Ţi-ai pierde banii, a remarcat calm, Holmes. În ceea ce priveşte articolul, eu l-am scris.

— Tu!

— Da, am o înclinaţie atât spre observaţie cât şi spre deducţie. Teoriile pe care le-am exprimat acolo şi care-ţi par atât de himerice, sunt în realitate extrem de practice – într-atât de practice încât îmi câştig pâinea folosindu-mă de ele.

— În ce fel? Am întrebat fără să vreau.

— Păi, am propria meserie. Presupun că sunt singurul din lume cu o astfel de ocupaţie. Sunt detectiv consultant, dacă poţi înţelege ce vrea să spună. Aici în Londra avem o mulţime de detectivi guvernamentali şi privaţi. Când aceşti indivizi dau greş, vin la mine, şi reuşesc să-i pun pe pista cea bună. Îmi arată toate probele, şi sunt, în general, capabil să-i lămuresc, cu ajutorul cunoştinţelor pe care le deţin despre istoria crimei. Există o puternică asemănare de familie între crime, iar dacă ai în degetul mic toate detaliile a o mie de astfel de crime, ar fi ciudat să nu o poţi rezolva pe a o mie una. Lestrade este un detectiv binecunoscut. S-a împotmolit recent într-un caz de falsificare, şi asta l-a adus aici.

— Şi celelalte persoane?

— Majoritatea sunt trimise de agenţii private de investigaţii. Toţi au vreo problemă şi vor puţină clarificare. Le ascult povestea, ei îmi ascultă comentariile, iar apoi îmi dau banii.

— Vrei să spui, am zis, că, fără să-ţi părăseşti un moment camera, poţi descurca o încâlceală pe care alţii nu pot s-o descurce, deşi au văzut în persoană toate detaliile?

— Exact. Am un fel de intuiţie în această direcţie. Apare din când în când câte un caz puţin mai complex. Atunci trebuie să mă mişc într-acolo, ca să văd lucrurile cu proprii ochi. Vezi, dispun de o mulţime de cunoştinţe speciale pe care le aplic cazului, şi care îmi facilitează extrem de mult rezolvarea lui. Acele reguli ale deducţiei pe care le-am expus în articolul ce ţi-a stârnit dispreţul sunt, din punct de vedere practic, de nepreţuit pentru mine. Observaţia este a doua mea natură. Ai părut a fi surprins când ţi-am spus la prima noastră întâlnire că ai venit din Afganistan.

— Ţi-a spus cineva, fără îndoială.

— Nimic de acest fel. Am ştiut că te-ai întors din Afganistan. Datorită unei obişnuinţe îndelungate, şirul gândurilor mele s-a derulat atât de rapid că am ajuns la această concluzie fără să fiu conştient de paşii intermediari. Au existat totuşi asemenea paşi. Raţionamentul s-a desfăşurat astfel: „Iată un individ genul medic, dar având aerul unui militar. Clar, un doctor militar, atunci. Tocmai ce s-a întors de la tropice, pentru că faţa îi este închisă la culoare, iar aceasta nu este culoarea naturală a pielii lui, deoarece la încheieturi pielea este deschisă. A trecut prin privaţiuni şi boală, lucru clar indicat de faţa sa scofâlcită. S-a rănit la braţul stâng. Il ţine într-un fel ţeapăn şi nefiresc. Oare unde la tropice putea un doctor englez să treacă prin asemenea greutăţi şi să-şi rănească braţul? Clar în Afganistan.” Întregul raţionament nu mi-a luat o secundă. Apoi am remarcat că te-ai întors din Afganistan şi ai fost uimit.

— Pare simplu aşa cum o explici, am spus, zâmbind, îmi aminteşti de personajul Dupin al lui Edgar Alan Poe. N-am crezut că asemenea personaje există altundeva decât în povestiri.

Sherlock Holmes s-a ridicat şi şi-a aprins pipa.

— Fără îndoială, crezi că îmi faci un compliment comparându-mă cu Dupin, a observat el. În opinia mea, Dupin era un individ inferior. Trucul prin care îşi întrerupea prietenii din gândit cu câte un apropo, după un sfert de oră de tăcere, este realmente de prost gust şi superficial. Avea un geniu analitic, cu certitudine; dar nu era nicidecum un astfel de fenomen pe cât părea să-şi imagineze Poe.

— Ai citit operele lui Gaboriau? Am întrebat. Răspunde Lecoq ideii tale de detectiv?

Sherlock Holmes a pufnit dispreţuitor.

— Lecoq era un cârpaci nenorocit, a spus pe un ton mânios; avea numai un singur lucru bun, şi acesta era energia sa. Acea carte pur şi simplu m-a îmbolnăvit. Problema era cum să identifici un deţinut necunoscut. Puteam s-o rezolv în douăzeci şi patru de ore. Lui Lecoq i-a luat şase luni. Ar putea fi un manual pentru detectivi care să-i înveţe ce să evite.

M-am simţit cam jignit să văd cele două personaje pe care le admiram tratate cu o asemenea lipsă de respect. M-am îndreptat spre fereastră, şi am început să privesc strada aglomerată. Poate că acest individ este foarte inteligent, mi-am spus, dar cu siguranţă este foarte înfumurat.

— Nu există crime şi criminali în zilele noastre, a spus el, iritat. Ce folos să ai creier în profesia noastră? Ştiu bine că pot să devin faimos. Nu există şi n-a existat vreodată un om care să aibă tot atât de multe cunoştinţe şi un talent înnăscut pentru detectarea unei crime ca şi mine. Şi care este rezultatul? Nu există nici o crimă de detectat, sau, în cel mai bun caz, e crima vreunui ageamiu, cu un motiv atât de clar încât chiar şi unul de la Scotland Yard o poate rezolva.

Eram încă deranjat de stilul încrezut în care conversa. Mi s-a părut că e cel mai bine să schimb subiectul.

— Mă întreb ce caută individul acela? Am spus, arătând cu mâna spre un bărbat robust, îmbrăcat simplu, care mergea încet pe cealaltă parte a străzii, uitându-se cu atenţie la

numerele caselor. Ţinea un plic mare albastru în mână şi era, evident, un mesager.

— Vrei să spui sergentul acela din marină, în retragere, a spus Sherlock Holmes.

„Grozăveşte-te şi bucură-te!” am gândit eu.

Ştie că nu pot să verific corectitudinea ipotezei sale. De abia mi-a trecut acest gând prin minte, când omul pe care-l priveam a zărit numărul de pe uşa noastră, şi a traversat rapid strada. Am auzit o bătaie puternică în uşă, o voce adâncă jos şi nişte paşi apăsaţi urcând scara.

— Pentru domnul Sherlock Holmes, a spus el, intrând în cameră, şi înmânându-i prietenului meu o scrisoare.

Iată ocazia de a-i destrăma înfumurarea. Nu i-a trecut prin minte aşa ceva, când a făcut acea afirmaţie arbitrară.

— Pot să te întreb, dragul meu, am spus cu cea mai afabilă voce posibil, cu ce te ocupi?

— Sunt comisionar, domnule, a spus el. Arţăgos. Uniforma mi-e la reparat.

— Şi ai fost? Am întrebat, cu o privire uşor maliţioasă spre colegul meu.

Sergent, domnule, de infanterie uşoară în marina regală. Spuse el, apoi continuă întorcându-se către Holmes: Nu răspundeţi? Bine, domnule.

A bătut din călcâie, a făcut un salut cu mâna, şi a plecat.

Capitolul 3

Misterul din Lauriston Garden.

Mărturisesc că am fost extrem de şocat de această nouă dovadă a naturii practice a teoriilor colegului meu. Respectul meu pentru aptitudinile sale analitice a crescut imens. A rămas totuşi în mintea mea o suspiciune ascunsă că întreaga poveste a fost aranjată dinainte cu intenţia de a mă impresiona, deşi ce scop ar fi putut avea să mă înşele într-un asemenea mod depăşea înţelegerea mea. Când m-am uitat la el, terminase de citit scrisoarea, iar ochii lui aveau iar acea expresie goală, depărtată, ce indica că mintea lui era altundeva.

— Cum ai putut să deduci asta? Am întrebat.

— Să deduc ce? A spus el iritat.

— Păi, că era un sergent din marină, în retragere.

— N-am timp de nimicuri, a răspuns el brusc, iar apoi cu un zâmbet:

— Scuză-mi grosolănia. Mi-ai întrerupt şirul gândurilor, dar poate este totuna. Deci n-ai putut ghici că acel bărbat a fost sergent în marină?

— Cu siguranţă, nu.

— A fost mai uşor s-o ştiu decât să-ţi explic cum am aflat-o. Dacă ţi s-ar cere să dovedeşti că doi şi cu doi fac patru, ţi-ar fi poate fi dificil şi, totuşi, eşti absolut sigur că aşa este. Deja când era pe partea cealaltă a străzii, am putut observa o mare ancoră albastră tatuată pe dosul mâinii sale. Aceasta mi-a sugerat marea. Avea un mers militar, totuşi, şi favoriţi. Asta m-a dus cu gândul la marină. Era într-o oarecare măsură plin de sine, şi avea un anume aer de autoritate. Trebuie să fi observat felul în care îşi ţinea capul şi îşi balansa bastonul. Un bărbat serios, respectabil, de vârstă mijlocie, după toate aparenţele – toate aceste fapte m-au făcut să cred că a fost sergent.

— Extraordinar! Am exclamat.

— Banal, a spus Holmes, deşi am dedus de pe faţa sa că i-au făcut plăcere surprinderea şi admiraţia mea vădită. Tocmai ce am afirmat că nu există criminali. Se pare că m-am înşelat – uită-te la asta! Mi-a înmânat scrisoarea pe care a adus-o comisionarul.

— Vai, am strigat, după ce mi-am aruncat ochii peste ea, ce groaznic!

— Pare a fi puţin neobişnuit, a remarcat el calm. Ai vrea să mi-o citeşti cu voce tare?

Aceasta este scrisoarea pe care i-am citit-o:

DRAGUL MEU DOMN SHERLOCK HOLMES, S-a întâmplat un lucru urât în timpul nopţii, la numărul 3 din Lauriston Gardens, cum intri din Brixton. Omul care patrula în zonă a văzut o lumină acolo în jurul orei două dimineaţa

şi, întrucât clădirea nu este locuită, a presupus că ceva nu este în regulă. A găsit uşa deschisă, iar în camera din faţă, care nu este mobilată, a descoperit cadavrul unui domn bine îmbrăcat şi având cărţi de vizită în buzunar pe numele Enoch J. Drebber, din Cleveland, Ohio, S. U. A. N-a fost jefuit, şi nici nu există vreo urmă care să indice cum a murit. Există urme de sânge în cameră, dar mortul nu prezintă nici o rană. Nu înţelegem cum a ajuns în această casă goală; realmente, întreaga poveste este o enigmă. Dacă poţi veni încoace oricând înainte de prânz, mă găseşti aici. Las totul aşa cum l-am găsit până la venirea ta. Dacă nu poţi veni, o să-ţi dau detalii complete, şi aş lua-o ca pe o mare favoare, dacă mi-ai împărtăşi părerea ta.

Cu respect, TOBIAS GREGSON.

— Gregson este cel mai deştept de la Scotland Yard, a remarcat prietenul meu; el şi Lestrade sunt cei mai buni dintre incapabilii de acolo. Sunt ambii alerţi şi plini de energie, dar convenţionali, şocant de convenţionali. Nu se suportă, în plus. Sunt la fel de invidioşi ca o pereche de frumuseţi. Cazul ăsta o să devină amuzant, dacă îi pun pe ambii pe urma criminalului.

Am fost uimit de calmul cu care continua să comenteze.

— Cu siguranţă, nu trebuie pierdut nici un moment, am strigat eu, vrei să mă duc să-ţi caut o birjă?

— Nu sunt sigur că o să merg. Sunt cel mai incurabil leneş care a existat vreodată, vreau să spun când sunt într-o asemenea dispoziţie, căci pot deveni destul de activ câteodată.

— Dar aceasta este exact şansa la care sperai.

— Dragul meu, ce importanţă are pentru mine? Presupunând că-i dau de capăt problemei, poţi fi sigur că Gregson, Lestrade şi ceilalţi o să fie cei care vor primi toate laudele. Aşa e când eşti un personaj neoficial.

— Dar te roagă să-l ajuţi.

— Da. Ştie că îi sunt superior, şi o recunoaşte faţă de mine; dar mai degrabă şi-ar tăia limba decât s-o recunoască în

faţa unei terţe persoane. Totuşi, putem să mergem şi să aruncăm o privire. O să rezolv cazul pe cont propriu. Pot cel puţin să râd de ei, dacă nu mai mult. Vino!

S-a repezit la manta, şi a început să se agite într-un fel ce indica faptul că starea energică o înlocuise pe cea apatică.

— Ia-ţi pălăria, a spus.

— Vrei să vin cu tine?

— Da, dacă nu ai altceva mai bun de făcut.

Un minut mai târziu, ne aflam într-o birjă, îndreptându-ne cu repeziciune spre Brixton.

Era o dimineaţă ceţoasă, cerul era înnorat, şi un văl cenuşiu atârna deasupra caselor, părând a fi reflecţia străzilor noroioase de dedesubt. Tovarăşul meu era în cea mai bună dispoziţie şi sporovăia despre viorile de Cremona şi diferenţa dintre una Stradivarius şi una Amati. In ceea ce mă priveşte, eram tăcut, deoarece vremea mohorâtă şi trista poveste în care ne implicasem mă deprimau.

— Nu pari să te gândeşti prea mult la crimă, i-am spus în cele din urmă, întrerupându-i discursul muzical.

— Nu am încă informaţii, a răspuns el. Este o greşeală capitală să teoretizezi înainte de a dispune de toate probele. Iţi afectează judecata.

— Vei avea datele problemei în curând, am remarcat, arătând cu degetul; acesta este Brixton, iar aceea este casa, dacă nu mă înşel.

— Aşa este. Opreşte, birjar, opreşte! Eram încă la cam o sută de metri de ea, însă a insistat să coborâm, şi ne-am încheiat călătoria pe jos.

Numărul 3 de pe Lauriston Gardens avea o înfăţişare prevestitoare de rău şi ameninţătoare. Era una dintre cele patru case care se aflau la o mică distanţă de stradă, două fiind ocupate, iar două nelocuite. Ultimele afişau trei rânduri de ferestre triste şi pustii, ce erau goale şi deprimante, doar pe ici pe colo lăsând să se vadă un anunţ „De închiriat”, ca un fel de cataractă pe geamurile aburite. O grădiniţă prin care erau împrăştiate ici şi colo nişte

plante bolnave separa fiecare din aceste case de stradă, şi era traversată de o cărare îngustă, gălbuie, formată, după cât se părea, dintr-un amestec de argilă şi pietriş. Întregul loc mustea de apă de la ploaia din timpul nopţii. Grădina era mărginită de un perete de cărămidă de un metru, cu un rând de zăbrele de lemn deasupra, iar de acest zid se sprijinea un poliţist robust, înconjurat de un mic grup de pierde-vară, care îşi întindeau gâturile şi îşi sforţau vederea în vana speranţă de a zări ceva din ce se întâmpla înăuntru.

Mi-am imaginat că Sherlock Holmes se va grăbi să intre imediat în casă, şi se va afunda în studierea misteriosului eveniment. Dar nimic nu părea mai străin de intenţiile sale. Cu un aer nonşalant ce, date fiind împrejurările, mi s-a părut a fi cam deplasat, acesta se târâia dintr-o parte în alta pe trotuar şi privea absent pământul, cerul, casele de pe partea opusă şi rândul de zăbrele. După ce a terminat această inspecţie, a înaintat alene pe cărare sau, mai degrabă, pe marginea de iarbă de-a lungul cărării, ţinându-şi ochii fixaţi în pământ. S-a oprit de două ori, iar o dată l-am văzut zâmbind şi l-am auzit scoţând o exclamaţie de satisfacţie. Erau multe urme de paşi pe pământul umed şi argilos şi dat fiind faptul că poliţia a circulat încoace şi încolo pe el, nu puteam să înţeleg cum spera tovarăşul meu să descopere ceva acolo. Totuşi, am avut dovezi atât de extraordinare ale perspicacităţii sale, că nu mă îndoiam câtuşi de puţin că putea să vadă multe lucruri care mie îmi rămâneau ascunse.

La uşa casei am fost întâmpinaţi de un bărbat înalt, cu faţa albă şi părul gălbui, ţinând o agendă în mână, care s-a năpustit înainte, şi a strâns puternic şi cu efuziune mâna tovarăşului meu.

— Este, într-adevăr, amabil din partea ta că ai venit, a spus el. Am lăsat totul neatins.

— Cu o excepţie! A răspuns prietenul meu, indicând aleea. Dacă o turmă de bizoni ar fi trecut pe ea, n-ar fi putut lăsa o

dezordine mai mare. Fără îndoială însă că ai ajuns la nişte concluzii, Gregson, înainte de a permite aşa ceva.

— Am avut atât de multe de făcut în casă, a spus evaziv detectivul. Colegul meu, domnul Lestrade este aici. M-am bazat pe el să se ocupe de asta.

Holmes s-a uitat la mine şi a ridicat batjocoritor din sprâncene.

— Cu oameni ca voi doi la faţa locului nu vor rămâne prea multe de descoperit pentru o terţă persoană, a spus el.

Gregson şi-a frecat mâinile cu satisfacţie.

— Cred că am făcut tot ceea ce putea fi făcut, a răspuns el; este un caz ciudat, totuşi, şi-ţi cunosc pasiunea pentru astfel de lucruri.

— N-ai venit aici cu o birjă? L-a întrebat Sherlock Holmes.

— Nu, domnule.

— Nici Lestrade?

— Nu, domnule.

— Atunci, hai să mergem şi să vedem camera. Cu această remarcă ilogică, a intrat cu paşi mari în casă, urmat de Gregson, căruia i se citea uimirea pe faţă.

Un hol mic, fără podea şi plin de praf ducea în bucătărie şi spre birouri. Două uşi se deschideau din acesta: una pe dreapta şi una pe stânga. Una dintre acestea a fost vădit închisă timp de multe săptămâni. Cealaltă aparţinea sufrageriei, care era camera în care s-a întâmplat misteriosul eveniment. Holmes a intrat înăuntru, iar eu l-am urmat, într-acea stare de calm pe care ţi-o inspiră prezenţa morţii.

Era o cameră mare şi pătrată, arătând şi mai mare din pricina absenţei mobilei. Un tapet vulgar în culori ţipătoare împodobea pereţii, pătat pe alocuri de mucegai, iar ici şi colo mari bucăţi din el se dezlipiseră şi atârnau, lăsând să se vadă tencuiala galbenă de dedesubt. În partea opusă uşii se afla un şemineu pretenţios deasupra căruia era o poliţă dintr-o imitaţie de marmură albă. Într-un colţ al acesteia era lipit mucul unei lumânări roşii de ceară. Unica fereastră

era atât de murdară încât lumina pătrundea ceţoasă şi nesigură, imprimând o nuanţă de gri închis tuturor lucrurilor, intensificată de stratul gros de praf ce acoperea întreaga încăpere.

Aveam să observ toate aceste detalii mai târziu. În clipa de faţă, atenţia mea era concentrată asupra corpului mohorât şi nemişcat care zăcea întins pe podea, cu ochii goi şi orbi fixaţi asupra tavanului decolorat. Îi aparţinea unui bărbat de aproximativ patruzeci şi trei sau patruzeci şi patru de ani, de înălţime mijlocie, lat în umeri, cu păr negru cârlionţat şi o barbă scurtă şi ţepoasă. Era îmbrăcat într-o redingotă groasă de postav negru şi vestă, în pantaloni de culoare deschisă, şi avea gulerul şi manşetele imaculate. Un joben bine periat şi îngrijit se afla pe podea alături de el. Avea mâinile încleştate şi braţele în lături, iar picioarele îi erau împletite, ca şi cum lupta dinaintea morţii fusese îndârjită. Pe faţa lui rigidă rămăsese o expresie de oroare şi, precum mi s-a părut, de ură, aşa cum n-am mai văzut vreodată pe trăsăturile cuiva. Această strâmbătură rea şi înfricoşătoare împreună cu fruntea joasă, nasul teşit şi mandibula prognatică îi dădeau mortului o înfăţişare neobişnuită, ca de maimuţă, amplificată de poziţia lui chircită şi nefirească. Am văzut moartea sub diverse înfăţişări, dar nu mi-a apărut niciodată sub un aspect mai înfricoşător decât în acea încăpere întunecată şi mohorâtă, situată pe una dintre principalele artere ale suburbiilor Londrei.

Lestrade, slab şi cu veşnica lui înfăţişare de dihor, stătea în cadrul uşii, şi ne-a salutat pe amândoi.

— Acest caz va face vâlvă, domnule, a remarcat el. E mai teribil decât tot ce-am văzut până acum, şi nu sunt nicidecum un laş.

— Nu există nici un indiciu? A întrebat Gregson.

— Niciunul, s-a băgat Lestrade.

Sherlock Holmes s-a apropiat de cadavru şi, îngenunchind, a început să-l examineze cu atenţie.

— Sunteţi siguri că nu există nici o rană? A întrebat el, arătând numeroşii stropi şi pete de sânge care se aflau peste tot.

— Absolut siguri! Au exclamat ambii detectivi.

— Atunci, fireşte, acest sânge aparţine unui al doilea individ – probabil criminalului, dacă este vorba de crimă, îmi aminteşte de împrejurările în care a murit Van Jansen din Utrecht, în 1934. Iţi aminteşti cazul, Gregson?

— Nu, domnule.

— Cercetează-l – realmente, trebuie s-o faci. Nu există nimic nou sub soare. Totul a fost făcut înainte.

În timp ce vorbea, degetele lui agile se mişcau peste tot, pipăind, apăsând, desfăcând nasturi, examinând, iar ochii lui aveau aceeaşi expresie absentă pe care am remarcat-o deja. Examinarea a fost făcută atât de rapid că ai fi putut cu greu ghici minuţiozitatea cu care a fost realizată. In final, a mirosit buzele celui mort, iar apoi s-a uitat la tălpile cizmelor lui de piele.

— N-a fost deloc mişcat? A întrebat Holmes.

— Nu mai mult decât a fost necesar pentru a fi examinat.

— Puteţi să-l luaţi acum la morgă, a spus el. Nu mai e nimic de aflat.

Gregson avea o targă şi patru oameni disponibili. Fiind chemaţi, aceştia au intrat în cameră, iar străinul a fost ridicat şi dus afară. Când l-au ridicat, un inel s-a rostogolit pe podea cu un clinchet. Lestrade l-a înşfăcat, şi s-a holbat la el cu o privire uimită.

— A fost şi o femeie aici, a strigat el. Aceasta este verigheta unei femei.

— O ţinea la distanţă, în palmă, în timp ce vorbea. Ne-am strâns cu toţii în jurul lui şi ne-am uitat la ea. Nu exista nici o îndoială că acel inel de aur a împodobit odată degetul unei mirese.

— Asta complică lucrurile, a spus Gregson. Dumnezeu ştie, că erau destul de complicate şi fără asta.

— Eşti sigur că nu le simplifică? A observat Holmes. Nu putem afla nimic holbându-ne la ea. Ce aţi găsit în buzunarele lui?

— Avem totul aici, a spus Gregson, arătând cu mâna nişte obiecte învălmăşite pe una din treptele de sus ale scării. Un ceas de aur, nr. 97163 făcut de Barraud din Londra. Cu lanţ masiv de aur Albert, foarte greu. Un inel de aur cu simbol masonic. Un ac de cravată de aur – cu un cap de buldog, având ochi de rubin. Un portvizit rusesc de piele, conţinând cărţile de vizită ale lui Enoch J. Drebber din Cleveland, iniţiale corespunzând celor E. J. D. De pe lenjerie. Nici o pungă de bani, doar mărunţiş totalizând şapte lire şi treisprezece pence. O ediţie de buzunar a „Decameronului” lui Boccaccio, având numele lui Joseph Stangerson pe pagina de gardă. Două scrisori – una adresată lui E. J. Drebber şi una lui Joseph Stangerson.

— La ce adresă?

— American Exchange, Strand – să fie lăsate acolo până când vor fi cerute. Amândouă sunt din partea Companiei de Vase cu Aburi Guion şi se referă la plecarea vaselor lor din Liverpool. Este clar că acest om nenorocos era pe punctul de a se întoarce la New York.

— Aţi făcut vreo cercetare în privinţa acestei persoane, Stangerson?

— Am făcut-o imediat, a spus Gregson. Am trimis anunţuri la toate ziarele, iar unul din oamenii mei s-a dus la American Exchange, dar nu s-a întors încă.

— Ai trimis şi în Cleveland?

— Am telegrafiat în această dimineaţă.

— Cum ţi-ai formulat întrebările?

— Pur şi simplu, am descris în detaliu circumstanţele, şi am spus că am fi îndatoraţi pentru orice informaţie ce ne-ar putea fi de ajutor.

— N-ai cerut detalii privind vreun aspect ce ţi s-a părut esenţial?

— Am întrebat despre Stangerson.

— Nimic altceva? Nu există nici o împrejurare de care pare să depindă întregul caz? Nu vei telegrafia din nou?

— Am spus tot ce am avut de spus, a zis Gregson pe un ton ofensat.

Sherlock Holmes a chicotit încet, şi părea să fie pe punctul de a face o remarcă, când Lestrade, care se afla în camera din faţă, în timp ce noi aveam această conversaţie în hol, a reapărut printre noi, frecându-şi mâinile fudul şi plin de sine.

— Domnule Gregson, a spus el, tocmai ce-am făcut o descoperire de cea mai mare importanţă şi una care ar fi fost trecută cu vederea, dacă n-aş fi examinat cu atenţie pereţii.

Ochii omuleţului scânteiau în timp ce vorbea, şi era evident că îşi reţinea cu greu bucuria iscată de faptul că marcase un punct în plus faţa de colegul lui.

— Vino aici, a spus, repezindu-se înapoi în camera a cărei atmosferă părea mai luminoasă după îndepărtarea înfricoşătorului ei locatar. Acum, stai aici!

A aprins un chibrit pe talpa cizmei şi l-a ţinut aproape de perete.

— Priveşte aici! A spus triumfător.

Am remarcat că tapetul a căzut în multe părţi. In acest colţ al camerei se desprinsese o bucată mare, lăsând vizibil un pătrat galben de tencuială zgrunţuroasă. De-a curmezişul acestui loc gol era mâzgălit cu litere roşii de sânge un singur cuvânt -

RACHE

— Ce crezi despre asta? A strigat detectivul, cu aerul unui circar ce-şi prezintă numărul. Acest cuvânt a fost ignorat pentru că se afla în cel mai întunecat colţ al camerei, şi nimeni nu s-a gândit să se uite acolo. Criminalul l-a scris cu propriul sânge. Vezi această urmă unde sângele s-a scurs pe perete! Aceasta exclude ideea sinuciderii. De ce a ales acel colţ pentru a-l scrie? O să vă spun. Vedeţi acea lumânare pe poliţa deasupra şemineului. Ardea la

momentul respectiv, iar când era aprinsă, acest colţ era cea mai luminată şi nu cea mai întunecată porţiune de pe perete.

— Şi ce semnificaţie are acum că l-ai descoperit? A întrebat Gregson pe un ton depreciativ.

— Ce înseamnă? Păi, înseamnă că cel care l-a scris avea de gând să scrie numele de femeie Rachel, dar a fost deranjat înainte ca să aibă timp să termine. Ascultaţi ce vă spun, când acest caz va fi rezolvat, veţi vedea că o femeie numită Rachel are ceva de-a face cu el. Poţi râde, domnule Sherlock Holmes. Poate că eşti foarte perspicace şi inteligent, dar în final, vulpea bătrână este cea mai bună.

— Îmi cer scuze! A spus tovarăşul meu, care îl scosese din fire pe omuleţ, izbucnind într-un râs puternic. Cu siguranţă, îţi revine meritul de a fi fost primul dintre noi să descoperi asta şi, aşa cum spui, după toate aparenţele, cuvântul a fost scris de un alt participant la misterul de astă-noapte. N-am avut încă timpul să cercetez această încăpere, dar, cu permisiunea dumitale, o voi face acum.

În timp ce vorbea, a scos cu repeziciune din buzunar o ruletă şi o lupă mare şi rotundă. Cu aceste două instrumente, s-a învârtit tăcut prin cameră, uneori oprindu-se, alteori îngenunchind, iar o dată întinzându-se pe burtă. Era atât de absorbit de această ocupaţie că părea a fi uitat de prezenţa noastră, căci vorbea singur în şoaptă în tot acest timp, scoţând o serie neîntreruptă de exclamaţii, mormăieli, fluierături şi mici strigăte, ce sugerau încurajarea şi speranţa. În timp ce îl priveam, mă gândeam la asemănarea dintre el şi un câine de vânătoare pursânge, bine dresat, năpustindu-se dintr-o parte în alta prin desiş, chelălăind de nerăbdare, până când ajunge să adulmece din nou prada. Timp de douăzeci de minute sau mai mult, şi-a continuat cercetările, măsurând cu cea mai mare grijă distanţa dintre nişte semne care pentru mine erau complet invizibile, şi punând din când în când ruleta pe pereţi într-un scop la fel de ininteligibil. Într-un loc, a strâns cu mare

atenţie o grămăjoară de praf cenuşiu de pe podea, şi a pus-o într-un plic. La urmă, a examinat cu lupa cuvântul de pe perete, parcurgând fiecare literă cu cea mai amănunţită concentrare. După aceasta, a părut a fi mulţumit, căci şi-a pus ruleta şi lupa înapoi în buzunar.

— Se spune că geniul este o nesfârşită capacitate de a face efort, a remarcat cu un zâmbet. Este o definiţie foarte proastă, dar se potriveşte muncii de detectiv.

Gregson şi Lestrade au privit manevrele colegului lor amator cu o mare curiozitate şi cu dispreţ. Era evident că nu înţelegeau faptul, pe care eu am început să-l realizez, că cele mai neînsemnate acţiuni ale lui Sherlock Holmes urmăreau un scop precis, de ordin practic.

— Ce părere aveţi despre aceasta, domnule? L-au întrebat amândoi deodată.

— Ar însemna să atentez la meritul ce vă revine în rezolvarea cazului, dacă aş pretinde să vă ajut, a remarcat prietenul meu. Vă descurcaţi atât de bine la momentul de faţă că ar fi păcat ca cineva să intervină. Tonul lui spunând acestea era plin de sarcasm. Dacă o să mă ţineţi la curent privind mersul investigaţiei, a continuat el, voi fi fericit să vă ajut cât de mult pot. Între timp, aş dori să vorbesc cu poliţistul care a găsit cadavrul. Puteţi să-mi daţi numele şi adresa lui?

Lestrade a aruncat o privire în agendă.

— John Rance, a spus el. Este liber acum. Îl găseşti în Audley Court, nr. 46, cum vii dinspre Kensington Park.

Holmes şi-a notat adresa.

— Vino, doctore, mi-a spus: vom merge să-i facem o vizită. O să vă spun un lucru ce vă poate ajuta la rezolvarea cazului, a continuat el, întorcându-se spre cei doi detectivi. Este vorba de o crimă, iar criminalul este bărbat. Are peste 1, 80 metri, este în floarea vârstei, are piciorul mic în comparaţie cu înălţimea lui, şi la momentul respectiv, purta cizme grosolan lucrate, pătrate la vârf, şi fuma trabuce Trichinopoly. A venit aici împreună cu victima într-o birjă cu

patru roţi, trasă de un cal cu trei potcoave vechi şi una nouă la piciorul din faţă ce nu era spre trotuar. După toate probabilităţile, criminalul este rumen la faţă, şi are unghiile de la mâna dreaptă foarte lungi. Acestea sunt numai câteva indicii, dar vă pot fi de ajutor.

Lestrade şi Gregson s-au uitat unul la celălalt, zâmbind neîncrezători.

— Dacă e vorba de crimă, cum anume a fost ucis acest om? A întrebat primul dintre ei.

— Cu otravă, a spus Sherlock Holmes scurt, şi s-a îndepărtat. Şi încă ceva, Lestrade, a adăugat el, întorcându-se de la uşă: „Rache” este cuvântul nemţesc pentru „răzbunare”; prin urmare, nu-ţi pierde vremea căutând-o pe domnişoara Rachel.

Cu această replică finală, a dispărut, lăsându-i pe cei doi rivali cu gurile căscate.

Capitolul 4

Ce a avut de spus John Rance.

Era unu după amiaza când am plecat de pe Lauriston Gardens, nr.3. Sherlock Holmes m-a tras după el la cel mai apropiat telegraf, de unde a trimis o lungă telegramă. Apoi a strigat o birjă şi i-a ordonat birjarului să ne ducă la adresa pe care ne-a dat-o Lestrade.

— Nu există nimic mai preţios ca informaţiile martorilor oculari, a remarcat; de fapt, mintea mea este absolut lămurită în privinţa acestui caz, dar totuşi putem la fel de bine afla tot ce mai este de aflat.

— Mă uimeşti, Holmes, am spus. Cu certitudine, nu eşti atât de sigur pe cât pretinzi de toate amănuntele acelea pe care le-ai dat.

— Nu există nici o marjă de eroare, a răspuns el. Primul lucru pe care l-am observat ajungând acolo a fost că o birjă a lăsat două urme de roţi în apropierea bordurii. Cum până azi-noapte n-a plouat timp de o săptămână, roţile care au lăsat o urmă atât de adâncă trebuie să fi trecut pe acolo în timpul nopţii. Erau vizibile de asemenea urmele copitelor

calului, iar conturul uneia era mult mai bine definit decât ale celorlalte trei, ceea ce arată că era vorba de o potcoavă nouă. Întrucât birja a fost acolo după ce a început ploaia şi nu era acolo în timpul dimineţii – am mărturia lui Gregson în această privinţă – urmează că trebuie să fi fost acolo în timpul nopţii şi prin urmare i-a adus pe cei doi indivizi acolo.

— Asta pare destul de simplu, am spus eu; dar cum ţi-ai dat seama cât de înalt era celălalt bărbat?

— Păi, în nouă cazuri din zece, înălţimea unui om poate fi dedusă după lungimea pasului său. Este un calcul extrem de simplu, deşi n-are rost să te plictisesc cu aşa ceva. Aveam pasul acestuia atât pe argila de afară cât şi pe praful dinăuntru. Apoi exista o modalitate să-mi verific calculele. Atunci când un om scrie pe perete, o face, din instinct, deasupra nivelului ochilor. Iar scrisul de pe perete era puţin mai sus de 1, 80 metri de la pământ. Precum vezi, floare la ureche.

— Dar vârsta lui, am întrebat.

— Păi, dacă un om poate face un salt de 1, 40 metri fără nici un efort, nu poate fi nici trecut, nici fricos. Asta era lăţimea bălţii de pe cărarea din grădină peste care evident a trecut. Cizmele de piele au înconjurat balta, iar cele cu vârf pătrat au sărit peste ea. Nu există nici un mister în această privinţă. Pur şi simplu, aplic în viaţa obişnuită câteva din regulile observaţiei şi deducţiei pe care le apăram în articol. Mai există ceva ce te nelămureşte?

— Unghiile şi Trichinopoly, am sugerat.

— Scrisul de pe perete era făcut cu arătătorul înmuiat în sânge. Lupa mi-a permis să observ că tencuiala a fost uşor zgâriată în timpul scrisului, ceea ce nu s-ar fi întâmplat, dacă unghia omului ar fi fost tăiată. Am strâns nişte scrum împrăştiat pe podea. Era închis la culoare şi fărâmicios – un astfel de scrum aparţine în exclusivitate unui Trichinopoly. Am studiat în particular scrumurile de trabuc – de fapt, am scris o monografie pe acest subiect. Mă pot lăuda că pot

distinge dintr-o privire scrumul oricărei mărci cunoscute, de trabuce sau tutun. În astfel de detalii, se deosebeşte un detectiv abil de unul de tipul Gregson sau Lestrade.

— Iar faţa rumenă? Am întrebat.

— Ah, aceea a fost o presupunere mai îndrăzneaţă, deşi n-am nici o îndoială că am avut dreptate. Dar nu trebuie să mă întrebi despre aceasta la faza în care a ajuns investigaţia acum.

Mi-am trecut mâna peste frunte.

— Simt că-mi vâjâie capul, am remarcat eu; cu cât te gândeşti mai mult la asta, cu atât mai misterios devine totul. Cum au ajuns aceşti doi bărbaţi – dacă erau doi bărbaţi – într-o casă nelocuită? Ce s-a întâmplat cu birjarul care i-a dus acolo? Cum poate un om să-l oblige pe un altul să ia otravă? Cui îi aparţinea sângele? Care era motivul criminalului, dacă jaful n-a jucat nici un rol? Cum a ajuns acolo inelul de femeie? Şi cel mai important, de ce a scris cel de-al doilea bărbat cuvântul nemţesc RACHE, înainte de a pleca? Mărturisesc că nu văd nici o modalitate de a îmbina toate aceste fapte.

Tovarăşul meu a zâmbit aprobator.

— Ai rezumat foarte succint şi corect dificultăţile situaţiei, a spus el. Există multe lucruri care sunt încă obscure, deşi principalele fapte îmi sunt cât se poate de clare. În ceea ce priveşte descoperirea bietului Lestrade, era pur şi simplu praf în ochi, menit să pună poliţia pe o pistă greşită, trimiţând la socialism şi societăţi secrete. Scrisul nu-i aparţinea unui neamţ. Litera A, dacă ai observat, a fost scrisă întrucâtva în stilul unui neamţ. Dar, un neamţ autentic scrie întotdeauna cu caractere latine, deci putem afirma în deplină siguranţă că acest cuvânt nu a fost scris de unul autentic, ci de un imitator stângace, care a exagerat ce ştia. A fost pur şi simplu o şmecherie pentru a devia investigaţia într-o direcţie greşită. N-am de gând să-ţi spun mai multe despre caz, doctore. Ştii că un scamator îşi pierde audienţa odată ce şi-a explicat trucul, şi, dacă îţi

destăinui prea multe în privinţa metodei mele de lucru, vei ajunge la concluzia că sunt un individ foarte banal, la urma urmei.

— Nu voi face niciodată aşa ceva, am răspuns; ai făcut din detectare o ştiinţă exactă cum n-ar fi putut s-o facă nimeni vreodată.

Tovarăşul meu s-a înroşit de plăcere la auzul cuvintelor mele şi a felului serios în care le-am rostit. Observasem deja că era la fel de sensibil la laude în privinţa artei sale ca o fată în legătură cu frumuseţea ei.

— O să-ţi spun încă ceva, mi-a spus. Cizmele de piele şi cele cu vârf pătrat au venit cu aceeaşi birjă şi au străbătut aleea împreună cât de amical posibil – braţ la braţ, după toate probabilităţile. Când au ajuns înăuntru, au umblat de colo până colo prin cameră – sau mai degrabă, cizmele de piele au stat liniştite, în timp ce cele cu vârful pătrat s-au plimbat. Am putut să-mi dau seama de toate acestea din urmele de praf. Şi am putut vedea că pe măsură ce ultimul se plimba a devenit din ce în ce mai tulburat. Aceasta este indicat de paşii lui din ce în ce mai mari. A vorbit în tot acest timp, devenind cu siguranţă din ce în ce mai furios. Apoi a avut loc tragedia. Ţi-am spus tot ceea ce ştiu deocamdată, căci restul este numai presupunere şi ipoteză. Avem cu toate acestea o bază bună pe care să începem. Trebuie să ne grăbim, căci vreau să mă duc în după-amiaza aceasta la concertul de la Halle, s-o ascult pe Norman Neruda.

Această conversaţie a avut loc în timp ce birja noastră îşi urma drumul printr-o lungă succesiune de străzi murdare şi străduţe triste. În cea mai murdară şi mai tristă dintre ele, birjarul nostru s-a oprit brusc.

— Acolo-i Audley Court, a spus el, arătând cu mâna o deschizătură îngustă în şirul uniform de clădiri din cărămidă. Mă găsiţi aici când vă întoarceţi.

Audley Court nu era un loc atrăgător. Pasajul îngust ne-a condus într-o curte pătrată pavată cu dale şi înconjurată de

locuinţe sordide. Ne-am făcut drum printre grupurile de copii murdari şi sforile cu lenjerie decoloratã până când am ajuns la numărul 46, ce avea pe uşă o bucăţică de alamă gravată cu numele Rance. La întrebarea noastră ni s-a răspuns că poliţistul se afla în pat, şi am fost invitaţi într-un salonaş pentru a-l aştepta.

A intrat părând puţin iritat că a fost deranjat din somn.

— Am raportat la birou, a spus el.

Holmes a luat o jumătate de liră din buzunar, jucându-se gânditor cu ea.

— Ne-am gândit că ne-ar face plăcere să auzim povestea din gura ta, a spus el.

— Aş fi extrem de fericit să vă spun tot ce ştiu, a răspuns poliţistul, cu ochii la moneda de aur.

— Hai să auzim totul aşa cum s-a întâmplat, cu propriile tale cuvinte.

Rance s-a aşezat pe sofaua îmbrăcată în păr de cal, şi a strâns din sprâncene ca şi cum era hotărât să nu omită nimic din istorisirea sa.

— O să încep cu începutul, a spus el. Schimbul meu este de la zece seara la şase dimineaţa. La unsprezece a avut loc o încăierare la Cerbul Alb; dar, în afară de asta, totul a fost foarte liniştit când patrulam. La unu a început să plouă şi l-am întâlnit pe Harry Murcher – cel care patrulează în Holland Grove – şi am petrecut un timp împreună la colţul străzii Henrietta, stând de vorbă. Apoi – poate în jurul orei două sau un pic mai târziu – ne-am gândit să aruncăm o privire să vedem dacă totul este în regulă pe Brixton. Era extrem de murdar şi pustiu. N-am întâlnit suflet de om tot drumul, deşi o birjă sau două au trecut pe lângă noi. Mergeam aşa, gândindu-ne cât de binevenit ar fi fost un gin fierbinte, când deodată o rază de lumină în fereastra acelei case mi-a arestat privirea. Acuma ştiam că cele două case din Lauriston Gardens erau nelocuite, deoarece proprietarul nu vroia să repare canalele de scurgere, deşi ultimul chiriaş, care a locuit într-una din ele, a murit de

febră tifoidă. Am fost prin urmare uluit peste măsură să văd lumină într-o fereastră, şi am bănuit că ceva nu este în regulă. Când am ajuns la uşă…

— Te-ai oprit şi te-ai întors la poarta grădinii, l-a întrerupt tovarăşul meu. De ce ai făcut asta?

Rance a tresărit violent şi s-a holbat la Sherlock Holmes, trăsăturile lui exprimând o uimire imensă.

— Păi, a fost întocmai aşa, domnule, a spus el; deşi, cum aţi putut-o afla, numai Dumnezeu ştie. Vedeţi, când am ajuns la uşă, era totul atât de tăcut şi pustiu, că n-ar fi fost deloc rău să mai fie cineva cu mine. Nu mi-e frică de nimic pe lumea asta; dar m-am gândit că poate cel care a murit de febră tifoidă s-a întors să cerceteze canalele care l-au ucis. Gândul ăsta m-a făcut să trag o sperietură, şi m-am întors la poartă, să văd dacă nu puteam zări lampa lui Murcher, dar nu era nici urmă de el sau altcineva.

— Nu era nimeni pe stradă?

— Nici o suflare, domnule, nici măcar un câine. Apoi m-am adunat, şi am mers înapoi şi am deschis uşa. Totul era liniştit înăuntru, deci m-am îndreptat spre camera unde ardea lumina. Era o lumânare ce pâlpâia pe poliţa deasupra căminului – una din ceară roşie – şi la lumina ei am văzut…

— Da, ştiu tot ce-ai văzut. Ai înconjurat camera de câteva ori şi ai îngenuncheat lângă cadavru, iar apoi ai străbătut camera şi ai încercat uşa bucătăriei, iar apoi…

John Rance a sărit în picioare cu o faţă speriată şi suspiciune în ochi.

— Unde eraţi ascuns de aţi putut vedea toate astea? A strigat. Mi se pare că ştiţi mult mai multe decât s-ar cuveni.

Holmes a râs şi i-a aruncat peste masă cartea de vizită.

— Vezi nu mă aresta pentru crimă, a spus el. Sunt unul din dulăi, şi nu lupul; domnul Gregson sau domnul Lestrade te vor lămuri. Continuă, totuşi. Ce ai făcut apoi?

Rance şi-a reluat locul, fără să renunţe, totuşi, la expresia de totală uimire. M-am întors la poartă şi am fluierat. Asta l-a adus pe Murcher şi pe încă doi la faţa locului.

— Era strada pustie în acel moment?
— Păi, era, cel puţin nu erau oameni cum trebuie prin jur.
— Ce vrei să spui?
— Trăsăturile poliţistului s-au destins într-un rânjet. Am văzut mulţi oameni beţi la vremea mea, a spus el, dar niciodată unul atât de mort de beat ca acel individ. Era la poartă când am ieşit, sprijinindu-se de grilaj şi cântând cât îl ţinea gura despre Columbine şi alte lucruri de acelaşi fel. Nu putea sta pe picioare, cu atât mai puţin să mă ajute.
— Ce fel de om era? L-a întrebat Sherlock Holmes.
John Rance păru să fie întrucâtva iritat de această digresiune.
— Era extrem de beat, a spus el. S-ar fi trezit la post, dacă n-ar fi fost atât de îmbibat.
— Nu i-ai văzut faţa, hainele? L-a întrerupt Holmes nerăbdător.
— Trebuie că le-am văzut, având în vedere că a trebuit să-l sprijin între mine şi Murcher. Era un tip înalt cu faţa roşie, cu partea din jos acoperită…
— E destul, a exclamat Holmes. Ce s-a întâmplat cu el?
— Aveam destulă treabă fără să ne mai batem capul şi cu el, a spus poliţistul supărat. Fac pariu că şi-a găsit drumul spre casă până la urmă.
— Cum era îmbrăcat?
— Într-o redingotă cafenie.
— Avea o biciuşca în mână?
— O biciuşca… Nu.
— Trebuie c-a lăsat-o în birjă, a mormăit tovarăşul meu.
— Nu cumva ai văzut sau auzit o birjă mai târziu?
— Nu.
— Şilingii ăştia sunt pentru tine, a spus tovarăşul meu, ridicându-se şi luându-şi pălăria. Mi-e teamă, Rance, că nu vei fi niciodată promovat. Ar trebui să-ţi şi foloseşti capul, nu să-l ţii numai pe post de podoabă. Ai fi putut să înaintezi în grad astă-noapte. Omul pe care l-ai ţinut în braţe este exact persoana care cunoaşte dezlegarea acestui mister şi

pe care o căutăm. N-are rost să-ţi demonstrez cum ştiu asta; îţi spun doar că-i aşa. Vino, doctore.

Am pornit spre birjă, lăsându-l pe informatorul nostru, neîncrezător, însă vădit stingherit.

— Prost nepriceput! A spus Holmes, cu amărăciune, pe drumul spre locuinţa noastră. Să te gândeşti numai că a avut aşa un noroc şi l-a lăsat să-i scape printre degete.

— Sunt încă în ceaţă. Este adevărat că felul în care l-a descris pe acel om se potriveşte cu ideea ta privind cel de-al doilea părtaş la acest mister. Dar ce l-a făcut să se întoarcă după ce a plecat? Criminalii nu se comportă aşa.

— Inelul, omule, inelul: s-a întors după el. Dacă nu avem nici o altă modalitate de a-l prinde, putem să folosim inelul ca momeală. O să pun mâna pe el, doctore. Pun pariu cu tine că aşa se va întâmpla. Trebuie să-ţi mulţumesc pentru toate acestea. Nu mergeam dacă nu erai tu, şi aş fi ratat cel mai frumos studiu ce mi-a ieşit până acum în cale: un studiu în roşu intens, ei? De ce n-am folosi puţin din jargonul pictorilor? Iată firul roşu al crimei amestecat în ghemul cenuşiu al vieţii, iar datoria noastră este să-l derulăm şi separăm, şi să scoatem la iveală fiecare centimetru din el. Şi, acum, hai să luăm prânzul, iar apoi mă aşteaptă Norman Neruda. Felul în care atacă bucata şi tehnica ei sunt minunate. Ce e oare acea bucată de Chopin pe care o cântă atât de magnific: Tra-la-la-lira-lira-lei.

Lăsându-se pe spate în trăsură, acest detectiv amator cânta voios ca o ciocârlie, în timp ce eu meditam la complexitatea minţii omeneşti.

Capitolul 5

Anunţul nostru ne aduce un vizitator.

Eforturile din timpul dimineţii au fost prea mult pentru sănătatea mea şubredă, şi după-amiază eram extenuat. După ce Holmes a plecat la concert, m-am întins pe sofa şi am încercat să dorm câteva ore. A fost o încercare lipsită de succes. Mintea îmi era prea excitată de tot ceea ce se întâmplase şi era asaltată de cele mai ciudate fantezii şi

presupuneri. De fiecare dată când îmi închideam ochii, vedeam faţa diformă ca de maimuţă a celui ucis. Impresia pe care o producea asupra mea era atât de sinistră încât îmi era imposibil să simt altceva decât gratitudine faţă de cel care l-a omorât pe posesorul ei. Dacă vreodată trăsăturile unui om au exprimat clar viciul de cea mai joasă teapă, acestea aparţineau cu siguranţă lui Enoch J. Drebber din Cleveland. Totuşi recunoşteam că trebuia făcută dreptate, şi că depravarea victimei nu era o justificare în ochii legii.

Cu cât mă gândeam mai mult la asta, cu atât îmi părea mai extraordinară ipoteza colegului meu că omul fusese otrăvit. Îmi aminteam cum îi mirosise buzele, şi nu aveam nici o îndoială că a depistat ceva ce i-a dat această idee. Apoi, dacă nu otrava, ce anume cauzase moartea omului, atâta vreme cât nu prezenta răni şi nici urme de strangulare? Dar, pe de altă parte, cui îi aparţinea sângele care se găsea din abundenţă pe podea? Nu existau urme de luptă, iar victima nu poseda nici o armă cu care să-şi fi putut răni duşmanul. Atâta vreme cât toate aceste aspecte rămâneau nerezolvate, simţeam că atât eu cât şi Holmes vom întâmpina dificultăţi în a dormi. Aerul lui liniştit, sigur de sine m-a convins că avea deja o teorie care explica toate faptele, deşi care era aceasta nu-mi puteam nicidecum imagina.

S-a întors foarte târziu – atât de târziu încât am ştiu că nu concertul era acela care ar fi putut să-l reţină atât de mult. Cina se afla pe masă înainte ca el să-şi fi făcut apariţia.

— A fost magnific, mi-a spus, în timp ce se aşeza. Îţi aminteşti ce spune Darwin despre muzică? Susţine că oamenii dispuneau de aptitudinea de a crea şi aprecia muzica cu mult înainte de a avea capacitatea vorbirii. Poate acesta este motivul pentru care suntem atât de subtil influenţaţi de ea. Există în sufletele noastre amintiri vagi din acele secole pierdute în ceaţă când lumea se afla în faza de început.

— Aceasta este mai degrabă o generalizare, am remarcat.

— Ideile noastre trebuie să fie la fel de vaste ca natura, când e vorba s-o interpreteze, mi-a răspuns. Ce-i cu tine? Nu prea pari în apele tale. Povestea asta din Brixton te-a dat peste cap.

— Să-ţi spun adevărul, cam aşa e, am spus. Ar trebui să fiu mai nesimţitor după experienţele din Afganistan. Mi-am văzut camarazii făcuţi bucăţi la Maiwand, fără să mă pierd cu firea.

— Pot înţelege aşa ceva. Există un mister în acest caz ce stimulează imaginaţia; unde nu există imaginaţie, nu există oroare. Ai văzut ziarul de seară?

— Nu.

— Oferă o relatare destul de exactă a întregii poveşti. Nu menţionează faptul că atunci când cadavrul a fast ridicat, o verighetă de femeie a căzut pe podea. E mai bine că n-o face.

— De ce?

— Uită-te la acest anunţ, mi-a răspuns. L-am trimis la toate ziarele în această dimineaţă, imediat după ce ne-am întors.

Mi-a aruncat ziarul şi m-am uitat în locul indicat. Era primul anunţ de la rubrica „Obiecte găsite”. În Brixton, în această dimineaţă, spunea, a fost găsită o verighetă din aur pe porţiunea dintre taverna Cerbul Alb şi Holland Grave. Apelaţi la dr. Watson pe strada Baker, la nr. 221 B, între opt şi nouă în această seară.

— Scuză-mă că ţi-am folosit numele, mi-a spus. Dacă l-aş fi folosit pe al meu, unii dintre stupizii ăştia l-ar fi recunoscut, şi ar fi încercat să se amestece.

— Este în regulă, i-am răspuns. Dar, presupunând că cineva ar veni, n-am nici un inel.

— O, ba da, ai, a spus el, dându-mi unul. Acesta merge. Este o copie aproape perfectă.

— Şi cine te aştepţi să răspundă la acest anunţ?

— Păi, omul în redingota cafenie – amicul nostru rumen, cu vârfuri pătrate la încălţări. Dacă nu vine el însuşi, va trimite

vreun complice.

— N-o să considere că este prea periculos?

— Deloc. Dacă felul în care văd eu cazul este corect, şi am toate motivele să cred că este, acest bărbat ar risca orice ca să nu piardă acel inel. Cred că l-a scăpat când s-a aplecat deasupra cadavrului lui Drebber, şi nu şi-a dat seama atunci. După ce plecat, a descoperit că nu-l mai are, şi s-a grăbit înapoi, dar a găsit deja poliţia la faţa locului, datorită propriei nesăbuinţe de a lăsa lumânarea arzând. A trebuit să se prefacă că este beat pentru a nu trezi suspiciunile ce s-ar fi iscat în mod firesc datorită prezenţei lui la poartă.

Acuma pune-te în locul lui. Reflectând asupra faptelor poate să-i pară posibil să fi pierdut inelul pe drum, după ce a plecat din casă. Ce ar face în acest caz? Ar aştepta cu nerăbdare ziarele de seară în speranţa de a-l vedea la „obiecte găsite”. Cu siguranţă, ochii i-ar cădea pe acest anunţ. Ar fi extrem de bucuros. De ce i-ar fi teamă de o capcană? N-ar exista nici un motiv în mintea lui pentru care găsirea inelului să fie pusă în legătură cu crima. Ar veni. Va veni. Îl vei vedea aici într-o oră.

— Şi atunci? L-am întrebat.

— O, o să mă ocup eu de el. Ai vreo armă?

— Am vechiul meu pistol de serviciu şi câteva cartuşe.

— Ai face mai bine să-l cureţi şi să-l încarci. El va fi disperat, şi, deşi o să-l iau prin surprindere, este bine să fim pregătiţi pentru orice eventualitate.

M-am dus în camera mea şi i-am urmat sfatul. Când m-am întors cu pistolul, masa fusese curăţată, iar Holmes era adâncit în ocupaţia sa favorită de a scârţâi la vioară.

— Intriga se complică, mi-a spus, când am intrat; tocmai ce am primit un răspuns la telegrama pe care am trimis-o în America. Felul în care văd eu cazul este corect.

— Iar acesta este? Am întrebat nerăbdător.

— Ar fi bune nişte arcuri noi pentru vioara mea, a remarcat. Pune-ţi pistolul în buzunar. Când individul vine,

vorbeşte-i pe un ton obişnuit. Lasă restul pe mine. Nu-l speria, privindu-l prea intens.

— Este opt acum, am spus, uitându-mă la ceas.

— Aşa este. Va sosi probabil în câteva minute. Întredeschide puţin uşa. Atâta e de ajuns. Acum pune cheia pe dinăuntru. Mulţumesc! Iată o carte veche şi ciudată pe care am cules-o de pe o tarabă ieri – De Jure inter Gentes – tipărită în latină la Liege, în Ţările de Jos, în 1642. Lui Charles încă i se afla capul pe umeri când această cărţulie cafenie a fost scoasă.

— Cine a tipărit-o?

— Philippe de Croy, cine o fi fost el. Pe pagina de gardă este scris cu litere şterse „Ex libris Guliolmi Whyte”. Mă întreb cine o fi fost William Whyte. Vreun judecător pragmatic din secolul al XVII-lea, presupun.

În timp ce vorbea, s-a auzit clopotul sunând ascuţit. Sherlock Holmes s-a ridicat uşor, şi şi-a mişcat scaunul înspre uşă. Am auzit cum servitoarea a traversat holul, şi sunetul ascuţit al încuietorii când a deschis-o.

— Dr. Watson locuieşte aici? A întrebat o voce clară, dar mai degrabă groasă. N-am putut auzi răspunsul servitoarei, dar uşa a fost închisă şi cineva a început să urce scările. Pasul îi era nesigur şi târşit. În timp ce-l asculta, faţa tovarăşului meu arăta surprinsă. Persoana a trecut alene prin hol, şi am auzit o bătaie uşoară în uşă.

— Intră, am spus tare.

La invitaţia mea, în loc de bărbatul violent pe care-l aşteptam, o femeie foarte bătrână şi plină de riduri a şontâcăit în încăpere. A părut a fi orbită de lumina bruscă, şi, după ce a făcut o plecăciune, a rămas clipind la noi cu ochii ei trişti şi scotocind prin buzunar cu degete febrile şi tremurânde. Am aruncat o privire spre tovarăşul meu, a cărui faţă arborase o expresie atât de dezamăgită că de abia puteam să-mi ţin râsul.

Bătrâna a scos ziarul de seară şi a arătat cu degetul anunţul nostru.

— Stimaţi domni, anunţul acesta m-a adus la dumneavoastră, a spus ea, făcând încă o plecăciune; o verighetă de aur în Brixton. Aparţine fetei mele Sally, care s-a măritat cam pe vremea asta acum douăsprezece luni, şi al cărei soţ este ospătar pe un vas al Uniunii, şi ce-ar spune să vină acasă şi s-o găsească fără inel, nici nu pot gândi, el fiind aspru chiar şi când e-n toane bune, dormite când e băut. Fapt e că ea s-a dus la circ noaptea trecută cu…

— Este acesta inelul ei? Am întrebat-o.

— Mulţumesc lui Dumnezeu! A exclamat bătrâna; Sally o să fie fericită în seara asta. Ăsta-i inelul ei.

— Şi la ce adresă locuiţi, am întrebat-o, luând un creion.

— Strada Duncan, nr. 13, Houndsditch. Foarte departe de aici.

— Brixton nu se află între circ şi Houndsditch, a spus Sherlock Holmes tăios.

Bătrâna s-a întors, şi s-a uitat atent la el, cu ochii ei roşii.

— Domnul mi-a cerut adresa mea, a spus. Sally locuieşte pe Mayfield, nr. 3, în Peckham.

— Iar numele dumneavoastră este?

— Numele meu este Sawyer, al ei este Dennis, fiind măritată după Tom Dennis, un băiat deştept şi curat câtă vreme e pe mare, şi un ospătar fără egal; dar când e pe uscat, cu femeile şi cu băutura…

— Poftim inelul, doamnă Sawyer, am întrerupt-o, supunându-mă unui semn pe care mi l-a făcut tovarăşul meu; e clar că aparţine fiicei dumneavoastră, şi sunt fericit să pot să-l returnez proprietarului de drept.

Mormăind multe binecuvântări şi exprimându-şi gratitudinea, bătrânica şi-a băgat inelul în buzunar şi a luat-o încet pe scări. Sherlock Holmes a sărit în picioare imediat ce aceasta a ieşit, şi s-a năpustit în camera lui. S-a întors în câteva secunde în manta şi cu fularul la gât.

— O s-o urmăresc, a spus, grăbit; trebuie să fie o complice, şi mă va duce la el. Aşteaptă-mă.

De abia s-a închis uşa în urma vizitatoarei noastre, că Holmes coborâse deja scările. Uitându-mă pe fereastră, am putut s-o văd mergând tremurat pe partea cealaltă, în vreme ce urmăritorul ei se ţinea la o distanţă mică în spatele ei. „Fie întreaga lui teorie este incorectă, m-am gândit, fie va ajunge acum în însăşi inima misterului.” N-a fost nevoie să-mi ceară să-l aştept, căci am simţit că mi-era imposibil să dorm până nu ştiam rezultatul aventurii lui.

Era aproape nouă când a plecat. N-aveam nici cea mai mică idee cât putea să lipsească, însă stăteam pufăind indiferent din pipă şi răsfoind paginile Vieţii boeme de Henri Murger. Era trecut de zece când am auzit paşii uşori ai servitoarei care mergea la culcare. La unsprezece, paşii mai apăsaţi ai proprietăresei au trecut prin dreptul uşii mele cu aceeaşi destinaţie. Era aproape douăsprezece, când am auzit sunetul ascuţit al cheii lui Holmes. În clipa în care a intrat, am văzut pe faţa lui că n-a avut succes. Amuzamentul şi dezamăgirea păreau a lupta să se impună până când primul a învins, şi l-am auzit izbucnind într-un râs puternic.

— N-aş vrea pentru nimic în lume ca cei de la Scotland Yard să afle, a spus, lăsându-se să cadă pe un scaun; i-am necăjit într-atâta că nu m-ar anunţa cum s-a sfârşit povestea. Pot să-mi permit să râd pentru că ştiu că o să fim chit în cele din urmă.

— Ce s-a întâmplat? Am întrebat.

— O, nu mi-e ruşine să spun ceva ce mă pune într-o lumină proastă. Fiinţa aceea mersese puţin când deodată a început să şchiopăteze şi să dea toate semnele că o dureau picioarele. Apoi s-a oprit şi a strigat un birjar care trecea. Am reuşit să fiu aproape de ea ca să aud adresa, dar nu era nevoie să fiu atât de grijuliu, căci a spus-o atât de tare încât ar fi putut fi auzită de pe partea cealaltă a străzii:

— Ia-o spre strada Duncan, nr. 13, Houndsditch, a strigat. Asta începe să pară autentic, m-am gândit, şi, văzând-o înăuntru, m-am cocoţat în spatele trăsurii. Aceasta este o

artă în care ar trebui să fie expert orice detectiv. Ei bine, huruiam într-acolo, şi nu ne-am oprit deloc până am ajuns pe strada în chestiune. Am sărit jos înainte de a ajunge în dreptul porţii, şi am luat-o alene pe stradă. Am văzut cum birja s-a oprit. Birjarul a sărit jos, şi l-am văzut deschizând uşa şi aşteptând. Totuşi, nimeni nu ieşea. Când am ajuns în dreptul lui, acesta bâjbâia cu frenezie în trăsura goală, scoţând cea mai bine garnisită colecţie de înjurături pe care le-am auzit vreodată. Nu era nici urmă de pasager, şi mi-e teamă că va trece ceva timp până când o să fie plătit pentru cursa respectivă. Întrebând la numărul 13, am aflat că locuinţa aparţinea unui tapiţer respectabil, numit Keswick, şi că nimeni de acolo nu auzise vreodată de cineva numit Sawyer sau Dennis.

— Nu vrei să spui, am strigat uimit, că acea bătrânică slabă, care abia mergea a putut să se dea jos din trăsura în mişcare, fără ca nici tu, nici birjarul s-o vedeţi?

— Bătrânică pe dracu! A spus Sherlock Holmes tăios. Noi am fost nişte bătrânici, dacă am putut fi duşi de nas atât de uşor. Trebuie să fi fost un tânăr agil, pe lângă faptul de a fi fost un actor excelent. Deghizarea a fost extraordinară. A observat, fără îndoială, că era urmărit, şi s-a folosit de povestea cu birja ca să scape de mine. Asta arată că omul pe care-l căutăm nu este atât de singuratic pe cât am presupus, ci are prieteni care sunt gata să rişte pentru el. Acuma, doctore, arăţi vlăguit. Urmează-mi sfatul, şi du-te la culcare.

Cu siguranţă mă simţeam obosit, prin urmare i-am urmat sugestia. L-am lăsat aşezat în faţa focului ce ardea înăbuşit, şi târziu în noapte, când am auzit plânsetele joase şi triste ale viorii, am ştiut că încă mai reflecta asupra problemei pe care şi-a propus s-o rezolve.

Capitolul 6

Tobias Gregson arată de ce este capabil.

Ziarele de a doua zi vuiau de „Misterul din Brixton”, după cum îl numeau. Toate conţineau o lungă prezentare a

poveştii, iar unele aveau chiar şi articole de fond despre aceasta. Existau unele informaţii în ele care erau noi pentru mine. Încă mai păstrez în albumul meu numeroase tăieturi şi extrase referitoare la caz. Aici este un rezumat al câtorva dintre ele:

Daily Telegraph remarca că în istoria crimei a existat mai rar o tragedie atât de ciudată. Numele german al victimei, absenţa oricărui alt motiv, şi inscripţia sinistră de pe perete, toate sugerau comiterea ei de către nişte refugiaţi politici şi revoluţionari. Socialiştii aveau multe filiale în America, iar decedatul a încălcat fără îndoială legile lor nescrise şi a fost descoperit de ei. După ce făcea aluzii degajate la Vehmgericht, aqua tofana, Carbonari, Marchiza de Brinvilliers, teoria lui Darwin, legile lui Malthus şi criminalii de pe Ratcliff, articolul se încheia prin admonestarea guvernului şi propunerea de a veghea mai îndeaproape asupra străinilor în Anglia.

Ziarul „Standard” comenta faptul că acest fel de cruzimi nelegiuite aveau loc de obicei în timpul unei administraţii liberale. Acestea erau rezultatul tulburării minţilor maselor şi al slăbirii autorităţii ce îi urma acesteia. Victima era un domn american care a lociut câteva săptămâni în metropolă. A stat la pensiunea doamnei Charpentier, în Torquay Terrace, Camberwell. Era acompaniat în călătoriile sale de secretarul său, domnul Joseph Stangerson. Cei doi şi-au luat rămas bun de la gazda lor marţi, şi s-au îndreptat spre gara Euston, cu intenţia mărturisită de a lua expresul spre Liverpool. Au fost văzuţi apoi împreună pe peron. Nu s-a mai aflat nimic despre ei până când corpul domnului Drebber a fost, aşa cum se ştie, descoperit într-o casă nelocuită din Brixton, la mulţi kilometri distanţă de Euston. Cum a ajuns acolo, sau cum a murit, sunt întrebări care rămân încă învăluite în mister. Nu se ştie nimic despre unde se află Stangerson. Suntem încântaţi să aflăm că domnul Lestrade şi domnul Gregson de la Scotland Yard se ocupă

ambii de caz, şi suntem siguri că aceşti detectivi bine cunoscuţi vor arunca în curând lumină asupra acestui caz.

Daily News comenta că nu există nici o îndoială, crima era una din motive politice. Despotismul şi ura faţă de liberalism ce anima guvernele de pe continent au avut drept rezultat îndreptarea spre ţărmurile noastre a unor oameni care ar fi devenit cetăţeni excelenţi, dacă nu ar fi fost deja înăcriţi de amintirea a ceea ce au trebuit să suporte. Aceşti oameni aveau un cod strict de onoare, şi orice încălcare a acestuia era pedepsită cu moartea. Trebuie făcute toate eforturile pentru a-l găsi pe secretarul Stangerson, şi a afla detalii prvind obiceiurile decedatului. Un pas important a fost făcut prin descoperirea adresei casei în care a locuit acesta – acest rezultat datorându-se acuităţii şi energiei domnului Gregson de la Scotland Yard.

Sherlock Holmes şi cu mine am citit împreună aceste însemnări în timpul micului dejun, şi se pare că ele l-au amuzat teribil.

— Ţi-am spus că, indiferent ce se întâmplă, Lestrade şi Gregson vor ieşi în câştig.

— Asta depinde cum se termină totul.

— O, cerule, nu contează câtuşi de puţin. Dacă omul e prins, faptul va fi datorat eforturilor lor; dacă scapă, va fi în ciuda eforturilor lor. Câştigă oricum. Indiferent ce fac, vor avea susţinători. Un prost găseşte întotdeauna unul mai prost ca el care să-l admire.

— Ce naiba se aude? Am strigat, căci în acel moment s-au auzit mulţi paşi în hol şi pe scări, însoţiţi de exclamaţiile dezgustate ale proprietăresei.

— Este plutonul de detectivi de pe strada Baker, a spus grav tovarăşul meu; şi, în timp ce vorbea, au năvălit în cameră şase dintre cei mai murdari şi zdrenţăroşi copii ai străzii, pe care mi-au căzut vreodată ochii.

— Atenţie! A strigat Holmes pe un ton tăios, şi cei şase ticăloşi mizerabili s-au aşezat în rând ca tot atâtea statui. În

viitor, îl trimiteţi numai pe Wiggins să raporteze, iar restul aşteptaţi în stradă. L-aţi găsit, Wiggins?

— Nu, domnule, nu l-am găsit, a spus unul din tineri.

— Nu mă prea aşteptam s-o faceţi. Trebuie să continuaţi să căutaţi până îl găsiţi. Aici sunt banii voştri. Le-a dat fiecăruia un şiling. Acum plecaţi, şi veniţi cu un raport mai bun data viitoare.

A făcut un semn cu mâna, şi aceştia au tropăit pe scări ca nişte şobolani, iar în momentul următor, le-am putut auzi vocile ascuţite în stradă.

— Poţi obţine mai multe de la unul din aceşti mici cerşetori decât de la o duzină din cei de la poliţie, a remarcat Holmes. Simpla vedere a unei persoane oficiale pecetluieşte buzele oamenilor. Aceşti băieţandri, pe de altă parte, merg peste tot şi aud totul. Sunt la fel de ascuţiţi ca nişte ace; tot ce le lipseşte este organizarea.

— I-ai angajat pentru cazul din Brixton? L-am întrebat.

— Da, există un aspect pe care vreau să mi-l clarific. Este numai o chestiune de timp. Nu mai spune! O să auzim se pare mai multe veşti decât ne aşteptăm! Iată-l pe Gregson venind încoace cu o expresie de fericire pe fiecare trăsătură. Vine aici, ştiu sigur. Da, se opreşte. Auzi-l!

Clopotul a fost smucit cu putere, şi în câteva secunde bălanul detectiv a urcat scările, trei trepte odată, năvălind în salon.

— Dragul meu, a strigat, strângând cu putere mâna inertă a lui Holmes, felicită-mă! Am dezlegat misterul.

O uşoară nelinişte mi-a părut a traversa faţa expresivă a tovarăşului meu.

— Vrei să spui că eşti pe pista cea bună? A întrebat el.

— Pista cea bună! Păi, domnule, l-am arestat deja.

— Iar numele lui este?

— Arthur Charpentier, sublocotenent în marina Majestăţii Sale, a declamat Gregson, frecându-şi satisfăcut mâinile grase şi umflându-şi pieptul.

Sherlock Holmes a răsuflat uşurat şi a început să zâmbească.

— Ia loc, şi încearcă unul din aceste trabuce, a spus. Suntem nerăbdători să aflăm cum ai reuşit. Doreşti nişte whisky cu apă?

— Da, te rog, a răspuns detectivul. Eforturile imense pe care le-am făcut în ultimele două zile m-au epuizat. Nu atât de mult sforţarea fizică, înţelegi, cât cea a minţii. Sunt sigur că poţi înţelege aceasta, căci amândoi muncim cu capul.

— Mă onorezi, a spus Holmes cu gravitate. Hai să auzim cum ai ajuns la acest rezultat pe deplin satisfăcător.

Detectivul s-a aşezat în fotoliu şi a pufăit satisfăcut din trabuc. Apoi şi-a tras o palmă peste coapsă, teribil de amuzat.

— Ceea ce este caraghios, a spus el, este că idiotul de Lestrade, care se crede atât de deştept, s-a îndreptat pe o pistă complet greşită. Îl caută pe secretarul Stangerson, care are tot atât de-a face cu crima ca un copil nou-născut. N-am nici o îndoială că l-a prins până în momentul de faţă.

Ideea îl amuza atât de mult încât a râs până a început să se înece.

— Şi de ce indicii te-ai folosit?

— Ah, o să-ţi spun totul. Fireşte, dr. Watson, asta rămâne între noi. Prima greutate cu care a trebuit să mă lupt a fost să descopăr trecutul acestui american. Unele persoane ar fi aşteptat până li s-ar fi răspuns la anunţuri sau până când ar fi apărut cunoştinţe care să ofere informaţii. Dar ăsta nu e stilul de muncă al lui Tobias Gregson. Vă amintiţi pălăria de lângă cadavru?

— Da, a spus Holmes; făcută de John Underwood şi Fiii, Camberwell, nr. 129.

Gregson l-a privit cam dezumflat.

— N-am ştiut că ai observat asta, a spus el. Ai fost acolo?

— Nu.

— Ha! A exclamat el, cu uşurare; nu trebuie niciodată să treci cu vederea o şansă, indiferent cât de neînsemnată

pare.
— Pentru o minte mare, nimic nu este mic, a remarcat Holmes sentenţios.
— Ei bine, am mers la Underwood şi l-am întrebat dacă a vândut o pălărie de mărimea şi forma respectivă. S-a uitat în registrul său, şi a dat imediat de ea. A trimis pălăria unui domn Drebber, care locuia la pensiunea doamnei Charpentier, pe Torquay Terrace. Aşa i-am aflat adresa.
— Inteligent, foarte inteligent! A murmurat Sherlock Holmes.
— Apoi am vizitat-o pe doamna Charpentier, a continuat detectivul. Am găsit-o foarte palidă şi îndurerată. Fiica ei se afla de asemenea în cameră – o fată extrem de frumoasă; avea ochii roşii, iar buzele îi tremurau în timp ce îi vorbeam. Nu mi-a scăpat acest lucru. Am început să miros că ceva nu e în regulă. Ştii senzaţia, domnule Holmes, când ajungi pe pista cea bună – un fel de tresărire a nervilor.
— Aţi auzit de moartea misterioasă a fostului dumneavoastră chiriaş, domnul Enoch J. Drebber din Cleveland? Am întrebat.
Mama a dat afirmativ din cap. Nu părea să fie capabilă să scoată vreun cuvânt. Fiica a izbucnit în lacrimi. Am simţit mai clar ca niciodată că aceste persoane ştiau ceva în legătură cu fapta.
— La ce oră a plecat domnul Drebber din casă spre gară? Am întrebat.
— La ora opt, a spus ea, înghiţind în sec pentru a-şi ascunde agitaţia. Secretarul său, domnul Stangerson, spunea că sunt două trenuri – unul la 9, 15 şi altul la 11. Urmau să-l ia pe primul.
— Şi aceasta a fost ultima oară când l-aţi văzut?
— La această întrebare, s-a schimbat complet la faţă. Trăsăturile ei au devenit livide. I-a luat câteva secunde până când a putut rosti cuvântul „Da” – şi când a făcut-o, vocea ei era răguşită şi nefirească.

A urmat un moment de tăcere, iar apoi fiica ei a spus cu o voce calmă şi limpede:

— Nimic bun nu se poate întâmpla dacă minţim, mamă. Hai să fim sincere cu acest domn. L-am văzut din nou pe domnul Drebber.

— Dumnezeu să te ierte! A strigat doamna Charpentier, ridicându-şi mâinile şi căzând înapoi pe scaun. Ţi-ai ucis fratele.

— Arthur preferă să spunem adevărul, a răspuns fata cu fermitate.

— Mai bine mi-aţi spune totul acum, am spus. Mărturisirile pe jumătate sunt mai rele decât deloc. În plus, nu ştiţi cât ştim noi deja.

— Să cadă pe tine, Alice! A exclamat mama ei; şi apoi, întorcându-se către mine: Vă voi spune totul, domnule. Să nu credeţi că tulburarea mea în legătură cu fiul meu vine din frica că a avut ceva de-a face cu această poveste îngozitoare. El este complet inocent. Teama mea este, cu toate acestea, că în ochii dumneavoastră şi ai celorlalţi, poate părea compromis. Aceasta este, totuşi, complet imposibil. Caracterul lui deosebit, profesia şi trecutul său stau mărturie împotrivă.

— Cea mai bună atitudine este să faceţi o mărturisire completă, i-am răspuns. Fiţi sigură că, dacă fiul dumneavoastră este inocent, nu va avea nimic de suferit.

— Alice, mai bine ne-ai lăsa singuri, a spus ea, iar fata s-a retras. Acum, domnule, a continuat ea, n-am avut intenţia să vă spun toate acestea, dar întrucât biata mea fată m-a dat de gol, n-am nici o altă posibilitate. Dat fiind că m-am decis să vorbesc, o să vă spun totul, fără să omit nici un amănunt.

— Este cea mai înţeleaptă atitudine, am spus eu.

— Domnul Drebber a stat la noi aproape trei săptămâni. El şi secretarul său, domnul Stangerson, călătoreau pe continent. Am observat o etichetă din Copenhaga pe cuferele lor, ceea ce arăta că aceea fusese ultima lor oprire.

Stangerson era un om tăcut şi rezervat, dar stăpânul său, îmi pare rău s-o spun, era complet diferit. Era necioplit şi brutal. Chiar în noaptea în care a sosit, s-a îmbăiat, şi, după ora prânzului, era rareori treaz vreodată. Comportamentul lui faţă de servitoare era dezgustător de familiar şi libertin. Şi cel mai grav, a început rapid să adopte acelaşi tip de atitudine faţă fiica mea, Alice, vorbindu-i nu o dată într-un fel pe care, din fericire, ea era prea inocentă să-l înţeleagă. O dată, de fapt, chiar a prins-o şi a îmbrăţişat-o – o ofensă ce l-a făcut pe propriul lui secretar să-i reproşeze comportamentul lipsit de bărbăţie.

— Dar de ce aţi suportat toate acestea? Am întrebat-o. Presupun că puteţi să scăpaţi de chiriaşii dumneavoastră când doriţi.

Doamna Charpentier s-a înroşit la remarca mea firească.

— Ar fi trebuit să-i cer să plece chiar în ziua în care a venit, a spus ea. Însă ispita a fost mare. Plăteau o liră pe zi – paisprezece lire pe săptămână, şi e sezon mort acum. Sunt văduvă, şi m-a costat mult să-mi ţin băiatul în marină. M-am împotrivit ideii de a pierde bani. Am făcut ce-am crezut că e cel mai bine. Dar ultima lui faptă a fost prea mult, totuşi, şi i-am cerut să se mute. Acesta a fost motivul plecării sale.

— Ei bine?

— Am simţit o uşurare când l-am văzut îndepărtându-se. Fiul meu este în permisie acum, dar nu i-am spus nimic din toate astea, pentru că are o fire violentă şi ţine extrem de mult la sora lui. Când am închis uşa în urma lor, am simţit ca şi cum o povară mi-ar fi fost luată de pe inimă. Vai, în mai puţin de o oră, s-a auzit clopoţelul, şi am fost înştiinţată că domnul Drebber s-a întors. Era foarte excitat şi evident şi mai mult astfel din pricina băuturii. S-a năpustit în camera în care stăteam împreună cu fiica mea, şi a dat nişte explicaţii incoerente despre faptul că a pierdut trenul. Apoi s-a întors spre Alice, şi chiar de faţă cu mine i-a propus să plece cu el.

— Eşti majoră, i-a spus, şi nu există nici o lege care te-ar putea opri. Am bani mai mult decât suficienţi. Să nu-ţi pese de bătrână, a spus, referindu-se la mine, ci vino cu mine, chiar acum. Vei trăi ca o prinţesă. Biata Alice era atât de înspăimântată că s-a tras scârbită în lături, însă el a prins-o de încheietura mâinii, încercând s-o tragă spre uşă. Am ţipat şi în acel moment fiul meu, Arthur, a intrat în cameră. Ce s-a întâmplat după aceea nu ştiu. Am auzit doar înjurături şi zgomotele indistincte ale unei încăierări. Am fost prea înspăimântată ca să-mi ridic capul. Când m-am uitat în cele din urmă în jurul meu, l-am văzut pe Arthur stând în cadrul uşii şi râzând, cu un băţ în mână.

— Nu cred că individul acela o să ne mai deranjeze vreodată, a spus. O să-l urmăresc să văd ce face. Cu aceste cuvinte, şi-a luat pălăria şi a pornit pe stradă. În dimineaţa următoare, am auzit de moartea misterioasă a domnului Drebber.

Această poveste a ieşit din gura doamnei Charpentier cu multe poticniri şi pauze. Uneori vorbea atât de încet că de abia puteam să-i înţeleg cuvintele. Am făcut, totuşi, însemnări succinte a tot ceea ce a spus, ca să nu existe posibilitatea vreunei greşeli.

— Este extrem de interesant, a spus Sherlock Holmes, căscând. Ce s-a întâmplat după aceea?

— Când doamna Charpentier a făcut o pauză, a continuat detectivul, am înţeles că întregul caz depindea de un singur lucru. Fixând-o cu privirea într-un mod care se dovedeşte a fi întotdeauna eficace în cazul femeilor, am întrebat-o la ce oră s-a întors fiul său.

— Nu ştiu, mi-a răspuns.

— Nu ştiţi?

— Nu, are propria-i cheie şi a intrat fără să sune.

— După ce aţi mers la culcare?

— Da.

— Când aţi mers la culcare?

— Pe la unsprezece.

— Deci fiul dumneavoastră a lipsit cel puţin două ore?
— Da.
— E posibil să fi fost patru sau cinci?
— Da.
— Ce a făcut în tot acest timp?
— Nu ştiu, mi-a răspuns, devenind albă ca varul.
— Fireşte, după aceasta, n-a mai fost mare lucru de făcut. Am aflat unde era locotenentul Charpentier, am luat doi oameni cu mine, şi l-am arestat. Când l-am atins pe umăr şi l-am rugat să vină în linişte cu noi, ne-a răspuns foarte impertinent:
— Presupun că mă arestaţi ca fiind implicat în moartea acelui ticălos de Drebber, a spus. N-am menţionat aşa ceva, deci faptul că a făcut referire la asta mi s-a părut foarte suspect.
— Foarte, a spus Holmes.
— Încă mai avea la el bâta pe care o pomenise mama lui ca fiind la el când l-a urmat pe Drebber. Era de fapt un ciomag solid de stejar.
— Care este teoria ta, prin urmare?
— Păi, cred că l-a urmat pe Drebber până pe Brixton. Când au ajuns acolo, a izbucnit o nouă ceartă între ei, în timpul căreia Drebber a primit o lovitură cu ciomagul, probabil la lingurea, ce l-a omorât fără să lase vreo urmă. Noaptea era atât de ploioasă că nimeni nu era prin jur, deci Charpentier a târât cadavrul victimei sale în casa nelocuită. În ceea ce priveşte lumânarea şi sângele şi scrisul de pe perete şi inelul, toate acestea pot fi simple trucuri menite să pună poliţia pe o pistă falsă.
— Bravo! A exclamat Holmes pe un ton încurajator. Realmente, Gregson, faci progrese. O să iasă ceva din tine.
— Cred că m-am descurcat destul de bine, a răspuns detectivul, cu mândrie. Tânărul ne-a dat o depoziţie în care a spus că, după ce l-a urmărit pe Drebber un timp, acesta l-a văzut şi a luat o birjă pentru a scăpa de el. Pe drumul spre casă, s-a întâlnit cu un vechi coleg de pe vas şi au făcut o

plimbare lungă împreună. Când l-am întrebat unde locuia acesta, n-a putut să ne dea un răspuns satisfăcător. Cred că toate lucrurile se potrivesc cum nu se poate mai bine. Ce mă amuză e să mă gândesc la Lestrade care a luat-o pe o pistă greşită. Mi-e teamă că n-o să scoată prea mult din ea. Nu se poate, Dumnezeule, iată-l chiar aici!

Era într-adevăr Lestrade, care urcase scările în timp ce vorbeam, şi care tocmai ce-a intrat în cameră. Nu mai avea încrederea de sine şi dezinvoltura care-i caracterizau de obicei atitudinea şi felul de a se îmbrăca. Şocul şi neliniştea i se citeau pe faţă, iar hainele îi erau în dezordine şi neîngrijite. Venise cu intenţia vădită de a-l consulta pe Sherlock Holmes, căci, zărindu-l pe colegul lui, a părut a fi jenat şi deranjat. Stătea în picioare în mijlocul camerei, jucându-se nervos cu pălăria, nesigur ce să facă.

Capitolul 7

O lumină în întuneric.

Vestea cu care ne-a întâmpinat Lestrade era atât de serioasă şi neaşteptată că toţi trei am rămas muţi de uimire. Gregson a sărit de pe scaun, vărsând restul de whisky cu apă. L-am fixat tăcut pe Sherlock Holmes, care stătea cu buzele strânse şi sprâncenele încruntate.

— Şi Stangerson acum, a şoptit el. Intriga se complică.

— Era destul de complicată şi înainte, a mormăit Lestrade, luând un scaun. Se pare că am nimerit într-un fel de consiliu de război.

— Eşti tu, eşti absolut sigur de această informaţie? S-a bâlbâit Gregson.

— Vin acum din camera lui, a spus Lestrade. Am fost cel care a descoperit ce s-a întâmplat.

— Noi tocmai ce am ascultat părerea lui Gregson despre întreaga poveste, a remarcat Holmes. Vrei să ne povesteşti ce ai văzut şi ce ai făcut?

— N-am nici cea mai mică obiecţie, a răspuns Lestrade, aşezându-se. Mărturisesc că eu credeam că Stangerson a fost implicat în moartea lui Drebber. Acest nou eveniment

mi-a arătat însă că m-am înşelat complet. Cu această idee în cap, mi-am propus să aflu ce s-a întâmplat cu secretarul. Au fost văzuţi împreună la gara Euston în jurul orei opt şi jumătate în seara zilei de 3. La două dimineaţa. Drebber a fost găsit în Brixton. Problema care mi se punea era să aflu unde a fost Stangerson între 8, 30 şi ora la care s-a petrecut crima, şi ce s-a întâmplat cu el după-aceea. Am telegrafiat la Liverpool, descriind individul, şi atenţionându-i să ţină sub observaţie vasele americane. Am pornit apoi la treabă, vizitând toate hanurile şi pensiunile din vecinătatea lui Euston. Vedeţi, am raţionat că, dacă Drebber şi tovarăşul lui s-au despărţit, era normal ca cel din urmă să tragă undeva prin apropiere pentru noaptea respectivă, iar apoi să se învârtă din nou prin gară în dimineaţa următoare.

— E probabil să se fi înţeles dinainte în privinţa unui loc de întâlnire, a remarcat Holmes.

— S-a dovedit a fi întocmai aşa. Mi-am petrecut toată seara de ieri în cercetări lipsite de succes. În această dimineaţă, am pornit foarte devreme, iar la opt am ajuns la hanul lui Halliday, în strada Little George. La întrebările mele dacă un domn Stangerson locuia acolo, mi-au răspuns imediat în afirmativ.

— Fără îndoială, dumneavoastră sunteţi domnul pe care îl aşteaptă, mi-au spus. Aşteaptă un domn de două zile.

— Unde este acum? Am întrebat.

— Este sus în patul său. A cerut să fie trezit la nouă.

— Mă duc sus să-l văd chiar acum, am spus.

M-am gândit că apariţia mea neaşteptată îi poate provoca un şoc, şi asta o să-l facă să scape vreo vorbă imprudentă. Băiatul de serviciu s-a oferit să-mi arate camera: era la etajul al doilea, şi exista un mic coridor ce ducea într-acolo. Băiatul de serviciu mi-a indicat uşa, şi tocmai era pe cale să se întoarcă jos când am văzut ceva ce m-a făcut să tremur, în ciuda celor douăzeci de ani de experienţă. De sub uşă se scurgea un firişor de sânge, ce şerpuia de-a curmezişul holului, formând o mică baltă pe marginea de pe partea

opusă. Am scos un ţipăt, care l-a adus înapoi pe băiat. Aproape că a leşinat, când l-a văzut. Uşa era încuiată pe dinăuntru, dar ne-am proptit umerii în ea şi am deschis-o. Fereastra era deschisă, iar lângă fereastră zăcea strâns laolaltă cadavrul unui bărbat în pijama. Era mort de ceva vreme, căci avea membrele ţepene şi reci. Când l-am întors cu faţa în sus, băiatul l-a recunoscut pe loc ca fiind domnul care a închiriat camera sub numele de Joseph Stangerson. Cauza morţii fusese o junghietură adâncă în partea stângă, care a atins inima. Şi acum vine partea cea mai ciudată. Ce credeţi că se afla deasupra mortului?

Am simţit cum mă trec fiorii, şi am avut presentimentul unei orori, chiar înainte ca Sherlock Holmes să răspundă.

— Cuvântul RACHE, scris cu sânge, a spus Holmes.

— Chiar asta era, a spus Lestrade, pe un ton înfricoşat, şi am rămas cu toţii tăcuţi pentru o clipă.

Exista ceva atât de metodic şi de neînţeles în faptele acestui asasin necunoscut, încât stârnea iar şi iar groaza. Nervii mei, care erau îndeajuns de tari pe câmpul de luptă, se înfiorau când mă gândeam la asta.

— Bărbatul a fost văzut, a continuat Lestrade. Un băiat care se îndrepta spre lăptărie mergea pe drumul ce duce de la grajduri în spatele hanului a observat că o scară, care de obicei stătea pe jos, era proptită de una din ferestrele de la etajul al doilea, ce era larg deschisă. După ce a trecut, s-a uitat înapoi, şi a văzut un om coborând scara… Acesta a coborât atât de liniştit şi fără să se ascundă că băiatul a crezut că e vreun dulgher sau tâmplar care lucra în han. Nu i-a acordat o atenţie deosebită, doar că s-a gândit că era cam devreme pentru a fi la lucru. Crede că bărbatul era înalt, avea faţa rumenă, şi era îmbrăcat cu o haină lungă şi cafenie. Trebuie să fi rămas în odaie un timp după crimă pentru că am găsit apa din lighean murdară de sânge, căci s-a spălat pe mâini, şi urme de sânge pe cearşaful cu care şi-a şters în mod intenţionat cuţitul.

M-am uitat la Holmes, auzind o descriere a criminalului care se potrivea atât de exact cu a sa. Cu toate acestea, n-am putut observa nici o urmă de bucurie sau satisfacţie pe faţa lui.

— N-ai găsit nimic în cameră care ne-ar putea trimite la criminal? L-a întrebat el.

— Nimic, Stangerson avea în buzunar punga cu bani a lui Drebber, dar asta nu e ceva neobişnuit, dat fiind că el achita totul. Erau opt lire şi ceva în ea, dar n-a fost luat nici un ban. Indiferent care au fost motivele acestor crime ieşite din comun, jaful nu s-a numărat printre ele. N-am găsit hârtii sau notiţe în buzunarul celui ucis, cu excepţia unei singure telegrame, datate acum o lună, din Cleveland, şi conţinând cuvintele „J. H. Este în Europa.” Nu era nici un nume sub acest mesaj.

— Şi n-ai găsit chiar nimic altceva? L-a întrebat Holmes.

— Nimic important. Romanul pe care-l citea omul înainte de a adormi zăcea pe pat, iar pipa lui se afla pe un scaun lângă el. Pe masă era un pahar cu apă, iar pe pervaz o cutiuţă cioplită de pomadă, conţinând câteva pastile.

Sherlock Holmes a sărit de pe scaun cu un strigăt de încântare.

— Ultima verigă, a exclamat, plin de bucurie. Cazul meu este complet acum.

Cei doi detectivi s-au holbat uimiţi la el.

— Dispun acum, a spus tovarăşul meu, plin de încredere, de toate firele care au format o asemenea încâlceală. Există, fireşte, detalii care mai trebuie adăugate, dar sunt atât de sigur de principalele evenimente, din momentul în care Drebber s-a despărţit de Stangerson în gară până la descoperirea cadavrului său, de parcă le-aş fi văzut cu proprii mei ochi. O să vă ofer dovada cunoaşterii mele. Poţi să faci rost de pastilele respective?

Le am la mine, a spus Lestrade, scoţând o cutiuţă albă; le-am luat împreună cu punga şi telegrama, intenţionând să le pun în siguranţă la. Poliţie. Numai din întâmplare am luat şi

pastilele, căci, trebuie să mărturisesc, că nu le acord nici o importanţă.

— Dă-mi-le, i-a cerut Holmes. Acuma, doctore, a spus întorcându-se către mine, crezi că sunt obişnuite?

Cu siguranţă, nu erau. Erau de o culoare gri perlat, mici, rotunde şi aproape transparente la lumină.

— Lipsa lor de greutate şi transparenţa lor mă fac să cred că se dizolvă în apă, am remarcat.

— Ai perfectă dreptate, mi-a răspuns Holmes. Vrei să fii atât de amabil să te duci jos şi să aduci bietul terrier, care s-a simţit rău atâta vreme, şi pe care proprietăreasa ţi-a cerut ieri să-l omori?

Am coborât şi am adus câinele în braţe. Respiraţia lui îngreunată şi ochii stinşi arătau că nu mai avea mult de trăit. Într-adevăr, botul său alb ca zăpada indica fără îndoială că trecuse deja de limita existenţei canine. L-am pus pe o perniţă pe covor.

— O să tai acum în două una din aceste pastile, a spus Holmes, şi, scoţându-şi briceagul, şi-a însoţit cuvintele cu acţiunea respectivă. O jumătate o punem înapoi în cutie pentru o utilizare viitoare. Cealaltă jumătate o voi pune în acest pahar de vin în care se află o linguriţă de apă. Observaţi că prietenul nostru, doctorul, are dreptate, şi că se dizolvă foarte repede.

— Poate că acest fapt este foarte interesant, a spus Lestrade, pe tonul ofensat al unuia care bănuieşte că cineva îşi râde de el; nu pot vedea, cu toate acestea, ce are aceasta de-a face cu moartea domnului Joseph Stangerson.

— Răbdare, prietene, răbdare! Vei afla la timp că are totul de-a face cu ea. O să adaug acum puţin lapte pentru a face amestecul acceptabil, iar, oferindu-i-l câinelui, vom vedea că îl înghite degrabă.

În timp ce vorbea astfel, a turnat conţinutul paharului pe o farfurioară pe care a pus-o în faţa terrierului, ce a lins-o complet cu mare repeziciune. Atitudinea hotărâtă a lui Sherlock Holmes ne-a convins într-atâta că am rămas cu

toţii tăcuţi, privind cu mare atenţie animalul şi aşteptând vreun efect şocant. Nimic de felul ăsta n-a avut loc, totuşi. Câinele a continuat să stea întins pe perniţă, respirând cu greu, dar, după toate aparenţele, starea lui nu era nici mai bună nici mai rea decât înainte.

Holmes şi-a scos ceasul, şi, pe măsură ce minutele se scurgeau fără nici un rezultat, trăsăturile lui luau o expresie de tristeţe şi dezamăgire cumplită. Şi-a muşcat buzele, a răpăit cu degetele pe masă, prezentând toate simptoamele unei nerăbdări extreme. Era atât de tulburat că mi-a părut realmente rău pentru el; cei doi detectivi zâmbeau batjocoritor, fără să le displacă deloc acest obstacol care se ivise în calea lui.

— Nu poate fi o coincidenţă, a strigat el, sărind în cele din urmă de pe scaun, şi păşind cu frenezie prin cameră; este imposibil să fie o simplă coincidenţă. Exact pastilele pe care le-am presupus în cazul lui Drebber sunt găsite după moartea lui Stangerson. Şi totuşi sunt inofensive. Ce poate însemna asta? Cu certitudine, întregul meu raţionament nu poate fi fals. Este imposibil! Şi totuşi acest câine nenorocit nu se simte mai rău. Ah, ştiu despre ce este vorba! Ştiu! Cu un strigăt de încântare, s-a năpustit asupra cutiuţei, a tăiat în două cealaltă pastilă, a dizolvat-o, i-a adăugat nişte lapte, oferindu-i apoi amestecul terrierului. Limba nefericitei creaturi de abia l-a atins că tot corpul a început să i se convulsioneze, şi a rămas la fel de rigid şi lipsit de viaţă ca şi cum ar fi fost lovit de trăsnet.

Sherlock Holmes a respirat adânc şi şi-a şters sudoarea de pe frunte. Ar trebui să am mai multă încredere, a spus el; ar fi trebuit să ştiu până acum că, atunci când un fapt pare a se opune unui lung şir de deducţii, poate fi întotdeauna interpretat şi altfel. Dintre cele două pastile din cutie, una era cea mai mortală otravă, iar cealaltă era în întregime inofensivă. Trebuia să-mi fi dat seama de asta încă înainte de a vedea cutia.

Această ultimă remarcă mi s-a părut atât de şocantă că de abia puteam crede că era în toate minţile. Cu toate acestea, acolo era câinele mort, ce dovedea că ipoteza lui a fost corectă. Mi s-a părut că ceaţa din mintea mea începea treptat să dispară, şi am început să am o percepţie slabă, neclară încă, asupra adevărului.

— Toate acestea vi se par ciudate, a continuat Holmes, pentru că nu aţi observat la începutul investigaţiei importanţa singurului indiciu real care v-a fost oferit. Am avut şansa s-o observ, şi tot ceea ce s-a întâmplat de atunci încoace a servit să-mi confirme presupoziţia iniţială, decurgând logic din aceasta. Pe când pe voi lucrurile v-au pus în încurcătură, făcând cazul şi mai obscur, pe mine m-au luminat şi mi-au întărit concluziile. Este o greşeală să confunzi ciudăţenia cu misterul. Cea mai banală crimă este adesea cea mai misterioasă pentru că nu prezintă nici o trăsătură nouă sau specială din care să se poată face inferenţe. Această crimă ar fi fost infinit mai dificil de rezolvat, dacă cadavrul victimei ar fi fost găsit pur şi simplu zăcând în drum, fără niciunul din acele detalii bizare şi senzaţionale, care au făcut-o atât de remarcabilă. Aceste amănunte ciudate, departe de a face cazul mult mai dificil pentru mine, au avut rezultatul de a-l face mai puţin complicat.

Domnul Gregson, care a ascultat acest discurs cu o nerăbdare considerabilă, nu s-a mai putut abţine.

— Uite ce e, domnule Holmes, i-a spus, suntem toţi gata să recunoaştem că eşti un om inteligent şi că ai propriile dumitale metode de lucru. Dar vrem totuşi şi altceva decât teorii şi predici acum. Este vremea să prindem omul. Mi-am prezentat părerea şi se pare că m-am înşelat. Tânărul Charpentier nu putea fi implicat în a doua crimă. Lestrade s-a dus după omul său, Stangerson, şi se pare că s-a înşelat şi el. Ai făcut câte o aluzie pe ici pe colo, şi pari a şti mai multe decât noi, dar a venit momentul în care simţim că

avem dreptul să te întrebăm clar cât de multe ştii despre această poveste. Ştii numele celui care a comis crimele?

— Nu pot să simt altceva decât că Gregson are dreptate, domnule, a remarcat Lestrade. Amândoi am încercat şi amândoi am eşuat. Ai afirmat nu o dată de când mă aflu aici că ai toate dovezile de care ai nevoie. Cu siguranţă nu o să ni le mai ascunzi.

— Orice întârziere în arestarea asasinului, am remarcat eu, îi poate lăsa timp să comită o nouă atrocitate.

Strâns astfel cu uşa de noi toţi, Holmes dădea încă semne de nehotărâre. A continuat să se plimbe prin cameră cu capul lăsat în piept şi sprâncenele încruntate, după cum îi era obiceiul când era pierdut în gânduri.

— N-o să mai fie nici o crimă, a spus în cele din urmă, oprindu-se brusc în faţa noastră. Puteţi renunţa la acest considerent. M-aţi întrebat dacă ştiu numele asasinului. Îl ştiu. Dar doar faptul că-l ştiu este ceva neînsemnat, totuşi, în comparaţie cu posibilitatea de a-l prinde. Mă aştept să fac asta foarte curând. Am mari şanse să reuşesc aceasta cu propriile forţe; dar e ceva delicat, căci e vorba de un om ager şi disperat, care este sprijinit, aşa cum am avut ocazia s-o dovedesc, de un altul la fel de deştept. Atâta vreme cât acest om n-are nici cea mai mică suspiciune că cineva poate avea vreun indiciu în privinţa lui, există şansa de a pune mâna pe el – însă dacă ar avea cea mai mică bănuială, şi-ar schimba numele şi ar dispărea într-o secundă printre cei patru milioane de locuitori ai acestui mare oraş. Fără să am intenţia de a vă jigni, trebuie să vă mărturisesc că eu consider că aceşti oameni sunt mai mult decât poate mânui poliţia, şi de aceea nu v-am cerut ajutorul. Dacă dau greş, fireşte, îmi asum responsabilitatea pentru această independenţă; dar sunt pregătit să-l prind. În clipa de faţă, sunt gata să promit că în momentul în care pot să vă spun ceva, fără să-mi pun în pericol propriile planuri, o s-o fac.

Gregson şi Lestrade păreau departe de a fi satisfăcuţi de aceste asigurări, sau de aluzia deloc măgulitoare la adresa

poliţiei. Primul s-a înroşit până în vârful urechilor, în timp ce ochii ca două mărgele ai celuilalt luceau de curiozitate şi indignare. Niciunul dintre aceştia n-a avut timp să vorbească, însă, căci am auzit o bătaie în uşă, iar reprezentantul copiilor străzii, tânărul Wiggins, şi-a făcut apariţia, insignifiant şi dezgustător.

— Vă rog, domnule, a spus el, atingându-şi moţul de păr de pe frunte, birja este jos.

— Băiat bun, a spus Holmes cu blândeţe.

— De ce nu introduceţi acest model la Scotland Yard? A continuat el, scoţând o pereche de cătuşe de oţel dintr-un sertar. Vedeţi cât de frumos funcţionează arcul. Se închid într-o secundă.

— Vechiul model este suficient de bun, a remarcat Lestrade, dacă putem numai să-l găsim pe omul căruia să i le punem.

— Foarte bine, foarte bine, a spus Holmes, zâmbind. Birjarul poate să-mi ajute la cufere. Spune-i să urce, Wiggins.

Am rămas surprins să-l aud vorbind ca şi cum era pe punctul de a porni într-o călătorie, întrucât nu mi-a spus nimic despre aşa ceva. În cameră se afla un mic geamantan pe care l-a scos şi a început să-l închidă. Era ocupat cu aceasta, când birjarul a pătruns în cameră.

— Dă-mi, te rog, o mână de ajutor să închid această curea, birjar, i-a spus el, îngenunchind şi fără să-şi întoarcă deloc capul.

Individul a înaintat cu un aer întrucâtva morocănos şi sfidător, şi şi-a întins mâinile să-l ajute. In acel moment, s-a auzit un clinchet ascuţit, zăngănitul metalului, iar Sherlock Holmes a sărit în picioare.

— Domnilor, a strigat el cu ochii strălucind, daţi-mi voie să vă fac cunoştinţă cu domnul Jefferson Hope, ucigaşul lui Enoch Drebber şi al lui Joseph Stangerson.

Întreaga poveste a avut loc într-o clipă – atât de repede că nici n-am avut timp să realizez ce se întâmplă. Păstrez încă

amintirea vie a expresiei triumfătoare a lui Holmes din acea clipă şi a timbrului vocii sale, precum şi a feţei uluite şi sălbatice a birjarului, holbându-se la cătuşele strălucitoare care au apărut ca printr-o minune în jurul încheieturilor lui. Timp de o clipă sau două am părut a fi un grup de statui. Apoi, cu un urlet nearticulat de furie, prizonierul s-a smuls din mâinile lui Holmes, şi s-a năpustit prin fereastră. Lemnăria şi sticla au cedat, dar înainte de a reuşi să iasă complet, Gregson, Lestrade şi Holmes au tăbărât pe el ca nişte câini de vânătoare. L-au tras înapoi în cameră, iar apoi a început o luptă teribilă. Era atât de puternic şi sălbatic că ne respingea pe toţi patru iar şi iar. Părea a dispune de forţa convulsivă a unui om aflat într-o criză de epilepsie. Faţa şi mâinile îi fuseseră mutilate de trecerea prin sticlă, dar pierderea de sânge nu i-a slăbit rezistenţa pe care ne-o opunea. Până când Lestrade nu a reuşit să-i prindă mâna înăuntrul legătorii sale de gât şi să-l spânzure aproape, n-a părut a înţelege că zbaterea sa era inutilă; şi chiar şi atunci, nu ne-am simţit în siguranţă până ce nu i-am legat şi picioarele. Odată ce-am făcut aceasta, ne-am ridicat în picioare, fără suflare şi gâfâind.

— Avem birja lui, a spus Sherlock Holmes. Îl vom lua cu ea la Scotland Yard. Şi acum domnilor, a continuat el cu un zâmbet plăcut, am ajuns la sfârşitul micului nostru mister. Sunteţi bineveniţi să puneţi orice întrebări doriţi, şi nu există nici cel mai mic risc să nu vă răspund.

PARTEA A II-A.

Ţinutul Sfinţilor.

Capitolul 1

Pe întinsa câmpie alcalină.

În partea centrală a întinsului continent nord-american se află un deşert arid şi respingător, care a constituit timp de nenumăraţi ani o barieră în calea civilizaţiei. Din Sierra Nevada pană în Nebraska, şi de la râul Yellowstone, în nord, până în Colorado, în sud, se întinde o regiune pustie şi tăcută. Natura însăşi nu este uniformă în această regiune

deprimantă. Cuprinde munţi înalţi, cu vârfurile acoperite de zăpadă, şi văi întunecate şi mohorâte. Există acolo râuri repezi, ce se năpustesc prin defileuri stâncoase şi câmpii imense, care iarna sunt acoperite de zăpadă, iar vara sunt gri de la praful alcalin. Toate prezintă totuşi aceleaşi caracteristici, fiind golaşe, inospitaliere şi sărăcăcioase.

Nimeni nu locuieşte în acest ţinut teribil. Poate că vreun trib de indieni îl traversează câteodată, pentru a ajunge în alte zone cu vânat, dar şi cel mai îndrăzneţ dintre cei curajoşi se bucură când nu mai vede acele câmpii înfricoşătoare, şi ajunge din nou în preerie. Coioţii se furişează prin vegetaţia pipernicită, ulii bat greoi din aripi prin aer, iar neîndemânaticul urs grizzly se mişcă încet prin râpele întunecoase, şi culege ce poate printre stânci. Aceştia sunt singurii locuitori ai sălbăticiei.

Nu poate exista nicăieri în lume o privelişte mai dezolantă ca aceea dinspre coasta nordică a Sierrei Blanco. Cât se poate vedea cu ochii, se întinde o câmpie imensă şi plată, acoperită peste tot cu pete de alcaliu şi pâlcuri de tufişuri pitice de mărăcini. La marginea orizontului, se vede un lanţ lung de culmi muntoase, cu vârfurile lor colţuroase acoperite ici colo cu zăpadă. În această regiune, nu există nici un semn de viaţă, sau de ceva ce ar avea vreo legătură cu viaţa. Nu poţi vedea nici o pasăre pe cerul azuriu, nici o mişcare pe pământul cenuşiu şi monoton – şi peste toate domneşte o tăcere absolută. Oricât ai asculta, n-o să auzi nici cel mai mic sunet în acea sălbăticie atotputernică; nimic altceva decât tăcerea – cea deplină, care copleşeşte sufletul.

Am spus că nu se află nimic amintind de viaţă pe vasta câmpie. Aceasta nu-i adevărat. Uitându-te în jos din Sierra Blanco, poţi vedea o cărare prin deşert, ce şerpuieşte pierzându-se în depărtare. Este plină de urme de roţi şi bătătorită de tălpile multor aventurieri. Ici colo sunt împrăştiate nişte obiecte albe ce strălucesc în soare, distingându-se pe fondul cenuşiu de alcaliu. Aproprie-te şi

cercetează-le! Sunt oase: unele mari şi grosolane, altele mai mici şi mai fine. Primele au aparţinut vitelor, iar celelalte oamenilor. Poţi urmări de-a lungul a peste două mii de kilometri acest drum înspăimântător al caravanelor, pur şi simplu, luându-te după rămăşiţele împrăştiate ale celor care au căzut la marginea drumului.

În patru mai 1847, un călător solitar se uita la această privelişte. După înfăţişare, s-ar fi spus că era geniul sau demonul acestei regiuni. Unui observator i-ar fi fost greu să ghicească dacă avea patruzeci sau şaizeci de ani. Faţa lui era slabă şi obosită, iar pielea-i arsă de soare şi tare ca pergamentul era foarte întinsă pe oasele ieşite în afară; avea părul şi barba lungi şi castanii, pline de smocuri şi fire albe; ochii îi erau căzuţi în fundul capului şi străluceau nefiresc, iar mâna în care ţinea puşca n-avea nici ea mai multă carne pe ea decât cea a unui schelet. În timp ce stătea astfel, s-a aplecat deasupra armei să se sprijine de ea, deşi statura înaltă şi oasele sale masive sugerau o constituţie vânoasă şi puternică. Faţa lui scofâlcită, totuşi, şi hainele care-i atârnau pe membrele uscate, indicau motivul înfăţişării sale senile şi decrepite. Omul era pe moarte – murea de foame şi sete.

A înaintat cu greu de-a lungul râpei, şi apoi pe această mică culme în speranţa zadarnică de a găsi vreun semn de apă. Acum întinsa câmpie sărată se desfăşura în faţa ochilor lui, laolaltă cu lanţul îndepărtat al munţilor sălbatici, lipsiţi de orice plantă sau copac, ce ar fi indicat prezenţa apei. În tot acel vast peisaj nu se vedea nici o licărire de speranţă. S-a uitat cu ochi sălbatici şi cercetători spre nord, spre est, spre vest, realizând în cele din urmă că rătăcirile sale au ajuns la sfârşit, şi că acolo, pe stânca aceea golaşă, urma să moară. „De ce nu aici la fel de bine ca într-un pat cu puf peste douăzeci de ani? „, a şoptit, aşezându-se sub o lespede de stâncă.

Înainte de a se aşeza, a pus jos puşca-i inutilă şi o legătură mare dintr-un şal gri, pe care o purta pe umărul drept.

Părea a fi întrucâtva prea grea pentru puterile sale, căci lăsând-o jos, aceasta a atins pământul cam abrupt. Imediat s-a auzit un mic geamăt, iar o faţă mică şi speriată, cu ochi căprui strălucitori şi doi pumni pistruiaţi şi dolofani s-au ivit din bocceaua gri.

— M-ai lovit! A rostit o voce copilărească cu reproş.

— Am făcut-o? A răspuns omul plin de căinţă. N-am avut intenţia. In timp ce vorbea, a desfăşurat şalul gri, scoţând din el o fetiţă drăguţă de vreo cinci ani, ai cărei pantofi fini şi rochie roz elegantă, cu un şorţuleţ de in, indicau grija maternă. Copila era palidă şi obosită, dar braţele şi picioarele ei sănătoase sugerau că a suferit mai puţin decât tovarăşul ei.

— Te mai doare? A întrebat-o el neliniştit, căci aceasta încă îşi mai freca zulufii aurii ciufuliţi de pe ceafă.

— Sărută locul şi o să-mi treacă, a spus ea extrem de serioasă, arătându-i locul lovit. Aşa făcea mama. Unde este mama?

— Mama ta a plecat. Cred că o s-o vezi în curând.

— A plecat! A spus fetiţa. Ce ciudat că nu mi-a spus la revedere; făcea asta aproape întotdeauna, chiar dacă mergea în vizită la mătuşa la ceai, iar acum a lipsit trei zile. Nu-i aşa că este teribil de uscat? Nu avem apă sau ceva de mâncat?

— Nu, nu avem nimic, dulceaţă. Trebuie doar să ai ceva răbdare, iar apoi totul va fi în regulă. Pune-ţi capul pe pieptul meu şi o să te simţi mai învigorată. Nu e prea uşor să vorbeşti când îţi simţi buzele uscate, dar presupun că e cel mai bine să-ţi spun cum stau lucrurile. Ce ai acolo?

— Lucruri frumoase! Lucruri superbe! A strigat entuziasmată fetiţa, arătându-i două bucăţi strălucitoare de mică. Când ne întoarcem acasă, o să i le dau fratelui meu Bob.

— O să vezi în curând lucruri şi mai frumoase, a spus bărbatul, convins. Numai aşteaptă puţintel. Aveam de gând să-ţi spun totuşi. Iţi aminteşti când am părăsit râul?

— O, da.

— Ei bine, am socotit că o să ajungem la un alt râu în curând. Dar ceva n-a fost cum trebuie; busola sau harta, ori altceva, şi răul n-a mai apărut. Apa s-a terminat. Cu excepţia unui strop pentru cei ca tine, şi… Şi…

— Şi nu te-ai putut spăla, l-a întrerupt însoţitoarea lui cu gravitate, fixându-i faţa întunecată.

— Nu, şi nici să beau. Iar domnul Bender a fost primul care a murit, iar apoi indianul Pete, iar apoi doamna McGregor, iar apoi Johnny Hones, iar apoi, drăguţă, mama ta.

— Atunci mama a murit şi ea, a strigat fetiţa, îngropându-şi faţa în şorţ şi hohotind amarnic.

— Da, toţi au murit în afară de tine şi de mine. Apoi m-am gândit că poate există vreo şansă să găsim apă în direcţia asta, prin urmare te-am ridicat pe umăr şi am luat-o încoace. Dar se pare că degeaba. Nu mai avem decât o şansă foarte mică acum!

— Vrei să spui că o să murim şi noi? L-a întrebat copilul, oprindu-se din plâns, şi ridicându-şi faţa pătată de lacrimi spre el.

— Cam aşa stau lucrurile.

— De ce nu mi-ai spus asta mai dinainte? A spus ea, râzând bucuroasă. M-ai speriat atât de tare. Păi, firește, dacă murim, o să fim iar cu mama.

— Da, dulceaţă, o să fii.

— Şi tu. O să-i spun cât de bun ai fost cu mine. Fac pariu că ne aşteaptă la poarta raiului cu un ulcior mare de apă şi o mulţime de turte din hrişcă, fierbinţi şi rumenite pe ambele părţi, aşa cum îmi plăceau mie şi lui Bob. Cât de mult o să dureze?

— Nu ştiu, nu foarte mult. Ochii bărbatului priveau fix nordul. Pe bolta albastră, apărură trei pete mici ce creşteau în mărime în fiecare moment, atât de repede se apropiau. S-au transformat cu repeziciune în trei păsări mari şi cafenii, zburând în cerc deasupra capetelor celor doi

drumeţi, şi aşezându-se apoi pe nişte stânci deasupra lor. Erau ulii, vulturii vestului ce prevestesc moartea.

— Cocoşi şi găini, a strigat fetiţa cu bucurie, arătând păsările prevestitoare de rău, şi bătând din palme ca să le facă să zboare. Spune-mi, Dumnezeu a creat acest ţinut?

— Fireşte că da, a spus însoţitorul ei, surprins mai degrabă de această întrebare neaşteptată.

— El a creat Illinois şi Missouri, a continuat fetiţa. Cred că altcineva a făcut aceste ţinuturi. Nu sunt deloc la fel de bine făcute. Nu au apă şi copaci.

— Ce-ai zice de nişte rugăciuni? A întrebat-o şovăind bărbatul.

— Nu este încă noapte, i-a răspuns ea.

— Nu contează. Ştiu că nu se obişnuieşte ziua, dar lui Dumnezeu nu-i va păsa de asta, fii sigură. Spune-le pe acelea pe care obişnuiai să le spui noapte de noapte în căruţă, când eram pe câmpie.

— De ce nu spui şi tu unele? L-a întrebat copilul cu ochi uimiţi.

— Nu mi le amintesc, i-a răspuns el. N-am spus vreuna de când eram cât jumătate din puşca asta. Presupun că nu este niciodată prea târziu. Spune-le tu cu voce tare, şi eu repet după tine.

— Atunci va trebui să îngenunchem, a spus ea, întinzând şalul pe jos în acest scop. Trebuie să-ţi ţii mâinile ridicate în felul ăsta. Te face să te simţi bine.

Ar fi oferit o privelişte ciudată, dacă ar fi fost şi altcineva în afară de ulii să-i vadă. Unul lângă celălalt, cei doi călători au îngenuncheat pe şalul îngust – copilul flecăritor şi aventurierul îndrăzneţ şi aspru. Faţa ei dolofană şi a lui sleită şi colţuroasă s-au întors ambele spre cerul senin, implorând din toată inima acea fiinţă temută cu care se aflau faţă în faţă, în timp ce vocile lor – una subţire şi clară, cealaltă adâncă şi groasă – s-au alăturat în apelul la milă şi iertare. Rugăciunea s-a sfârşit, şi ei şi-au reluat locul în umbra lespedei până când fetiţa a adormit, cuibărindu-se

pe pieptul lat al protectorului său. Un timp, a privit-o dormind, însă natura s-a dovedit a fi mai tare decât el. Timp de trei zile şi trei nopţi nu şi-a dat voie nici să se odihnească, nici să doarmă. Încetul cu încetul, pleoapele s-au lăsat peste ochii obosiţi, iar capul i-a căzut în piept, barba încărunţită amestecându-i-se cu pletele aurii ale însoţitoarei lui; ambii au fost cuprinşi de un somn adânc şi fără vise.

Dacă pribeagul ar fi rămas treaz încă o jumătate de oră, ochii lui ar fi văzut o privelişte ciudată. Departe, la marginea câmpiei alcaline, a apărut un norişor de praf, neînsemnat la început şi greu de distins de ceţurile din depărtare, dar care a crescut treptat în înălţime şi lăţime până când a devenit un nor consistent, bine definit. Acest nor a continuat să crească în dimensiuni până când era vădit că putea fi ridicat numai de o mulţime de fiinţe în mişcare. În locuri mai fertile, observatorul ar fi ajuns la concluzia că se apropia de el una dintre acele mari turme de bizoni care pasc pe preerie. Asta era evident imposibil în această aridă sălbăticie. Pe măsură ce vârtejul de praf se apropia de stânca singuratică pe care cei doi pribegi se odihneau, coviltirele din pânză ale căruţelor şi trupurile de călăreţi înarmaţi începeau să se întrevadă prin praf, iar apariţia s-a dovedit, în cele din urmă, a fi o caravană imensă în drumul ei spre Vest. Dar ce caravană! Când capul ei a ajuns la poalele munţilor, coada ei nu era încă vizibilă la orizont. De-a curmezişul câmpiei enorme se întindea cortegiul răzleţ, format din căruţe şi care, oameni călare şi oameni pe jos. Existau nenumărate femei care se clătinau sub poveri şi copii care mergeau cu paşi mărunţi pe lângă căruţe sau priveau din spatele coviltirelor albe. Aceasta nu era cu siguranţă o caravană obişnuită de emigranţi, ci mai degrabă vreo populaţie nomadă, obligată, datorită circumstanţelor, să-şi caute un nou teritoriu. În aerul limpede se auzea huruitul şi zornăitul scos de această mulţime de oameni, scârţâitul roţilor şi nechezatul cailor.

Aşa puternic cât era, zgomotul n-a fost suficient să-i trezească pe cei doi călători istoviţi de deasupra lor.

În capul coloanei călăreau vreo douăzeci de bărbaţi serioşi, cu feţele ca de piatră, îmbrăcaţi în haine întunecate ţesute în casă, şi înarmaţi cu puşti. Ajungând la baza stâncii abrupte, s-au oprit şi au ţinut o scurtă consfătuire.

— Fântânile sunt înspre dreapta, fraţii mei, a spus unul buzat, cu faţa spână şi păr cărunt.

— În dreapta Sierrei Blanco – aşa o să ajungem la Rio Grande, a spus un altul.

— Nu vă fie frică că n-o să găsim apă, a strigat un al treilea. Cel care a putut s-o scoată din piatră, n-o să-şi abandoneze poporul pe care l-a ales.

— Amin! Amin! Au răspuns cu toţii.

Erau pe punctul de a-şi relua drumul, când unul dintre cei mai tineri şi ageri, a scos o exclamaţie, şi a arătat spre stânca colţuroasă de deasupra lor. De pe culmea acesteia flutura o fâşie roz, strălucind intens pe fundalul gri al stâncilor. La vederea acesteia, toţi şi-au oprit caii şi şi-au coborât puştile, în timp ce alţi călăreţi au sosit în galop drept întăriri pentru cei din frunte. Cuvintele „pieile roşii” erau pe toate buzele.

— Nu pot fi indieni pe aici, a spus bărbatul în vârstă, care părea să-i conducă. Am trecut deja de ultimul trib, şi nu mai există altele până să traversăm munţii cei mari.

— Să mă duc înainte să văd, frate Stangerson? A întrebat unul din grup.

— Şi eu, şi eu, şi eu… au strigat douăsprezece voci.

Lăsaţi-vă caii dedesubt, şi vă vom aştepta aici, a răspuns bătrânul. Într-o clipă, tinerii au descălecat, şi-au legat caii, şi au început să se caţere pe panta abruptă care ducea la obiectul ce le stârnise curiozitatea. Înaintau rapid şi fără zgomot, având siguranţa şi dexteritatea unor cercetaşi cu experienţă. Cei care-i priveau de pe câmpia de dedesubt i-au putut vedea alunecând de pe o stâncă pe alta, până când siluetele lor s-au conturat clar pe cer. Tânărul care a fost

primul să dea alarma era în frunte. Brusc, cei care-l urmau l-au văzut ridicându-şi mâinile, ca şi cum ar fi fost copleşit de uimire, şi, ajungând lângă el, au rămas şi ei muţi la priveliştea ce li s-a arătat.

Pe micul podiş de deasupra dealului golaş se afla o singură lespede gigantică de stâncă, şi sprijinit de ea, un bărbat înalt cu barbă lungă şi trăsături pronunţate, dar excesiv de slab. Faţa lui relaxată şi respiraţia regulată arătau că dormea adânc. Lângă el stătea întinsă o fetiţă, cu braţele-i albe şi rotunde în jurul gâtului lui bronzat şi muşchiulos, iar capul ei cu păr auriu se lăsase pe pieptul lui acoperit de o tunică de catifea. Buzele ei roşii erau întredeschise, scoţând la iveală două şiruri regulate de dinţi albi ca zăpada, iar un zâmbet jucăuş îi rămăsese pe trăsăturile copilăreşti. Picioruşele ei albe şi plinuţe, cu ciorapi albi şi pantofi îngrijiţi, cu catarame lucitoare, alcătuiau un contrast ciudat cu membrele lungi şi slăbănoage ale tovarăşului ei. Pe ieşitura stâncii deasupra acestui cuplu bizar stăteau trei ulii solemni, care, la vederea noilor veniţi, au început să scoată ţipete dezamăgite, şi s-au îndepărtat ursuzi.

? Ipetele dezgustătoarelor păsări i-au trezit pe cei doi, care s-au holbat în jur plini de uimire. Bărbatul s-a ridicat în picioare, clătinându-se, şi s-a uitat în jos la câmpia care era atât de pustie când l-a luat somnul, şi care era acum traversată de acest grup imens de oameni şi animale. În timp ce privea, faţa lui a arborat o expresie neîncrezătoare, şi şi-a trecut mâna osoasă peste ochi.

— Asta-i ceea ce se numeşte delir, bănuiesc, a şoptit el. Fetiţa stătea lângă el, ţinându-l de poalele hainei, şi nu spunea nimic, ci se uita în jurul ei cu acea privire mirată şi întrebătoare caracteristică copiilor.

Grupul salvator i-a convins cu repeziciune pe cei doi pribegi că nu era o iluzie. Unul dintre ei a luat-o pe fetiţă şi şi-a pus-o pe umăr, în timp ce alţi doi l-au sprijinit pe însoţitorul slăbit al acesteia, conducându-l spre căruţe.

— Numele meu este John Ferrier, a spus drumeţul; eu şi fetiţa suntem singurii care am mai rămas din douăzeci şi unu de persoane. Restul au murit cu toţii de sete şi foame, departe în sud.

— Este copilul tău? A întrebat cineva.

— Bănuiesc că este acum, a strigat celălalt, sfidător; este a mea, căci eu am salvat-o. Nimeni nu mi-o va lua. Începând de astăzi, se numeşte Lucy Ferrier. Da' voi cine sunteţi? A continuat el, uitându-se plin de curiozitate la salvatorii lui robuşti şi arşi de soare; se pare că sunteţi o grămadă.

— Aproape zece mii, a spus unul dintre tineri; suntem copiii persecutaţi ai lui Dumnezeu – cei aleşi de îngerul Moron.

— N-am auzit niciodată de el, a răspuns drumeţul. Pare că a ales o mulţime destul de mare.

— Nu glumi cu lucrurile sfinte, a spus celălalt, cu severitate. Facem parte dintre aceia care cred în acele scrieri sacre, scrise cu litere egiptene pe tăbliţe de aur, care i-au fost înmânate sfântului Joseph Smith la Palmyra. Venim din Nauvoo, statul Illinois, unde ne-am ridicat templul. Am plecat să căutăm un refugiu din faţa oamenilor agresivi şi fără Dumnezeu, chiar dacă ar fi să rămânem în inima deşertului.

Numele de Nauvoo i-a părut, vădit, familiar lui John Ferrier.

— Înţeleg, a spus el; sunteţi mormoni.

— Suntem mormoni, au răspuns însoţitorii săi, pe o singură voce.

— Şi unde mergeţi?

— Nu ştim. Mâna lui Dumnezeu, prin intermediul profetului nostru, este cea care ne călăuzeşte. Trebuie să apari în fata lui. El ne va spune ce să facem cu tine.

Au ajuns la poalele dealului, unde au fost imediat înconjuraţi de o mulţime de pelerini – femei supuse cu feţele palide; copii puternici râzând; şi bărbaţi neliniştiţi, cu ochii pătrunzători. La vederea tinereţii unuia din străini şi a

slăbiciunii celuilalt, s-au auzit multe strigăte de uimire şi compătimire. Cu toate acestea, cei care-i escortau nu s-au oprit, ci au continuat să-şi facă loc, urmaţi de o mare mulţime de mormoni, până când au ajuns la o căruţă ce ieşea în evidenţă prin dimensiunile şi eleganţa ei bătătoare la ochi. Şase cai erau înhămaţi la ea, în timp ce celelalte dispuneau de doi sau, în cel mai bun caz, de câte patru. Lângă vizitiu şedea un bărbat care nu putea să aibă mai mult de treizeci de ani, dar al cărui cap masiv şi expresie hotărâtă îl arătau a fi conducătorul lor. Citea o carte în învelitoare cafenie, însă când mulţimea s-a apropiat, a pus-o deoparte, şi a început să asculte cu atenţie relatarea episodului ce avusese loc. Apoi s-a întors către cei doi pribegi.

— Dacă vă luăm cu noi, a spus el, solemn trebuie să deveniţi credincioşi ca şi noi. Nu ne aducem lupi la stână. Mai bine să vă putrezească oasele în această sălbăticie decât să vă dovediţi a fi cauza decăderii, care atinge cu timpul întregul fruct. Veniţi cu noi în aceste condiţii?

— Bănuiesc că o să venim cu voi în orice condiţii, a spus Ferrier cu o asemenea forţă încât serioşii Bătrâni nu s-au putut abţine să nu zâmbească. Numai conducătorul lor şi-a menţinut expresia severă şi impunătoare.

— Ia-l, frate Stangerson, a spus el, dă-i mâncare şi băutură şi lui şi copilului. De asemenea, te însărcinez să-l înveţi sfânta noastră credinţă. Am întârziat destul de mult. Înainte! Înainte, înainte spre Sion!

— Înainte, înainte spre Sion! A strigat mulţimea de mormoni, şi cuvintele s-au auzit de-a lungul întregii caravane, trecând din gură în gură, până când s-au stins în depărtare, într-un murmur monoton. Cu şfichiuit de bici şi scârţâit de roţi, marile căruţe s-au pus în mişcare, şi, în curând, întreaga caravană şerpuia de-a lungul drumului. Bătrânul în grija căruia au fost încredinţate cele două făpturi găsite le-a condus pe acestea spre căruţa lui, unde îi aştepta deja masa.

— Veţi rămâne aici, a spus el. În câteva zile, vă veţi reveni din oboseală. Între timp, nu uitaţi că acum şi pentru totdeauna sunteţi de religia noastră. Brigham Young a spus-o, şi a vorbit cu vocea lui Joseph Smith, care este vocea lui Dumnezeu.

Capitolul 2

Floarea întregului Utah.

Acesta nu este locul potrivit să amintim încercările şi privaţiunile pe care le-au îndurat mormonii emigranţi înainte de a ajunge la destinaţia finală. De pe malurile fluviului Mississippi până pe pantele vestice ale Munţilor Stâncoşi au răzbătut cu o hotărâre aproape fără egal în istorie. Indienii şi animalele sălbatice, foamea, setea, oboseala şi boala – fiecare obstacol pe care natura l-a putut pune în drumul lor – toate au fost învinse cu o tenacitate anglo-saxonă. Totuşi, lunga călătorie şi spaimele teribile care i-au asaltat pe parcurs au zdruncinat chiar şi sufletele celor mai puternici dintre ei. N-a existat unul care să nu cadă în genunchi într-o rugăciune din adâncul inimii, când au zărit dedesubtul lor valea largă din Utah, scăldată în lumina soarelui, şi când au aflat din gura conducătorului lor că acesta era pământul făgăduinţei, şi că aceşti acri de pământ virgin vor fi ai lor pentru totdeauna.

Young s-a dovedit repede a fi un administrator priceput, precum şi un conducător hotărât. Au fost trasate hărţi şi au fost făcute planuri în care a fost schiţat viitorul oraş. Toate fermele din jur au fost împărţite şi alocate proporţional cu statutul fiecărui individ. Negustorul a fost pus să-şi facă meseria, iar meşteşugarul să-şi practice profesia. În oraş, străzile şi pieţele au apărut ca prin magie. La ţară, s-au făcut desecări şi împrejmuiri, plantări şi defrişări, până când în vara următoare toate câmpurile erau aurii de grâul copt. Totul prospera în aşezarea aceea ciudată. În primul rând, templul cel mare pe care l-au ridicat în centrul oraşului devenea din ce în ce mai înalt şi mai impunător. De la prima geană a zilei şi până la lăsarea nopţii, bătăile de

ciocan şi zăngănitul fierăstrăului nu încetau o clipă pentru monumentul pe care emigranţii i l-au ridicat celui care i-a condus în siguranţă prin atâtea pericole.

Cei doi pribegi, John Ferrier şi fetiţa, cu care şi-a împărţit existenţa, şi pe care a adoptat-o, i-au însoţit pe mormoni până la sfârşitul peregrinărilor lor. Micuţa Lucy Ferrier a fost transportată destul de plăcut în căruţa bătrânului Stangerson, adăpost pe care l-a împărţit cu cele trei neveste ale mormonului şi cu fiul acestuia, un băiat de doisprezece ani, încăpăţânat şi impertinent. Revenindu-şi, cu uşurinţa proprie vârstei, din şocul provocat de moartea mamei sale, a devenit în scurtă vreme favorita femeilor, şi s-a obişnuit cu această viaţă nouă în casa ei mişcătoare acoperită de coviltir. Între timp, Ferrier şi-a revenit şi el după atâtea lipsuri, impunându-se ca un ghid util şi un vânător neobosit. Şi-a câştigat atât de repede stima noilor săi tovarăşi, încât, când au ajuns la capătul peregrinărilor lor, toţi au fost de acord ca el să primească o bucată de pământ la fel de mare şi fertilă ca toţi ceilalţi, cu excepţia lui Young şi a lui Stangerson, Kemball, Johnston şi Drebber, care erau cei mai de seamă Bătrâni.

Pe ferma pe care a primit-o, John Ferrier şi-a construit o casă solidă de buşteni, care a primit atâtea adăugiri în anii care au urmat că s-a transformat până la urmă într-o vilă spaţioasă. Era un om practic, plin de zel în ceea ce făcea, şi foarte îndemânatic. Constituţia lui de fier îi permitea să lucreze de dimineaţa până seara, îmbunătăţind şi cultivându-şi pământul. Aşa s-a întâmplat că ferma lui şi tot ceea ce îi aparţinea a prosperat din cale afară. În trei ani, el a devenit mai înstărit decât vecinii lui, în şase era prosper, în nouă bogat, iar în douăsprezece nu existau şase oameni în întregul oraş Salt Lake care să se poată compara cu el. De pe ţărm până la munţii Wasatch din depărtare nu exista un nume mai bine cunoscut ca acela al lui John Ferrier.

Într-un singur fel a rănit el susceptibilităţile coreligionarilor săi. Nici un argument sau convingere nu l-

au putut determina să îşi ia câteva femei, în maniera tovarăşilor săi. N-a oferit niciodată motive pentru refuzul lui constant, ci s-a mulţumit să-şi urmeze hotărârea, strict şi inflexibil. Au existat unii care l-au acuzat că-i lipseşte tragerea de inimă în ceea ce priveşte religia pe care a adoptat-o, iar alţii au atribuit această hotărâre lăcomiei de a strânge avere şi dorinţei de a evita cheltuielile. Alţii vorbeau de o poveste de dragoste dinainte şi de o fată cu părul bălan, care a murit de durere pe ţărmul Atlanticului. Indiferent de motiv, Ferrier a rămas un celibatar convins. Din toate celelalte puncte de vedere, s-a conformat religiei proaspetei aşezări, şi şi-a câştigat faima de a fi un drept-credincios şi un om dintr-o bucată.

Lucy Ferrier a crescut în casa din buşteni, ajutându-l pe tatăl ei adoptiv în toate acţiunile sale. Aerul tare al munţilor şi mirosul îmbălsămat al pinilor i-au fost tinerei fete şi dădacă şi mamă. Pe măsură ce anii au trecut, s-a făcut mai înaltă şi mai puternică, mai rumenă în obraji, iar pasul i-a devenit mai agil. Mulţi călători pe drumul ce trecea pe lângă ferma lui Ferrier simţeau cum gânduri demult uitate le reînvie în minte, când o priveau pe fata sprintenă care păşea prin lanurile de grâu, sau când o întâlneau călare pe mustangul tatălui ei, pe care îl călărea cu uşurinţa şi graţia unei adevărate copile a Vestului. Astfel, bobocul a înflorit, iar în anul în care tatăl ei a devenit cel mai bogat dintre fermieri, ea devenise una dintre cele mai frumoase fete americane de pe întreaga coastă a Pacificului.

Cu toate acestea, nu tatăl ei a fost primul care a descoperit că fata se făcuse femeie. Rareori se întâmplă aşa ceva în astfel de cazuri. Schimbarea aceea misterioasă este prea subtilă şi prea treptată ca să poată fi măsurată prin intermediul datelor. Iar fata însăşi este ultima care să-şi dea seama până când tonul unei voci sau o atingere de mână o fac să-i bată puternic inima, şi realizează, cu un amestec de mândrie şi teamă, că ceva nou şi mai important a luat viaţă înăuntrul ei. Sunt puţine acelea care nu-şi pot aminti de

acea zi, de acel mic incident care a anunţat zorii unei vieţi noi. În cazul lui Lucy Ferrier, ocazia în sine a fost destul de serioasă, pe lângă influenţa pe care urma s-o aibă asupra destinului ei şi a multor altora.

Era o dimineaţă caldă de iunie, iar mormonii erau la fel de ocupaţi ca şi albinele al căror stup şi l-au ales drept simbol. Pe câmpuri şi străzi se auzea acelaşi zumzăit al hărniciei omeneşti. Pe drumurile prăfuite defilau şiruri lungi de catâri încărcaţi, ce se îndreptau spre vest, căci în California începuse goana după aur, şi drumul pe uscat trecea prin oraşul celor aleşi. Erau de asemenea turme de oi şi tauri venind de pe păşunile îndepărtate, şi convoaie de emigranţi obosiţi, bărbaţi şi cai la fel de extenuaţi de călătoria lor interminabilă. Făcându-şi loc prin toată această adunătură pestriţă, cu îndemânarea unei călăreţe desăvârşite, galopa Lucy Ferrier, cu faţa ei frumoasă roşie de efort, şi părul ei lung şi castaniu fluturându-i pe spate. Avea de îndeplinit o misiune de la tatăl ei în oraş, şi se grăbea să ajungă acolo, cum făcuse de multe ori înainte, cu lipsa de frică, caracteristică tinerilor, gândindu-se numai la sarcina ei şi cum să se achite de ea. Aventurierii marcaţi de greutăţile călătoriei se uitau uimiţi după ea, şi chiar şi impasibilii indieni, care călătoreau cu pieile lor, au renunţat la obişnuita lor indiferenţă, minunându-se de frumuseţea fecioarei.

Ajunsese la marginea oraşului, unde drumul fusese blocat de o mare turmă de vite, condusă de şase păstori de la câmpie, cu o înfăţişare sălbatică. În nerăbdarea ei, a încercat să treacă de acest obstacol, împingându-şi calul în ceea ce părea a fi o gaură. Dar de abia a intrat acolo, că animalele au înconjurat-o, şi s-a trezit complet prinsă în râul în mişcare, de tauri cu ochi sălbatici şi coarne lungi. Fiind obişnuită să aibă de-a face cu vitele, nu s-a alarmat de situaţia în care se afla, ci a încercat să profite de fiecare ocazie ca să-şi îndemne calul înainte, în speranţa de a-şiface drum prin cavalcadă. Din nefericire, coarnele unui animal,

fie din întâmplare, fie cu voia, au intrat în şalele mustangului, ceea ce l-a înnebunit de-a binelea pe acesta. Într-o clipită, s-a ridicat pe picioarele dinapoi, cu un sforăit furios, şi a început să salte în două picioare, şi să se învârtă astfel că ar fi azvârlit la pământ pe oricine altcineva decât pe un călăreţ priceput. Situaţia era plină de pericol. Fiecare săritură a animalului furios făcea ca acele coarne să-i intre din nou în trup, şi-l întărâta să se înfurie şi mai mult. Tot ceea ce fata putea face era să rămână în şa, căci o alunecare ar fi însemnat o moarte teribilă sub copitele animalelor greoaie şi înspăimântate. Neobişnuită cu situaţiile neaşteptate, capul a început să i se învârtă, iar strânsoarea hăţului a început să cedeze. Înecându-se în norul de praf şi aburi de la respiraţia animalelor ce se înfruntau, ar fi renunţat disperată să mai facă vreun efort, dacă o voce prietenoasă lângă ea, nu ar fi asigurat-o de sprijin. În acelaşi moment, o mână bronzată şi muşchiuloasă a prins de zăbală calul înfricoşat şi făcându-i loc prin turmă, l-a adus la margine.

— Sper că nu eşti rănită, domnişoară, a spus salvatorul ei, cu respect. Ea s-a uitat în sus la faţa lui întunecată şi sălbatică, râzând ştrengăreşte. Sunt groaznic de înspăimântată, a spus cu naivitate; cine s-ar fi gândit că Poncho se poate speria atât de rău de o grămadă de vite?

— Mulţumesc lui Dumnezeu, că ai rămas în şa, a spus el serios. Era un tânăr înalt, cu o înfăţişare sălbatică, care călărea un cal murg puternic, şi era îmbrăcat în haine aspre de vânătoare, o puşcă lungă atârnându-i pe umăr. Bănuiesc că eşti fata lui John Ferrier, a remarcat; te-am văzut călărind dinspre casa lui. Când îl vezi, întreabă-l dacă îşi aminteşte de familia lui Jefferson Hope din St. Louis. Dacă e acelaşi Ferrier, tatăl meu şi cu el erau cândva buni prieteni.

— N-ar fi mai bine să vii şi să-l întrebi tu însuţi? L-a întrebat ea, cu pretinsă nepăsare.

Tânărul a părut încântat de sugestie, iar ochii lui întunecaţi au strălucit de plăcere.

— Aşa voi face, a spus el; am fost în munţi timp de două luni, şi nu prea arăt de făcut vizite. Trebuie să mă accepte aşa cum sunt.

— Are pentru ce să-ţi mulţumească, şi eu tot aşa, i-a răspuns ea; mă iubeşte foarte mult. Dacă vitele alea m-ar fi călcat în picioare, nu şi-ar fi revenit vreodată.

— Nici eu, a spus însoţitorul ei.

— Tu! Păi, nu văd de ce ţi-ar fi păsat de asta. Nu eşti nici măcar prietenul nostru.

Faţa întunecată a tânărului vânător a devenit atât de posomorâtă auzind această remarcă, că Lucy Ferrier a râs tare.

— Ei acum, n-am spus-o serios, a spus ea; fireşte, că eşti acum prietenul nostru. Trebuie să vii să ne vizitezi. Acuma trebuie să te părăsesc, altminteri tata n-o să mă mai pună să-i rezolv treburile. La revedere!

— La revedere, i-a răspuns el, ridicându-şi largul sombrero, şi aplecându-se asupra mâinii ei mici. Ea şi-a întors mustangul, i-a tras una cu biciuşca, şi a dispărut în goană într-un nor de praf.

Tânărul Jefferson Hope a continuat să călărească alături de tovarăşii săi, posomorât şi tăcut. Se întorceau din munţii Nevada, unde fuseseră să caute aur, şi au venit în Salt Lake în speranţa de a strânge destui bani să exploateze nişte zăcăminte pe care le-au descoperit acolo. Fusese la fel de interesat ca toţi ceilalţi în privinţa acestei afaceri, până când acest incident neaşteptat i-a deviat gândurile pe un alt făgaş. Vederea frumoasei fete, la fel de candidă şi sănătoasă ca adierile din Sierra, i-a mişcat până în străfunduri inima neîmblânzită şi vulcanică. Când a dispărut din ochii săi, el şi-a dat seama că totul se schimbase, şi că nici afacerile cu argint, nici o altă problemă nu puteau deveni vreodată la fel de importante ca această noutate ce-i absorbea întreaga atenţie. Dragostea care îi invadase inima nu era fantezia bruscă şi schimbătoare a unui băiat, ci mai degrabă pasiunea sălbatică, teribilă a unui bărbat cu o voinţă

puternică şi un temperament năvalnic. Era obişnuit să aibă succes în tot ceea ce făcea. Şi-a jurat că nu va da greş nici aici, atâta vreme cât efortul şi perseverenţa îi puteau garanta succesul.

L-a vizitat pe John Ferrier în acea seară şi de multe ori după aceea, până când faţa lui a devenit familiară la fermă. John, izolat în valea lui şi cufundat în muncă, nu prea a avut ocazia să audă veşti din lumea de afară în timpul ultimilor doisprezece ani. Pe toate acestea Jefferson Hope putea să i le comunice acum, într-un stil care o interesa şi pe Lucy, şi nu numai pe tatăl ei. Se numărase printre primii exploratori din California şi putea povesti multe istorii ciudate despre averi făcute şi averi pierdute în acele zile furtunoase şi fericite. Fusese cercetaş, vânător, căutător de argint şi fermier. Oriunde era vorba de aventuri ieşite din comun, Jefferson Hope se avânta în căutarea lor. A devenit în curând favoritul bătrânului fermier, care vorbea elocvent de virtuţile sale. În asemenea ocazii, Lucy devenea tăcută, dar obrazul ei roşu şi ochii strălucitori şi fericiţi arătau cât se poate de clar că inima nu-i mai aparţinea. Poate că onestul ei tată nu observase aceste semne, dar cu siguranţă ele fuseseră înţelese de bărbatul care i-a câştigat dragostea.

Într-o seară de vară, el a sosit galopând pe drum şi s-a oprit la poartă. Ea era în pragul uşii şi a ieşit să-l întâlnească. Acesta a aruncat hăţul peste gard şi a luat-o cu paşi mari pe cărare.

— Plec, Lucy, i-a spus, luându-i mâinile într-ale sale şi uitându-se tandru la faţa ei: nu-ţi cer să vii cu mine acum, dar vei fi gata s-o faci când mă întorc?

— Şi când va fi asta? L-a întrebat ea, roşindu-se şi râzând.

— În cel mai rău caz, peste două luni. O să vin să te cer atunci, draga mea. Nu există nimeni care să se opună.

— Dar tata? L-a întrebat ea.

— Şi-a dat consimţământul, cu condiţia să deschidem minele acelea. N-am nici o îndoială în privinţa lor.

— O, bine; fireşte, dacă tu şi cu tata v-aţi înţeles, nu mai e nimic de spus, a şoptit ea lăsându-şi obrazul pe pieptul lui lat.

— Mulţumesc lui Dumnezeu! A spus el cu o voce groasă, aplecându-se şi sărutând-o. S-a aranjat atunci. Cu cât rămân mai mult, cu atât mi-e mai greu să plec. Oamenii mă aşteaptă în defileu. La revedere, iubita mea – la revedere. În două luni o să mă întorc.

S-a smuls de lângă ea în timp ce vorbea şi aruncându-se pe cal, s-a îndepărtat năvalnic în galop, neîntorcându-se deloc, ca şi cum s-ar fi temut că ar fi putut ceda, dacă ar fi aruncat o privire la fata de la care pleca. Ea a rămas în poartă, uitându-se după el până când nu l-a mai văzut. Apoi a intrat în casă, cea mai fericită fată din Utah.

Capitolul 3

John Ferrier vorbeşte cu Profetul.

Se scurseseră trei săptămâni de când Jefferson Hope şi tovarăşii săi au plecat din Salt Lake. John Ferrier avea inima strânsă când se gândea la întoarcerea tânărului şi la pierderea iminentă a copilei adoptate. Cu toate acestea, faţa ei luminoasă şi fericită l-a făcut să se împace cu înţelegerea făcută mai mult decât ar fi putut-o face vreun argument. A fost dintotdeauna hotărât, în străfundul inimii lui, că nimic nu putea să-l determine să-şi lase fata să se căsătorească cu un mormon. În ochii lui, o asemenea căsătorie nu era căsătorie, ci o ruşine şi o luare în derâdere. Indiferent ce credea despre doctrinele mormonilor, în privinţa acestui aspect era inflexibil. Cu toate acestea, trebuia să-şi ţină gura asupra subiectului respectiv întrucât în ţinutul mormonilor era periculos să exprimi o opinie diferită în acele zile.

Da, un lucru periculos – într-atât de periculos încât nici chiar cei mai credincioşi nu îndrăzneau să-şi exprime altfel decât în şoaptă opiniile religioase, ţinându-şi răsuflarea ca nu cumva ceva ce le-a ieşit din gură să fie prost înţeles, iar pedeapsa să se abată iute asupra capetelor lor. Victimele

persecuţiei au devenit la rândul lor persecutori, şi încă din cei mai îngrozitori. Nici Inchiziţia din Sevilla, nici germana Vehmgericht, nici societăţile secrete din Italia nu au putut vreodată să pună în mişcare o maşinărie mai formidabilă decât aceea care a adus norii deasupra statului Utah.

Invizibilitatea şi misterul ce o învăluia au făcut această organizaţie de două ori mai teribilă. Părea a fi omniscientă şi omnipotentă şi, cu toate acestea, nu fusese nici văzută, nici auzită. Omul care se răzvrătea împotriva bisericii dispărea fără urmă, şi nimeni nu ştia unde s-a dus sau ce i s-a întâmplat. Soţia şi copiii săi îl aşteptau acasă, dar nici un tată nu se mai întorcea vreodată să povestească ce i-au făcut judecătorii din umbră. Un cuvânt necugetat sau un act impulsiv era urmat de anihilare, şi totuşi nimeni nu ştia de ce natură era această putere teribilă ce plana deasupra lor. Nu era de mirare că oamenii se mişcau cu frică şi tremurând, şi nici chiar în inima sălbăticiei nu îndrăzneau să şoptească ceva despre îndoielile care-i apăsau.

La început, această putere vagă şi înspăimântătoare era exercitată numai asupra recalcitranţilor care, adoptând credinţa mormonă, au dorit după aceea să se pervertească sau s-o abandoneze. În curând totuşi, domeniul ei de acţiune s-a extins. Rezerva de femei era pe sfârşite, iar poligamia, în lipsa unei populaţii feminine care s-o alimenteze, era o doctrină golită de sens. Au început să se răspândească zvonuri ciudate – zvonuri privind uciderea unor emigranţi şi împuşcături prin tabere aflate în zone în care nu existau indieni. Femei noi şi-au făcut apariţia în haremurile Bătrânilor – femei care sufereau şi plângeau, şi aveau întipărite pe faţă urmele unei orori de neuitat. Călătorii târzii prin munţi vorbeau de bande de oameni înarmaţi şi mascaţi, care se furişau fără zgomot, şi care alunecaseră pe lângă ei în întuneric. Aceste istorii şi zvonuri au început să fie din ce în ce mai credibile, şi fuseseră confirmate şi reconfirmate până când primiseră un nume bine definit. Până în ziua de astăzi, în fermele singuratice

din Vest, numele bandei Danite sau Îngerii Răzbunători sună sinistru şi prevestitor de rău.

O cunoaştere mai adâncă a organizaţiei ce făcea asemenea lucruri groaznice a dus la creşterea, mai degrabă decât la diminuarea ororii pe care o inspira oamenilor. Nimeni nu ştia cine făcea parte din această societate necruţătoare. Numele celor care participau la fapte sângeroase şi violente făcute în numele religiei erau ţinute într-un secret absolut. Chiar prietenul căruia îi comunicai îndoielile pe care le aveai în legătură cu Profetul şi misiunea sa putea fi unul dintre aceia care venea în puterea nopţii să-ţi treacă casa prin foc şi sabie drept pedeapsă. De aceea, fiecăruia îi era frică de vecini, şi nimeni nu mai vorbea de lucrurile care-i stăteau la inimă.

Într-o dimineaţă frumoasă John Ferrier era pe punctul de a porni la muncă pe câmpul cu grâu, când a auzit clinchetul încuietorii şi, privind pe fereastră, a zărit un bărbat de vârstă mijlocie, solid, şi roşcat, venind pe cărare. Inima a încetat să-i bată, căci acesta era nimeni altul decât marele Brigham Young în persoană. Febril – căci ştia că o asemenea vizită nu anunţa nimic bun – Ferrier a alergat spre uşă, pentru a-l întâmpina pe conducătorul mormonilor. Cu toate acestea, el i-a primit salutul cu răceală, urmându-l cu o faţă severă în salon.

— Frate Ferrier, i-a spus, aşezându-se, şi fixându-l pe fermier atent de sub genele sale deschise la culoare, adevăraţii credincioşi ţi-au fost buni prieteni. Te-am luat cu noi când mureai de foame în deşert, am împărţit cu tine mâncarea noastră, te-am adus în siguranţă în Valea Aleşilor, ţi-am dat o bucată mare de pământ, şi te-am lăsat să te îmbogăţeşti sub protecţia noastră. Nu e aşa?

— Ba aşa e, i-a răspuns John Ferrier.

— În schimbul acestor lucruri, ţi-am cerut să îndeplineşti doar o condiţie: şi aceea a fost să îmbrăţişezi credinţa adevărată, şi să te supui din toate punctele de vedere

cerinţelor ei. Ai promis să faci asta dar, dacă ceea ce aud e adevărat, nu te-ai ţinut de cuvânt.

— Cum aşa? L-a întrebat Ferrier, ridicându-şi mâinile în semn de protest. Nu am donat bani în fondul comun? Nu m-am rugat la templu? N-am făcut toate astea?

— Unde-ţi sunt nevestele? L-a întrebat Young, uitându-se în jur. Cheamă-le ca să le salut.

— Este adevărat că nu m-am căsătorit, i-a răspuns Ferrier. Dar femeile erau puţine şi existau mulţi care aveau mai multe drepturi decât mine. Nu am fost singur: am avut-o pe fiica mea să aibă grijă de mine.

— Chiar despre fiica ta vreau să-ţi vorbesc, a spus conducătorul mormonilor. A devenit floarea statului Utah, şi este plăcută de multe persoane însemnate.

John Ferrier a oftat înăuntrul său.

— Se povesteşte, deşi eu unul nu cred, că este promisă unui necredincios. Asta trebuie să fie numai bârfa celor care n-au treabă. Care este cea de-a treisprezecea regulă din codul preasfinţitului Joseph Smith? „Orice fecioară de credinţă adevărată trebuie să se căsătorească cu un ales; căci, dacă se căsătoreşte cu un necredincios, comite un păcat teribil.” Aşa stând lucrurile, este imposibil ca tu, care profesezi credinţa sfântă, să-ţi laşi fata s-o încalce.

John Ferrier n-a răspuns nimic, dar se juca nervos cu biciuşca.

— Prin aceasta, îţi vom testa credinţa – aşa s-a hotărât în Sfatul Sfânt al Celor Patru. Fata e tânără, şi nu o să aşteptăm să se mărite cu părul cărunt, şi nici nu o s-o lipsim de posibilitatea de a alege. Noi Bătrânii avem multe soţii, însă şi copiii noştri trebuie să aibă. Stangerson are un fiu şi Drebber are un fiu, şi oricare dintre ei ar fi fericit să-ţi primească fiica în casa lui. Las-o să aleagă între ei. Sunt tineri şi bogaţi, şi urmează credinţa adevărată. Ce spui de asta?

Ferrier a rămas tăcut câteva clipe, cu sprancele încruntate.

— O să ne daţi timp, a spus el, în cele din urmă. Fiica mea este foarte tânără – de abia de e de măritiş.

— O să aibă o lună să hotărască, a spus Young, ridicându-se de pe scaun. La sfârşitul acestei perioade, ne va da răspunsul.

Ieşea pe uşă, când s-a întors cu faţa roşie şi ochii strălucind:

— Ar fi fost mai bine pentru tine, John Ferrier, a tunat el, ca tu şi cu ea să fi fost acum nişte schelete albite în Sierra Blanco decât să încerci să-ţi opui slaba voinţă împotriva ordinelor celor Patru Sfinţi!

Făcând un gest ameninţător cu mâna, a trecut de uşă, iar Ferrier i-a auzit paşii apăsaţi luând-o alene de-a lungul cărării pietruite.

Stătea încă jos cu cotul pe genunchi, gândindu-se cum să-i spună aceasta fiicei lui, când o mână uşoară s-a lăsat peste a sa, şi, uitându-se în sus, a văzut-o în picioare lângă el. O singură privire la faţa ei palidă şi speriată i-a fost de ajuns să ştie că auzise ce s-a petrecut.

— N-am putut să mă abţin; i-a spus ea, răspunzând privirii sale. Vocea sa răsuna prin toată casa. O, tată, tată, ce o să facem?

— Nu-ţi fie teamă, i-a răspuns el, trăgând-o înspre el, şi trecându-şi mângâietor mâna sa lată şi aspră peste părul ei castaniu. O s-o rezolvăm într-un fel sau altul. Nu cred că dragostea ta pentru acest tânăr începe să scadă, nu-i aşa?

Un suspin şi o strângere a mâinii au fost singurul răspuns.

— Nu, fireşte că nu. Nu aş fi vrut să te aud spunând da. Este un tânăr ca lumea şi este creştin, de preferat oamenilor ăştia de aici, cu toate rugile şi predicile lor. Ştiu un grup care pleacă mâine spre Nevada, şi o să-i trimit vorbă în ce situaţie groaznică ne aflăm. Dacă îl cunosc bine, o să se întoarcă cu o viteză mai mare decât a telegrafului.

Lucy rădea printre lacrimi la descrierea făcută de tatăl ei.

— Când vine, o să ne sfătuiască ce e mai bine de făcut. Dar mi-e frică pentru tine, dragul meu. Se aud, se aud atâtea

poveşti înspăimântătoare în legătură cu aceia care i se opun Profetului; întotdeauna li se întâmplă ceva teribil.

— Dar noi nu i ne-am opus încă, i-a răspuns tatăl ei. Va trebui să fim cu ochii în patru când o s-o facem. Avem o lună întreagă în faţa noastră; la sfârşitul ei, bănuiesc că ar fi cel mai bine s-o ştergem din Utah.

— Să părăsim Utah?!

— Cam aşa ceva.

— Dar ferma?

— Vom lua cât de mulţi bani putem, şi o să renunţăm la restul. Ca să-ţi spun drept, Lucy, nu e prima oară când m-am gândit la asta. Nu pot să mă închin în fala vreunui om, aşa cum fac oamenii ăştia în faţa Profetului naibii. Sunt un american liber şi nu mă pot împăca cu asta. Cred că sunt prea bătrân să mai schimb ceva. Dacă Profetul mai, apare iscodind pe la fermă, s-ar putea să fie întâmpinat de nişte gloanţe din direcţia opusă.

— Dar n-o să ne lase să plecăm, a obiectat fiica lui.

— Aşteaptă până vine Jefferson, şi o să-i dăm de capăt. Între timp, nu-ţi fă griji, draga mea, şi nu plânge să ţi se umfle ochii, căci altminteri omul tău o să se lege de mine. N-are de ce să-ţi fie teamă, şi nu există nici un pericol.

John Ferrier a rostit aceste remarci consolatoare pe un ton plin de încredere, dar ea n-a putut să nu observe atenţia neobişnuită cu care a încuiat uşile în noaptea aceea, şi nici faptul că a curăţat şi încărcat vechea puşcă ruginită ce atârna pe peretele camerei sale.

Capitolul 4

Fuga pentru a scăpa cu viaţă.

În dimineaţa de după această convorbire cu Profetul mormon, John Ferrier s-a dus în Salt Lake şi, găsindu-şi cunoştinţa care urma să plece în munţii Nevada, i-a dat o scrisoare pentru Jefferson Hope. În ea, l-a înştiinţat pe tânăr de pericolul iminent ce-i ameninţa, arătându-i cât de necesar era să se întoarcă. După ce a făcut aceasta, s-a

simţit mai în largul lui, şi s-a întors acasă cu inima mai uşoară.

Pe când se apropia de fermă, a rămas surprins să vadă câte un cal prins de fiecare din stâlpii porţii. Când a intrat, a fost şi mai uimit să descopere doi tineri care puseseră stăpânire pe salon. Unul, cu o faţă lunguiaţă şi palidă, stătea pe spate în balansoar, cu picioarele ridicate pe cămin. Celălalt, un tânăr cu gâtul gros şi trăsături buhăite şi neregulate, stătea la fereastră, cu mâinile în buzunare, fluierând un imn cunoscut. Ambii au dat din cap când a intrat, iar cel din balansoar a început conversaţia.

— Poate nu ştii cine suntem, i-a spus. Acesta de aici este fiul Bătrânului Drebber, şi eu sunt Joseph Stangerson, cel care a călătorit cu tine prin deşert, când Domnul ţi-a întins mâna şi te-a primit în comunitatea cea adevărată.

— Aşa cum va face cu toate naţiile, când va veni vremea, a spus celălalt cu o voce nazală; Macină încet, dar foarte fin.

John Ferrier a făcut rece o plecăciune.

— Am venit, a continuat Stangerson, la sfatul părinţilor noştri, ca să cerem mâna fiicei tale pentru oricare din noi care-ţi place ţie şi ei. Întrucât am numai patru soţii, iar fratele Drebber are şapte, mi se pare că sunt mai în drept.

— Nu, nu, frate Stangerson, a strigat celălalt; problema nu este câte soţii avem, ci câte putem ţine. Tata mi-a dat mie morile sale, şi eu sunt cel mai bogat dintre noi doi.

— Însă speranţele mele de viitor sunt mai bune, a spus celălalt, cu înflăcărare. Când Domnul îl cheamă pe tata la el, o să îmi rămână tăbăcăria şi fabrica de piele. În plus, sunt mai în vârstă decât tine şi mai mare în rândurile bisericii.

— Fata va decide, a intervenit tânărul Drebber, surâzând încrezut la propria-i reflecţie în oglindă. O s-o lăsăm pe ea să hotărască.

În timpul acestui dialog, John Ferrier a rămas înfuriindu-se în uşă, de abia abţinându-se să nu-şi încerce biciuşca pe spatele celor doi vizitatori ai săi.

— Fiţi atenţi, le-a spus în cele din urmă, luând-o înspre ei, când o să vă cheme fata mea, puteţi veni, dar până atunci nu vreau să vă mai văd mutrele din nou.

Cei doi tineri mormoni s-au holbat la el uluiţi. În ochii lor, competiţia dintre ei pentru mâna fetei era cea mai mare onoare posibilă atât pentru ea, cât şi pentru tatăl ei.

— Există două căi de ieşire din cameră, a zbierat Ferrier, pe uşă sau pe fereastră. Pe care vreţi s-o folosiţi?

Faţa lui arsă de soare arăta atât de sălbatică, iar mâinile lui osoase atât de ameninţătoare că vizitatorii au sărit în picioare, şi s-au retras în grabă. Bătrânul fermier i-a urmat spre uşă.

— Înştiinţaţi-mă când vă hotărâţi care dintre voi va fi, le-a spus batjocoritor.

— O să-mi plăteşti scump pentru asta! A urlat Stangerson, roşu de furie. Ai sfidat Profetul şi Sfatul celor Patru. O să regreţi asta până la sfârşitul zilelor tale.

— Mâna Domnului o să coboare asupra ta, a strigat tânărul Drebber; se va scula şi te va lovi!

— Atunci eu o să încep loviturile, a exclamat Ferrier furios, şi s-ar fi năpustit jos să-şi ia puşca, dacă Lucy nu l-ar fi prins de braţ, oprindu-l. Înainte de a putea să scape din strânsoarea ei, zgomotul copitelor cailor celor doi vizitatori i-a dat de ştire că nu putea să-i mai ajungă.

— Fanfaroni şi ticăloşi! A exclamat el, ştergându-şi sudoarea de pe frunte; mai degrabă te-aş vedea moartă, fata mea, decât soţia oricăruia dintre ei.

— Şi eu simt la fel, tată, i-a răspuns ea vioaie; dar Jefferson va fi în curând aici.

— Da. Nu va trece mult până când va veni. Cu cât mai repede, cu atât mai bine, căci nu ştim care va fi următoarea lor mişcare.

Era într-adevăr cât se poate de necesar ca cineva care-i putea sfătui şi sprijini să sară în ajutorul robustului fermier în vârstă şi al fiicei lui adoptive. În întreaga istorie a aşezării, n-a existat vreodată un asemenea caz de

nesupunere vădită în faţa autorităţii Bătrânilor. Dacă greşelile minore fuseseră pedepsite cu atâta severitate, care urma să fie soarta acestui rebel înveterat? Ferrier ştia că averea şi poziţia sa nu aveau să-i fie de nici un folos. Alţii la fel de cunoscuţi şi bogaţi ca şi el au fost făcuţi să dispară înainte, iar bunurile le-au fost confiscate de biserică. Era un om curajos, dar tremura în faţa ameninţărilor vagi şi ascunse ce planau asupra lui. Putea să înfrunte orice pericol clar cunoscut, dar această aşteptare nesigură îl descuraja. Cu toate acestea, şi-a ascuns temerile de fata sa, pretinzând că nu era nimic serios, deşi aceasta, cu simţul pătrunzător al dragostei ce i-o purta, şi-a dat seama că nu era în apele lui.

S-a aşteptat să primească vreun mesaj sau mustrare de la Young pentru comportamentul său, şi nu s-a înşelat, deşi aceasta a venit într-o manieră neaşteptată. Trezindu-se în dimineaţa următoare, a găsit, spre surprinderea lui, o bucăţică de hârtie prinsă de cuvertura de pe pat, chiar deasupra pieptului. Pe aceasta se aflau scrise cu litere mari şi răzleţe: „Ai douăzeci şi nouă de zile la dispoziţie pentru îndreptare, iar apoi -”, Liniuţa de la sfârşit era mai înfricoşătoare decât ar fi putut fi vreo ameninţare directă. Cum a ajuns acest avertisment în odaia sa, l-a uimit teribil pe John Ferrier, întrucât servitorii nu dormeau în casă, iar uşile şi ferestrele fuseseră toate încuiate. A mototolit hârtia, şi nu i-a spus nimic fiicei lui, dar incidentul i-a dat fiori. Cele douăzeci şi nouă de zile făceau evident parte din perioada stabilită de Young. Ce forţă sau curaj putea rezista acestui duşman, înarmat cu nişte puteri atât de misterioase? Mâna care prinsese acul de cuvertură ar fi putut să-i străpungă inima, şi nici măcar n-ar fi ştiut vreodată cine l-a omorât.

În dimineaţa următoare, a fost încă şi mai tulburat. Stăteau la micul dejun, când Lucy, cu un strigăt de surprindere, a arătat în sus. În mijlocul tavanului, era scrijelit cu un băţ aprins, se pare, numărul 28. Pentru fata sa, acesta era de neînţeles, şi el n-a lămurit-o. În noaptea

aceea, a stat treaz, cu puşca alături. N-a văzut şi n-a auzit nimic, şi totuşi, dimineaţa, un mare 27 a fost trasat pe exteriorul uşii.

Astfel zilele s-au scurs una după alta; şi în fiecare dimineaţă putea vedea că duşmanii săi îi ţineau evidenţa, marcând într-un loc vizibil câte zile mai avea din luna de graţie. Uneori numerele fatale apăreau pe pereţi, alteori pe podea, din când în când pe plăcuţe prinse de poarta grădinii sau de grilaj. Oricât de vigilent era, John Ferrier nu putea descoperi de unde apăreau aceste avertismente zilnice. O oroare aproape superstiţioasă îl cuprindea la vederea lor. A devenit palid şi neliniştit, iar ochii lui aveau privirea tulbure a unei creaturi vânate. Nu mai avea decât o speranţă de supravieţuire, iar aceea era sosirea tânărului vânător din Nevada.

Douăzeci a devenit cincisprezece, iar cincisprezece zece, dar nici urmă de cel absent. Rând pe rând, numerele se micşorau, şi totuşi nici un semn. Ori de câte ori se auzea câte un călăreţ pe drum sau un văcar strunindu-şi oamenii, bătrânul fermier se năpustea la poartă, crezând că ajutorul a sosit în cele din urmă. În final, când a văzut că cinci a devenit patru, iar patru trei, s-a pierdut cu firea, şi a abandonat orice speranţă de scăpare. Singur şi având o cunoaştere limitată a munţilor ce înconjurau aşezarea, ştia că era lipsit de putere. Drumurile mai umblate erau strict controlate şi păzite, şi nimeni nu putea trece pe ele fără permisiunea Sfatului. Ori încotro ar fi luat-o, nu părea să existe vreo cale de a evita lovitura care-l aştepta. Cu toate acestea, bătrânul nu a ezitat nici un moment în hotărârea lui de a renunţa mai degrabă la viaţă decât să consimtă la ceea ce considera a fi dezonorarea fiicei lui.

Într-o seară şedea singur, cufundat în necazurile sale, şi căutând în van o cale de scăpare. In acea dimineaţă cifra 2 apăruse pe peretele casei, iar ziua următoare era ultima din timpul care-i fusese acordat: ce urma să se întâmple atunci? Tot felul de imagini vagi şi înfricoşătoare îl asaltau.

Iar fiica sa – ce urma să se aleagă de ea, după ce el era ucis? Nu exista nici o scăpare din reţeaua nevăzută ce îi înconjura? Şi-a lăsat capul pe masă, şi a suspinat gândindu-se la neajutorarea sa.

Ce fusese asta? În tăcerea din jur, a auzit o zgârietură uşoară, înceată dar foarte distinctă în liniştea nopţii. Venea de la uşa casei. Ferrier s-a strecutat în hol şi a ascultat cu atenţie. Câteva momente a existat o pauză, iar apoi sunetul încet, insidios s-a repetat. Evident cineva bătea foarte delicat în uşă. Era vreun asasin care venise să îndeplinească ordinele tribunalului secret? Ori era vreun mesager care vroia să lase un semn că ultima zi de graţie sosise? John Ferrier a simţit că moartea pe loc ar fi fost de preferat aşteptării care-i zdruncina nervii şi îi îngheţa inima. Sărind înainte, a tras zăvorul şi a deschis uşa.

Afară totul era calm şi liniştit. Noaptea era frumoasă, iar stelele străluceau deasupra. Grădiniţa din faţă, împrejmuită de gard şi poartă, se întindea în faţa ochilor fermierului, însă nici acolo nici pe drum nu se putea vedea vreun un om. Cu un suspin de uşurare, Ferrier s-a uitat în stânga şi în dreapta, până când, privind din întâmplare în jos, a văzut cu uimire la picioarele sale un om zăcând întins pe burtă, cu braţele şi picioarele răşchirate.

S-a speriat atât de tare că s-a sprijinit de perete, astupându-şi gura ca să nu strige. Primul lui gând a fost că făptura culcată la pământ era un om rănit sau pe moarte, dar, privind-o mai bine, a văzut-o sucindu-se spre hol, rapid şi fără zgomot, aidoma unui şarpe. Odată în casă, omul s-a ridicat brusc în picioare, a închis uşa, şi fermierul uluit a putut vedea faţa sălbatică şi expresia hotărâtă a lui Jefferson Hope.

— O, Dumnezeule! A gâfâit John Ferrier. Cum m-ai mai speriat! Ce te-a făcut să te comporţi astfel?

— Dă-mi să mănânc, a spus celălalt răguşit. N-am avut timp să iau o îmbucătură în ultimele patruzeci şi opt de ore. S-a năpustit asupra fripturii reci şi pâinii care se aflau încă

pe masă de la cina gazdei sale, şi le-a devorat vorace. Lucy e bine? L-a întrebat când şi-a satisfăcut foamea.

— Da. Nu e conştientă de pericol, a răspuns tatăl ei.

— Asta-i bine. Casa este păzită pe toate părţile. De aceea a trebuit să mă târăsc până aici. Pot fi ei ai dracului de atenţi, dar nu sunt destul de ageri pentru a prinde un vânător Washoe.

John Ferrier se simţea un alt om, acum că a văzut că are un aliat de nădejde. A prins mâna bătătorită a tânărului şi a strâns-o prieteneşte.

— Sunt mândru de tine, i-a spus. Nu sunt prea mulţi aceia care ar fi venit să împartă pericolul şi necazurile cu noi.

— Ai perfectă dreptate, amice, i-a răspuns tânărul vânător. Te respect, dar dacă ai fi singur în această situaţie, aş gândi de două ori înainte de a mă băga într-un asemenea cuib de viespi. Din pricina lui Lucy sunt aici şi înainte de a i se întâmpla ceva rău, bănuiesc că va exista cu unul mai puţin în familia Hope din Utah.

— Ce-o să facem?

— Mâine este ultima zi, şi, dacă nu acţionăm în noaptea asta, suntem pierduţi. Am un catâr şi doi cai care ne aşteaptă în Ravena Vulturului. Câţi bani ai?

— Două mii de dolari în aur şi cinci în bancnote.

— E de ajuns. Pot adăuga încă pe atâţia. Trebuie să ne grăbim spre Carson, prin munţi. Trezeşte-o mai bine pe Lucy. E bine că servitorii nu dorm în casă.

În timp ce Ferrier s-a dus s-o pregătească pe fiica sa pentru călătorie, Jefferson Hope a împachetat într-o boccea toată mâncarea pe care a găsit-o, şi a umplut cu apă o ulcea, căci ştia din experienţă că erau puţine surse de apă pe munte, şi departe una de alta. De abia terminase pregătirile, când fermierul s-a întors cu fiica sa, gata îmbrăcată şi pregătită să. Pornească la drum. Cei doi iubiţi s-au salutat cu căldură, dar în grabă, căci minutele erau preţioase şi aveau multe de făcut.

— Trebuie să pornim de îndată, a spus Jefferson Hope încet dar hotărât, ca unul care realiza pericolul, dar îşi întărise inima să-l înfrunte. Intrările din faţă şi spate sunt păzite dar, cu precauţie, putem ieşi prin fereastra laterală şi s-o luăm prin lanuri. Odată ce ajungem în drum, avem doar trei kilometri până la ravena unde ne aşteaptă caii. La ivirea zorilor, o să fim la jumătatea distanţei în munţi.

— Ce se întâmplă, dacă ne opresc? L-a întrebat Ferrier.

Hope a lovit patul pistolului care i se vedea din tunică.

— Dacă sunt prea mulţi pentru noi, o să luăm doi sau trei pe lumea cealaltă, a spus el cu un zâmbet sinistru.

Luminile din casă au fost toate stinse, iar de la fereastra întunecată, Ferrier a cercetat cu privirea câmpurile care i-au aparţinut şi pe care urma să le abandoneze acum pentru totdeauna. S-a pregătit totuşi de multă vreme pentru acest sacrificiu, iar gândul la onoarea şi fericirea fetei sale era mai important decât orice regret privind averea-i ruinată. Totul arăta atât de paşnic şi fericit, copacii foşnind şi câmpul cu grâne, lat şi făcut, încât era greu să crezi că spiritul crimei pândea pretutindeni. Totuşi faţa albă şi expresia hotărâtă a tânărului vânător arătau că, apropiindu-se de casă, a văzut destule ca să fie sigur că aşa stăteau lucrurile.

Ferrier căra desaga cu aurul şi bancnotele, Jefferson Hope avea puţinele provizii şi apa, în timp ce Lucy ducea o boccea cu câteva din lucrurile la care ţinea. Deschizând fereastra foarte încet şi cu mare atenţie, au aşteptat până un nor întunecat a făcut noaptea şi mai adâncă iar apoi, unul câte unul, au trecut prin ea în grădiniţă. Cu răsuflarea tăiată şi ghemuindu-se au traversat-o cu greu, ajungând la adăpostul gardului, de-a lungul căruia au mers până când au ajuns la spărtura care dădea în câmpul cu porumb. Tocmai ce ajunseseră aici, când tânărul i-a înşfăcat pe cei doi însoţitori, şi i-a tras în umbră, unde au rămas cu toţii tăcuţi şi tremurând.

Din fericire, obişnuinţa cu preeria a făcut ca urechile lui Jefferson Hope să devină foarte fine. De abia au avut timp el şi prietenii lui să se ghemuiască, că s-a auzit, doar la câţiva metri de ei, ţipătul trist al unei cucuvele, căruia i-a răspuns un altul la mică distanţă. În aceeaşi clipă, o figură neclară, ascunsă în umbră, a apărut din spărtura spre care se îndreptau, şi a scos semnalul plângăreţ din nou, la sunetul căruia un al doilea om s-a ivit din întuneric.

— Mâine la miezul nopţii, a spus primul, care părea a comanda. Când rândunica-de-noapte ţipă de trei ori.

— E în regulă, i-a răspuns celălalt. Să-i spun fratelui Drebber?

— Transmite-i şi lui şi celorlalţi. Nouă la şapte!

— Şapte la cinci! A repetat celălalt, şi cele două figuri au alunecat în direcţii diferite. Ultimele lor cuvinte fuseseră clar o parolă şi o contraparolă. În momentul în care paşii lor nu s-au mai auzit, Jefferson Hope a sărit în picioare şi, ajutându-şi tovarăşii să treacă prin spărtură, a luat-o înainte pe câmp cu cea mai mare repeziciune, sprijinind-o şi cărând-o pe jumătate pe fată, când aceasta părea să nu mai aibă putere.

— Grăbiţi-vă! Grăbiţi-vă! Gâfâia el din când în când. Am trecut de santinele. Totul depinde de viteza noastră. Grăbiţi-vă!

Odată ajunşi în drum, au înaintat rapid. Numai o singură dată au întâlnit pe cineva, şi atunci au reuşit să se strecoare într-un lan, evitând să fie recunoscuţi. Înainte de a ajunge în oraş, vânătorul a luat-o pe o cărare accidentată şi îngustă ce ducea în munţi. Două culmi întunecate şi crestate se întrevedeau ameninţătoare deasupra lor în întuneric, iar defileul dintre ele era Ravena Vulturului, în care-i aşteptau caii. Cu un instinct fără greş, Jefferson şi-a făcut drum printre stâncile uriaşe şi de-a lungul albiei unui pârău secat, până când a ajuns într-un colţ retras împrejmuit de stânci, în care animalele credincioase fuseseră legate. Fata a fost pusă pe catâr, iar bătrânul Ferrier, cu desaga lui cu bani, pe

unul din cai, în timp ce Jefferson îl conducea pe celălalt pe cărarea abruptă şi periculoasă.

Era un drum înspăimântător pentru cineva care nu era obişnuit cu natura în toată sălbăticia ei. Pe o parte, o stâncă abruptă se înălţa până la trei sute de metri sau mai sus, neagră, severă şi ameninţătoare, având pe suprafaţa ei accidentată lungi coloane de bazalt, aidoma coastelor unui monstru împietrit. Pe partea cealaltă, o învălmăşeală de stânci şi resturi de copaci făceau înaintarea imposibilă. Între cele două, se strecurau cărări neregulate, atât de înguste pe alocuri, că trebuiau să treacă în şir indian, şi atât de dificile încât numai călăreţii experimentaţi puteau să le traverseze. Totuşi, în ciuda tuturor pericolelor şi greutăţilor, aveau inimile uşoare, căci fiecare pas mărea distanţa dintre ei şi despotismul teribil de care fugeau.

Cu toate acestea, s-a dovedit în curând, că se aflau încă sub jurisdicţia Sfinţilor. Ajunseseră în partea cea mai sălbatică şi stearpă a trecătorii, când fata a scos un ţipăt de surpriză, şi a arătat în sus. Pe o stâncă deasupra cărării se contura întunecată, dar clară pe fundalul cerului, o santinelă solitară. I-a văzut chiar în momentul în care au zărit-o şi ei, şi o somaţie militărească „Cine-i acolo? „ a răsunat în ravena tăcută.

— Călători spre Nevada, a spus Jefferson Hope, cu mâna pe puşca care-i atârna din şa.

L-au văzut pe paznicul singuratic luându-şi puşca şi uitându-se în jos, ca şi cum n-ar fi fost mulţumit de răspunsul primit.

— Cu permisiunea cui? I-a întrebat.

— A celor Patru Sfinţi, i-a răspuns Ferrier. Ştia din experienţa sa cu mormonii că aceasta era cea mai înaltă autoritate pe care o putea invoca.

— Nouă la şapte, a strigat santinela.

— Şapte la cinci, i-a răspuns prompt Jefferson Hope, amintindu-şi contraparola pe care o auzise în grădină.

— Treceţi şi Domnul să fie cu voi, a răspuns vocea de deasupra. Dincolo de acest post, cărarea s-a lărgit, iar caii au putut s-o ia la trap. Uitându-se în urmă, l-au putut vedea pe paznicul solitar sprijinindu-se în puşcă, şi au ştiut că au trecut de ultimul post al aleşilor, şi că acum erau liberi.

Capitolul 5
Îngerii Răzbunători.

Toată noaptea au traversat defileuri întortocheate şi cărări accidentate şi pline de stânci. S-au rătăcit nu o dată, însă faptul că Hope cunoştea munţii atât de îndeaproape le-a permis să regăsească drumul. Când s-a făcut dimineaţă, o privelişte de o frumuseţe extraordinară, chiar dacă sălbatică, se întindea în faţa lor. În toate părţile, cât vedeau cu ochii, erau înconjuraţi de culmi înalte acoperite de zăpadă, una deasupra alteia. Pantele stâncoase pe ambele părţi erau atât de abrupte că zada şi pinul păreau să atârne deasupra capetelor lor, având nevoie doar de o suflare de vânt ca să se prăvălească peste ei. Iar teama că asta s-ar putea întâmpla nu era în întregime exagerată, căci valea golaşă era presărată peste tot de copaci şi stânci care căzuseră într-un mod similar. Chiar când treceau, o piatră mare s-a prăvălit cu un zgomot teribil, ce a trimis ecouri în defileurile tăcute, speriind într-atâta caii obosiţi, încât au luat-o la galop.

Pe măsură ce soarele se ridica încet în est, culmile munţilor înalţi se luminau una după alta, ca nişte lampioane în timpul unui festival, până când au devenit toate roşii şi strălucitoare. Spectacolul magnific i-a înviorat pe cei trei fugari, umplându-i de energie. Ajunşi în faţa unui torent ce venea dintr-o râpă, s-au oprit şi şi-au adăpat caii, mâncând ceva în grabă. Lucy şi tatăl ei vroiau să se odihnească ceva mai mult, dar Jefferson Hope era de neînduplecat.

— La vremea asta sunt pe urmele noastre, a spus el. Totul depinde de viteza noastră. Odată în siguranţă în Carson, ne putem odihni pentru tot restul vieţii.

Toată ziua au înaintat cu greu prin defileuri, iar spre seară au socotit că trebuiau să fie la mai bine de patruzeci şi cinci de kilometri de duşmanii lor. Când s-a lăsat noaptea, s-au aşezat la poalele unei stânci ieşite în afară, unde pietrele îi protejau de vântul rece, şi acolo, înghesuiţi unul în altul ca să se încălzească, s-au bucurat de câteva ore de somn. Înainte de ivirea zorilor, s-au trezit şi au pornit din nou la drum. Nu se vedea nici un semn că ar fi fost urmăriţi, şi Jefferson Hope a început să creadă că erau în afara puterii teribilei organizaţii, căreia îi treziseră duşmănia. Nu ştia cât de departe putea ajunge braţul ei de fier sau cât de curând urma să-i prindă şi zdrobească.

Cam pe la mijlocul celei de-a doua zile de când fugiseră, puţinele lor provizii erau pe sfârşite. Aceasta nu l-a neliniştit însă pe vânător, căci exista vânat prin munţi, şi de multe ori înainte a trebuit să se bazeze pe puşcă pentru a supravieţui. Găsind un adăpost pentru cei doi, a îngrămădit nişte ramuri uscate făcând un foc puternic, ca aceştia să se poată încălzi, căci se aflau acum la aproape o mie cinci sute de metri deasupra nivelului mării, şi aerul era aspru şi tăios. După ce a priponit caii şi şi-a luat rămas bun de la Lucy, şi-a aruncat puşca pe umăr şi a pornit în căutarea mâncării. Privind în urmă, l-a văzut pe bătrân şi pe fată îngenuncheaţi în faţa focului, în timp ce cele trei animale stăteau nemişcate în fundal. Apoi stâncile dintre ei i-au ascuns privirii.

A mers vreo trei kilometri, străbătând râpă după râpă fără nici un succes, deşi, după urmele de pe scoarţa copacilor şi alte semne, a dedus că existau o mulţime de urşi în împrejurimi. În cele din urmă, după două sau trei ore de căutări infructuoase, se gândea disperat să se întoarcă înapoi, când aruncându-şi ochii în sus, a văzut ceva ce l-a făcut să se înfioare de plăcere. Pe marginea unei culmi ieşite în afară, la vreo sută de metri deasupra lui, se afla o creatură asemănătoare unei oi, dar având o pereche de coarne imense. Berbecul de munte – căci asta era – păzea

probabil o turmă pe care vânătorul nu putea s-o vadă; dar, din fericire, era întors în direcţia opusă, şi nu-l zărise. Aşezându-se pe burtă, şi-a sprijinit puşca de o stâncă, ochind lung şi cu o mână sigură, înainte de a apăsa pe trăgaci. Animalul a ţâşnit în aer, s-a clătinat un moment pe marginea prăpastiei, iar apoi a căzut zdrobindu-se în valea de dedesubt.

Pentru că era prea greu să-l ridice, vânătorul s-a mulţumit să taie o ciosvârtă şi o coastă. Cu acest trofeu pe umăr, s-a grăbit înapoi pe propriile-i urme, căci se apropia deja seara. De abia pornise, când şi-a dat seama de greutatea cu care se confrunta. În entuziasmul lui, a rătăcit mult mai departe de ravenele pe care le ştia, şi nu-i era deloc uşor acum să găsească cărarea pe care venise. Valea în care se găsea era străbătută de nenumărate defileuri, ce semănau atât de mult între ele că era imposibil să le deosebeşti pe unele de celălalte. A mers printr-unul aproape doi kilometri până a ajuns la un torent de munte pe care sigur nu-l mai văzuse. Convins că a luat-o greşit, a încercat un altul, dar cu acelaşi rezultat. Noaptea se lăsa cu repeziciune, şi se făcuse aproape întuneric înainte să ajungă într-un defileu care-i era familiar. Chiar nici atunci, nu i-a fost deloc uşor s-o ţină pe calea cea bună, pentru că luna nu răsărise încă, şi stâncile înalte de pe ambele părţi făceau întunericul şi mai adânc. Tras în jos de povara sa, şi obosit de efort, înainta cu greu, susţinut numai de gândul că fiecare pas îl aducea mai aproape de Lucy şi că aducea destulă mâncare să le ajungă pentru restul călătoriei.

Ajunsese acum la intrarea în ravena în care-i lăsase. Chiar şi în întuneric, putea recunoaşte conturul stâncilor care-l împrejmuiau. S-a gândit că sigur îl aşteptau neliniştiţi, căci lipsea de aproape cinci ore. În bucuria care-l cuprinsese, şi-a pus mâinile la gură, făcând ravena să răsune de un puternic „heeei”, semnal că venea. S-a oprit şi a aşteptat un răspuns. N-a venit niciunul, cu excepţia propriului strigăt ce răsuna prin ravenele triste şi tăcute, ecoul repetându-i-se la

nesfârşit în urechi. A strigat din nou, chiar mai tare decât înainte, şi din nou, nici măcar o şoaptă nu s-a auzit din partea prietenilor pe care-i lăsase cu aşa puţin timp în urmă. O spaimă vagă, fără nume, l-a cuprins, şi s-a năpustit febril înainte, scăpând preţioasa mâncare din pricina agitaţiei.

Când a cotit-o, locul în care fusese aprins focul a devenit complet vizibil. O grămadă de jar încă mai ardea, dar evident nimeni nu avusese grijă de foc de când plecase el. Aceeaşi linişte de moarte domnea peste tot. Cu temerile devenite convingere, s-a grăbit înainte. Nu exista nici o creatură însufleţită lângă rămăşiţele focului: animalele, bărbatul, fata, toţi dispăruseră. Era cât se poate de vădit că un dezastru neaşteptat şi teribil avusese loc în timpul absenţei sale – un dezastru care i-a atins pe toţi, nelăsând totuşi vreo urmă.

Înspăimântat şi uluit de această lovitură, Jefferson Hope a simţit cum i se învârte capul, şi a trebuit să se sprijine de puşcă pentru ca să nu cadă. Totuşi, era, înainte de toate, un om de acţiune, şi şi-a revenit cu repeziciune din trecătoarea-i neputinţă. Luând o bucată de lemn pe jumătate arsă din focul înăbuşit, a suflat până când s-a aprins, şi a început să cerceteze cu ajutorul ei mica tabără. Pământul era călcat peste tot de picioarele cailor, ceea ce indica că un grup mare de bărbaţi călare i-a ajuns pe fugari, iar direcţia urmelor lor arăta că s-au întors după aceea spre Salt Lake. I-au luat oare cu ei pe ambii lui tovarăşi? Jefferson Hope aproape că era convins că aşa au făcut, când privirea i-a căzut pe un obiect ce l-a făcut să tresară din tot corpul. Puţin mai departe, pe o latură a taberei, se afla o movili? Ă de pământ roşiatic, ce cu siguranţă nu fusese acolo înainte. Nu puteai s-o iei drept altceva decât un mormânt proaspăt săpat. Când tânărul vânător s-a apropiat, a observat că un băţ fusese înfipt în ea, cu o bucată de hârtie prinsă într-o despicătură. Inscripţia era scurtă dar clară:

JOHN FERRIER.
DIN ORAŞUL SALT LAKE.
Mort pe 4 august, 1860.

Bătrânul vânjos, pe care-l lăsase viu cu aşa de puţin timp înainte, murise deci, şi acesta era tot epitaful său. Jefferson Hope s-a uitat sălbatic în jur să vadă dacă exista şi un al doilea momânt, dar nu se vedea nimic. Lucy a fost luată înapoi de groaznicii săi urmăritori pentru a-şi urma destinul ce-i fusese sortit, de a deveni una din soţiile din haremul fiului unui Bătrân. Când tânărul a realizat grozăvia sorţii ei şi neputinţa lui de a împiedica ceva, ar fi vrut ca şi el să stea întins lângă bătrânul fermier în ultimul lui loc de odihnă.

Din nou, însă, spiritul său activ l-a scos din letargia ce izvorăşte din disperare. Dacă nu-i rămânea nimic altceva de făcut, putea cel puţin să-şi dedice întreaga viaţă răzbunării. Pe lângă o răbdare şi perseverenţă de neînvins, Jefferson Hope poseda şi o dorinţă de răzbunare susţinută, deprinsă poate de la indienii printre care trăise. Pe când stătea lângă focul stins, a simţit că singurul lucru care ar fi putut să-i calmeze suferinţa ar fi fost răzbunarea deplină, până la capăt, pe duşmanii lui, făcută cu propria-i mână. Voinţa lui puternică şi neobosita-i energie trebuiau, a hotărât el, să fie dedicate acestui unic scop. Cu faţa posomorâtă şi albă s-a întors unde scăpase mâncarea şi după ce a reaprins focul mocnit, a gătit suficient ca să-i ajungă pentru câteva zile. A pus mâncarea într-o boccea şi aşa obosit cum era, a pornit înapoi prin munţi pe urmele Îngerilor Răzbunători.

Timp de cinci zile s-a chinuit obosit şi cu picioarele umflate prin râpele pe care le traversase cu câteva zile înainte călare. Noaptea se arunca jos, printre stânci, furând câteva ore de somn; dar înainte de venirea zorilor, era deja demult pe drum. În cea de-a şasea zi, a ajuns la Ravena Vulturului, de unde începuse nefericita lor fugă. De aici putea privi în jos peste casele Sfinţilor. Sleit de puteri, s-a sprijinit în puşcă, fluturându-şi sălbatic mâna osoasă deasupra vastului oraş tăcut de sub el. În timp ce se uita într-acolo, a observat

steaguri şi alte semne de sărbătoare pe străzile principale. Se gândea încă ce putea însemna aceasta, când a auzit zgomot de cai, şi a văzut un om călare îndreptându-se spre el. Când s-a apropiat, l-a recunoscut ca fiind un mormon numit Cowper, căruia i-a făcut servicii cu diverse ocazii. Prin urmare, l-a oprit ca să afle ce soartă a avut Lucy Ferrier.

Sunt Jefferson Hope, a spus el. Iţi aminteşti de mine.

Mormonul s-a uitat la el fără să-şi ascundă uimirea – într-adevăr, era dificil să recunoşti în acest pribeag zdrenţăros şi neîngrijit, cu o faţă albă înfricoşătoare şi ochi sălbatici, tânărul vânător curăţel din zilele de odinioară. Dându-şi seama în cele din urmă că el este, totuşi, omul a trecut de la surprindere la consternare.

— Eşti nebun să vii aici, a strigat el. Viaţa mea este în pericol, dacă sunt văzut stând de vorbă cu tine. Există un ordin împotriva ta de la cei Patru Sfinţi, pentru că i-ai ajutat pe Ferrier şi fiica lui să fugă.

— Trebuie să ştii ceva în această privinţă, Cowper. Te implor pe ce-ţi este mai drag să-mi răspunzi la câteva întrebări. Am fost întotdeauna prieteni. Pentru Dumnezeu, răspunde-mi.

— Ce vrei să ştii? L-a întrebat mormonul, cu reţinere. Spune-mi repede. Stâncile au urechi şi copacii ochi.

— Ce s-a ales de Lucy Ferrier?

— A fost măritată ieri cu tânărul Drebber. Revino-ţi, omule, revino-ţi; nu mai ai deloc sânge în tine.

— Lasă-mă pe mine, a spus Hope foarte încet. Era alb ca varul, şi s-a prăbuşit pe stânca de care se sprijinea. Măritată, spui?

— Da, ieri – de aceea sunt steaguri pe Casa Domnului. A existat un schimb de replici între tânărul Drebber şi tânărul Stangeson, care s-o aibă. Ambii au făcut parte din grupul care i-a urmărit, iar Stangerson i-a împuşcat tatăl, ceea ce părea să-i dea un drept mai mare; dar când au disputat aceasta în faţa Sfatului, grupul lui Drebber s-a dovedit a fi

mai puternic, prin urmare Profetul i-a dat-o lui. Niciunul n-o s-o aibă prea mult timp însă, căci am citit ieri moartea pe faţa ei. Arată mai degrabă a fantomă decât a femeie. Pleci, deci?

— Da, plec, a spus Jefferson Hope, ridicându-se de unde se aşezase. Faţa lui arăta ca sculptată în marmură, atât de aspră şi hotărâtă îi era expresia, în timp ce ochii îi străluceau cu o lumină ameninţătoare.

— Încotro mergi?

— Nu contează, i-a răspuns; şi, aruncându-şi arma pe umăr, a luat-o cu paşi mari în josul defileului, depărtându-se în inima munţilor, spre adăposturile fiarelor sălbatice. Printre ele nu era niciuna atât de sălbatică şi periculoasă ca el însuşi.

Ceea ce-a prezis mormonul, s-a adeverit întocmai. Fie din cauza morţii teribile a tatălui său sau a dezgustătoarei căsătorii la care a fost obligată, biata Lucy nu şi-a mai revenit, ci a suferit şi s-a stins într-o lună. Beţivanul ei soţ, care s-a căsătorit cu ea în principal pentru averea lui John Ferrier, n-a dat semne de mare suferinţă la moartea ei; însă celelalte soţii ale acestuia au plâns-o şi au vegheat-o în noaptea dinaintea înmormântării, după obiceiul mormon. Erau strânse în jurul catafalcului în primele ore ale dimineţii când, spre frica şi uimirea lor imensă, uşa s-a deschis brusc şi un bărbat cu o înfăţişare sălbatică, ars de soare şi în haine zdrenţuite, a înaintat în cameră. Fără o privire sau un cuvânt către femeile înfricoşate, s-a îndreptat spre figura albă şi tăcută care a adăpostit odată sufletul pur al lui Lucy Ferrier. Aplecându-se peste ea, şi-a apăsat buzele reverenţios pe fruntea-i rece, iar apoi, prinzându-i mâna, i-a scos verigheta de pe deget.

— N-o să fie înmormântată cu asta, a strigat furios, şi, înainte ca femeile să poată da alarma, a ţâşnit pe scări şi a dispărut. Incidentul a fost atât de ciudat şi atât de scurt, că poate celor de faţă le-ar fi fost greu să creadă şi să-i facă şi pe alţii să creadă în realitatea lui, dacă n-ar fi existat faptul

de netăgăduit că inelul de aur care arăta că Lucy fusese mireasă a dispărut.

Timp de câteva luni, Jefferson Hope a rătăcit prin munţi, ducând o viaţă ciudată şi sălbatică şi nutrind dorinţa arzătoare, care-l poseda trup şi suflet, să se răzbune. În oraş circulau zvonuri despre o figură ciudată care a fost văzută pândind prin cartierele mărginaşe şi care bântuia prin singuraticele defileuri din munţi. Odată un glonte a şuierat prin fereastra lui Stangerson, oprindu-se în perete, la vreo treizeci de centimetri de el. Cu o altă ocazie, în timp ce Drebber trecea pe sub o stâncă, o mare lespede de piatră s-a prăbuşit asupra lui, şi, numai aruncându-se la pământ, a reuşit să scape de o moarte teribilă. Cei doi tineri mormoni au descoperit în curând motivul pentru care se atenta la viaţa lor, şi au condus expediţii repetate în munţi, în speranţa de a-şi captura sau prinde duşmanul, dar întotdeauna fără succes. Apoi au devenit precauţi: nu ieşeau niciodată singuri sau după lăsarea întunericului, iar casele lor erau păzite. După o vreme, aceste măsuri n-au mai fost atât de stricte, căci nu s-a mai auzit nimic de duşmanul lor, şi au sperat că trecerea timpului i-a slăbit dorinţa de răzbunare.

Departe de a avea acest efect, dimpotrivă, i-a mărit-o. Vânătorul avea o minte aspră şi neîmblânzită, iar ideea predominantă a răzbunării a pus o asemenea stăpânire pe ea, că nu mai exista loc pentru nici un alt sentiment. Era, cu toate acestea, în primul rând, o persoană practică. Şi-a dat în curând seama că nici măcar constituţia sa de fier nu putea rezista la presiunea constantă la care o supunea. Era sleit de puteri din pricina expunerii constante la intemperii şi a lipsei unei mâncări sănătoase. Dacă murea ca un câine prin munţi, ce urma să se aleagă de răzbunarea lui? Şi, totuşi, era sigur că o astfel de moarte îl aştepta, dacă continua în acest fel. A simţit că asta însemna să facă pe placul duşmanului, deci s-a întors fără prea mare tragere de inimă la vechile mine din Nevada, să-şi refacă sănătatea

şi să strângă suficienţi bani pentru a-şi urmări obiectivul, fără a fi tracasat de lipsuri.

Intenţiona să absenteze cel mult un an, dar o înşiruire de evenimente neprevăzute l-a împiedicat să-şi lase minele pentru aproape cinci ani. În ciuda anilor scurşi amintirea a ceea ce a suferit şi dorinţa lui de răzbunare erau la fel de puternice ca şi în noaptea aceea, de neuitat, când a stat lângă mormântul lui John Ferrier. Deghizat şi sub un nume fals, s-a întors în Salt Lake, căci îi era indiferent ce se alegea de viaţa lui, atâta vreme cât reuşea să-şi facă dreptate. Acolo îl aşteptau veşti rele. Înainte cu câteva luni, avusese loc o schismă în sânul Poporului Ales, unii dintre membrii mai tineri ai Bisericii răzvrătindu-se împotriva autorităţii Bătrânilor, iar rezultatul a fost separarea unui număr de nemulţumiţi, care au părăsit statul Utah şi au devenit necredincioşi. Printre aceştia, s-au numărat Drebber şi Stangerson; şi nimeni nu ştia încotro s-au dus. Se spunea că Drebber a reuşit să-şi transforme în bani o mare parte din ce poseda, şi că a plecat un om bogat, în timp ce tovarăşul său, Stangerson, era comparativ sărac. Nu exista nici un indiciu, totuşi, unde puteau fi.

Mulţi oameni, indiferent cât de răzbunători, ar fi abandonat orice gând de răzbunare, confruntându-se cu o astfel de dificultate, dar Jefferson Hope nu a ezitat un moment. Cu puţinii bani pe care îi avea, la care adăuga cât putea din slujbele pe care le făcea, a călătorit dintr-un oraş într-altul al Statelor Unite, în căutarea duşmanilor săi. Anii au trecut unul după altul, părul său negru a încărunţit, dar a continuat totuşi să alerge, ca un câine de vânătoare, cu mintea fixată în întregime asupra scopului căruia îi dedicase întreaga viaţă. În cele din urmă, perseverenţa i-a fost răsplătită. A fost vorba de o simplă privire asupra unei feţe într-o fereastră, însă acea privire i-a dat de ştire că oamenii pe care-i căuta se aflau în Cleveland, Ohio. S-a întors în odaia mizerabilă pe care o închiriase, cu planul răzbunării gata făcut. S-a întâmplat, totuşi, că Drebber,

care se uita pe fereastră, l-a recunoscut pe hoinarul din stradă, şi a văzut setea de crimă care i se citea în priviri. Însoţit de Stangerson, care a devenit secretarul său personal, s-a grăbit să meargă la un judecător de pace, convingându-l că viaţa le era în pericol din pricina geloziei şi urii unui vechi rival. În acea seară, Jefferson Hope a fost arestat şi, pentru că nu putea să-şi plătească cauţiunea, a fost reţinut pentru câteva săptămâni. Când a fost eliberat în cele din urmă, a aflat că locuinţa lui Drebber fusese părăsită, şi că atât el cât şi secretarul său plecaseră în Europa.

Din nou răzbunătorul a eşuat, şi din nou ura sa puternică l-a împins să-şi continue urmărirea. Dar banii îi lipseau şi pentru ceva timp, a trebuit să muncească, economisind fiecare dolar pentru călătoria apropiată. În fine, după ce a strâns destui bani să supravieţuiască, a plecat spre Europa, şi şi-a urmat duşmanii dintr-un oraş în altul, răzbind cu ajutorul a tot felul de slujbe modeste, dar nereuşind vreodată să-i ajungă pe fugari. Când ajunsese la St. Petersburg, aceştia plecaseră la Paris, iar când i-a urmat acolo, a aflat că tocmai ce porniseră spre Copenhaga. În capitala daneză a ajuns din nou cu câteva zile mai târziu, căci aceştia şi-au continuat călătoria spre Londra, unde în cele din urmă a reuşit să dea de ei. În privinţa a ceea ce s-a întâmplat acolo, nu putem face nimic mai bun decât să citǎm ce-a povestit el însuşi, şi a fost transcris cuvânt cu cuvânt în jurnalul doctorului Watson, căruia îi suntem deja foarte obligaţi.

Capitolul 6

O continuare a însemnărilor doctorului John Watson.

Rezistenţa furioasă a prizonierului nostru nu indica, se pare, o atitudine feroce în ceea ce ne privea căci, văzând că este lipsit de putere, a zâmbit afabil, şi şi-a exprimat speranţa că nu ne-a rănit pe niciunul dintre noi în încăierarea dinainte.

— Bănuiesc că o să mă luaţi la poliţie, i-a spus el lui Sherlock Holmes. Birja mea este la poartă. Dacă-mi dezlegaţi picioarele, o să merg singur. Nu sunt atât de uşor de ridicat pe cât eram odată.

Gregson şi Lestrade au făcut un schimb de priviri, părând a crede că această propunere era mult prea îndrăzneaţă; însă Holmes l-a crezut imediat pe cuvânt, şi a desfăcut prosopul cu care-i legase gleznele. Acesta s-a ridicat şi şi-a întins picioarele, ca şi cum vroia să se asigure că erau din nou în libertate. Îmi amintesc că am gândit, în timp ce-l priveam, că am văzut rareori un om mai puternic; iar faţa lui întunecată, arsă de soare purta o expresie de hotărâre şi energie ce era la fel de formidabilă ca şi forţa lui.

— Dacă există un loc liber ca şef al poliţiei, socotesc că tu eşti omul potrivit, a spus el, privindu-l cu o admiraţie nedisimulată pe tovarăşul meu. Felul în care te-ai ţinut pe urmele mele a fost extraordinar.

— Mai bine aţi veni cu mine, le-a spus Holmes celor doi detectivi.

— Pot mâna caii, a spus Lestrade.

— Bun! Iar Gregson poate merge înăuntru cu mine. Şi tu, doctore. Eşti interesat de caz şi poţi să ne însoţeşti.

Am încuviinţat fericit, şi am coborât cu toţii. Prizonierul nostru nu a făcut nici o încercare de a scăpa, ci a intrat calm în birja care-i aparţinuse, şi l-am urmat. Lestrade a urcat pe capră, a îmboldit calul, şi ne-a adus într-un foarte scurt timp la destinaţie. Am fost conduşi într-o caneră mică, unde un inspector de poliţie şi-a notat numele prizonierului şi pe acelea ale oamenilor de uciderea cărora era învinuit. Oficialul era un bărbat cu faţa albă, impasibil, care îşi îndeplinea sarcina în mod mecanic, monoton.

— Prizonierul va apărea în faţa magistraţilor în cursul săptămânii, a spus el; între timp, domnule Jefferson Hope, doreşti să spui ceva? Trebuie să te previn că tot ceea ce spui va fi notat, şi poate fi folosit împotriva ta.

— Am o mulţime de lucruri de spus, a spus rar prizonierul nostru. Vreau, domnilor, să vă spun toată povestea.

— N-ar fi mai bine să faci asta la proces? L-a întrebat inspectorul.

— E posibil să nu ajung la proces, a răspuns el. N-aveţi de ce să fiţi surprinşi. Nu mă gândesc la sinucidere. Eşti doctor? Şi-a întors ochii întunecaţi şi sălbatici spre mine, în timp ce a pus această întrebare.

— Da, sunt, am răspuns.

— Atunci, pune-ţi mâna aici, a spus el, cu un zâmbet, mişcându-şi încheieturile încătuşate spre piept.

Am făcut ce-a spus, şi am simţit dintr-odată palpitaţiile nenumărate şi agitaţia ce aveau loc înăuntru. Pereţii pieptului său păreau să se înfioare şi să tremure ca o clădire slăbită în care s-ar fi aflat un motor puternic în mişcare. În tăcerea care se lăsase în cameră, puteam auzi un bâzâit şi un zumzăit monoton venind din acel loc.

— Nu se poate, am strigat, suferi de anevrism aortic!

— Aşa se numeşte, a spus el, calm. Am mers la doctor săptămâna trecută, şi mi-a spus că inima mea va ceda în curând. S-a înrăutăţit din ce în ce mai mult de ani buni. Îl am de la capriciile vremii şi proasta hrănire de când hălăduiam prin munţii din Salt Lake. Mi-am făcut treaba, şi nu-mi pasă cât de curând o să mor, dar aş vrea să las în urma mea o descriere a ceea ce s-a întâmplat. Nu vreau ca lumea să-şi amintească de mine ca de un ucigaş de serie.

Inspectorul şi cei doi detectivi au avut o discuţie grăbită, dacă era recomandabil să-l lase să-şi spună povestea.

— Doctore, consideri că există un pericol iminent? M-a întrebat cel dintâi.

— Cu siguranţă, da, i-am răspuns.

— În acest caz, este clar de datoria noastră şi în interesul justiţiei să-i luăm depoziţia, a spus inspectorul. Eşti liber, domnule, să prezinţi faptele, dar te previn din nou că ceea ce spui va fi notat.

— Cu permisiunea dumneavoastră, o să mă aşez, a spus prizonierul, făcând ceea ce a spus. Anevrismul ăsta mă face să obosesc foarte uşor, iar lupta pe care am avut-o acum o jumătate de oră n-a fost de natură să îmbunătăţească lucrurile. Sunt cu un picior în groapă, şi nu am de ce să vă mint. Fiecare cuvânt pe care-l spun este adevărul absolut, iar cum îl folosiţi îmi este complet indiferent.

Cu aceste cuvinte, Jefferson Hope s-a lăsat pe spatele scaunului, şi a început următoarea poveste ieşită din comun. Vorbea calm şi metodic, ca şi cum evenimentele pe care le nara erau absolut obişnuite. Pot garanta acurateţea poveştii ce urmează, întrucât am avut acces la agenda lui Lestrade, în care cuvintele prizonierului au fost notate exact cum au fost rostite.

— Nu are relevanţă pentru dumneavoastră de ce-i uram pe aceşti oameni, a spus el; e suficient că s-au făcut vinovaţi de moartea a două fiinţe umane – un tată şi o fiică – şi că, prin urmare, trebuiau să plătească cu viaţa. După multul timp ce s-a scurs de la crima lor, îmi era imposibil să obţin condamnarea lor la tribunal. Ştiam însă că sunt vinovaţi, şi am hotărât să devin judecător, juriu şi călău în acelaşi timp. Aţi fi făcut acelaşi lucru, dacă aţi fi avut vreo urmă de bărbăţie în voi, şi aţi fi fost în locul meu. Fata de care vă vorbesc ar fi trebuit să se mărite cu mine acum douăzeci de ani. A fost forţată să se mărite cu Drebber, ceea ce i-a sfâşiat inima. Am luat verigheta de pe degetul ei mort, şi am jurat că ochii lui vor vedea înainte de a muri acel inel, şi că ultimele lui gânduri vor fi iscate de crima pentru care era pedepsit. Am purtat inelul cu mine, şi l-am urmărit pe el şi pe complicele lui pe două continente, până când i-am prins. S-au gândit că o să mă extenueze, dar n-au putut-o face. Dacă mor mâine, ceea ce este foarte posibil, o să mor ştiind că mi-am făcut treaba şi încă bine. Au murit, şi au făcut-o de mâna mea. Nu mai am la ce spera ori ce dori.

— Ei erau bogaţi şi eu eram sărac, astfel încât n-a fost uşor să-i urmez. Când am ajuns la Londra, buzunarul meu era

aproape gol, şi mi-am dat seama că trebuia să fac ceva pentru a-mi câştiga existenţa. Condusul cailor şi călăritul sunt la fel de fireşti pentru mine ca şi mersul pe jos, prin urmare, m-am prezentat la un proprietar de birji, şi curând mi-am găsit o slujbă. Urma să-i dau o anumită sumă pe săptămână, şi tot ce câştigam pe deasupra puteam să păstrez. Rareori era ceva mult mai mult, însă am reuşit să strâng câte ceva. Cea mai grea treabă era să mă orientez, căci socot că, din toate labirinturile care au fost create vreodată, acest oraş este cel mai întortocheat. Aveam totuşi, o hartă la mine şi, odată ce m-am familiarizat cu principalele hanuri şi staţii, am început să mă descurc destul de bine.

— Mi-a luat ceva timp până am descoperit unde locuiau cei doi domni; dar am întrebat în stânga şi în dreapta, până ce în cele din urmă am dat de ei. Stăteau la o pensiune în Camberwell, pe celălalt mal al râului. Odată ce i-am descoperit, ştiam că sunt în puterea mea. Mi-am lăsat barba să crească, şi nu exista nici o şansă să mă recunoască. Aveam de gând să mă ţin pe urmele lor până când se oferea vreun prilej. Eram hotărât să nu-mi mai scape.

— Au fost, cu toate acestea, cât pe ce s-o facă. Indiferent pe unde mergeau prin Londra, eram întotdeauna după ei. Uneori îi urmam cu birja, alteori pe jos, dar primul fel era cel mai bun, căci aşa nu puteau să se îndepărteze. Numai dimineaţa foarte devreme sau seara foarte târziu puteam face un ban, prin urmare am început să rămân în urmă cu plata către cel care mă angajase. Cu toate acestea, nu-mi păsa de asta, atâta vreme cât puteam să pun mâna pe oamenii pe care-i urmăream.

— Erau foarte şmecheri, totuşi. Trebuie să se fi gândit că era posibil să fie urmăriţi, căci nu ieşeau niciodată singuri, şi niciodată după lăsarea întunericului. Timp de două săptămâni, m-am ţinut după ei în fiecare zi, şi nici măcar o dată nu i-am văzut separat. Drebber era beat în cea mai mare parte a timpului, însă Stangerson era întotdeauna vigilent, l-am privit şi seara şi dimineaţa, dar n-am găsit nici cel mai mic prilej; însă nu m-am descurajat, căci ceva parcă îmi spunea că ora era pe aproape. Singura mea teamă era ca acest lucru din piept să nu facă poc prea curând, şi să mă lase cu munca nefăcută.

— În cele din urmă, într-o seară, mânam calul în susul şi în josul străzii Torquay, căci aşa se numea strada unde locuiau, când am zărit o birjă oprindu-se în faţa uşii lor. Imediat ceva bagaj a fost scos afară, şi, după un timp, Drebber şi Stangerson i-au urmat, iar trăsura a plecat. Mi-am îmboldit calul, nepierzându-i din ochi, fiind foarte neliniştit, căci îmi era teamă că iar o să-şi schimbe domiciliul. Au coborât la gara Euston, şi am lăsat un băiat să aibă grijă de cal, urmându-i pe peron. I-am auzit întrebând de trenul spre Liverpool, şi li s-a răspuns că unul tocmai ce plecase şi că, timp de câteva ore, nu exista altul. Stangerson a părut a fi tulburat auzind asta, dar Drebber a fost mai degrabă mulţumit. M-am apropiat atât de mult de ei în aglomeraţie, că puteam să aud fiecare cuvânt pe care şi-l spuneau. Drebber a spus că avea ceva personal de rezolvat şi că, dacă Stangerson îl aşteaptă, o să se întoarcă curând.

Tovarăşul lui a protestat, amintindu-i că au hotărât să rămână întotdeauna împreună. Drebber i-a răspuns că problema pe care o avea de rezolvat era una delicată, şi că trebuia să meargă singur. N-am putut auzi ce i-a răspuns Stangerson în acel moment, dar celălalt a început să înjure, amintindu-i că nu era nimic altceva decât servitorul lui plătit, şi că nu trebuia să-şi permită să-i dea ordine. La aceasta, secretarul, văzând că nu are nici o şansă, a renunţat şi pur şi simplu l-a rugat ca, dacă nu ajunge la ultimul tren, să vină să-l întâlnească la hanul lui Halliday; la asta, Drebber i-a răspuns că o să fie înapoi pe peron înainte de unsprezece, şi a părăsit gara.

— Momentul pe care l-am aşteptat atât, în sfârşit, a venit. Duşmanii mei erau în puterea mea. Împreună se puteau proteja unul pe celălalt, dar separaţi erau la dispoziţia mea. N-am acţionat, cu toate acestea, cu o grabă exagerată. Planurile mele erau deja făcute. Răzbunarea nu-ţi oferă satisfacţie, dacă cel care ţi-a făcut rău n-are timp să realizeze cine îl loveşte, şi de ce l-a ajuns pedeapsa cuvenită. Aveam planurile mele prin care să-l fac pe omul care mi-a făcut atâta rău să înţeleagă că vechiul lui păcat a ieşit la iveală. Din întâmplare, cu câteva zile înainte, un domn pe care l-am luat să viziteze nişte case din Brixton a scăpat cheia uneia dintre ele în trăsura mea. A fost reclamată în aceeaşi seară şi înapoiată; dar, între timp, i-am luat tiparul, şi mi-am făcut o copie. Cu aceasta, aveam acces la cel puţin un loc în acest mare oraş în care puteam fi sigur că n-o să fiu întrerupt. Cum să-l fac pe Drebber să vină acolo era următoarea problemă dificilă pe care o aveam de rezolvat. A luat-o pe drum în jos, şi a intrat într-una sau două prăvălii de băuturi, rămânând aproape o jumătate de oră în ultima dintre ele. Când a ieşit, se clătina pe picioare, şi era evident bine afumat. O birjă se afla chiar în faţa mea, şi a chemat-o. Am urmat-o atât de aproape că nasul calului meu fusese la un metru de cel al vizitiului din faţă tot drumul. Birjile au huruit peste podul Waterloo şi peste

kilometri de străzi până când, spre uimirea mea, am ajuns înapoi pe strada pe care a locuit. Nu puteam ghici cu ce intenţie se întorsese; dar am continuat să merg, şi mi-am oprit birja cam la o sută de metri de casă. A intrat, iar birja lui a plecat. Daţi-mi un pahar cu apă, vă rog. Mi s-a uscat gura de atâta vorbit.

I-am dat paharul şi l-a băut.

— Acum e mai bine, a spus el. Ei bine, am aşteptat cam un sfert de oră, când s-a auzit brusc un zgomot, ca şi cum nişte oameni s-ar fi luptat înăuntru. În clipa următoare, uşa a fost deschisă cu putere şi au apărut doi bărbaţi, dintre care unul era Drebber, iar altul un tânăr pe care nu-l mai văzusem până atunci. Acest individ îl ţinea de guler şi când au ajuns în capul scărilor, i-a dat un brânci şi o lovitură ce l-au trimis până în mijlocul drumului.

— Câine, a strigat el, arătându-i băţul. O să te învăţ eu să insulţi o fată cinstită. Era atât de furios că cred că l-ar fi bătut pe Drebber cu el, dacă laşul nu ar fi luat-o, clătinându-se, la fugă, cât de repede îl ţineau picioarele. A fugit până la colţ, unde, zărindu-mi birja, m-a chemat şi a sărit înăuntru.

— Du-mă la hanul lui Halliday, mi-a spus.

— Când m-am asigurat că-l am în birja mea, inima îmi sălta de o asemenea bucurie că mi s-a făcut teamă ca nu cumva, acum la final, anevrismul meu să-mi joace festa. Mânam încet, reflectând ce era cel mai bine să fac. Puteam să-l scot din oraş, şi acolo pe vreun drum pustiu de ţară, să am ultima discuţie cu el. Aproape că mă hotărâsem, când mi-a dat chiar el însuşi răspunsul. Îl apucase iar setea de băutură, şi mi-a ordonat să opresc în faţa unui debit de băuturi spirtoase. A intrat acolo, spunându-mi să-l aştept. A rămas acolo până la ora închiderii iar, când a ieşit, era atât de beat că am ştiut că aveam vânatul în mână.

— Să nu vă imaginaţi că intenţionam să-l ucid cu sânge rece. Deşi ar fi fost un act de justiţie binemeritat, n-aş fi putut s-o fac. Hotărâsem cu mult înainte că o să-i dau o

şansă, dacă vrea să profite de ea. Printre mititele slujbe pe care le-am avut în America în timpul peregrinărilor mele, am fost la un moment dat îngrijitor şi om de serviciu la un laborator de la colegiul din York. Într-o zi, profesorul ţinea o prelegere despre otrăvuri, şi le-a arătat studenţilor un alcaloid, după cum l-a numit, pe care-l extrăsese dintr-o săgeată otrăvită din America de Sud, şi care era atât de puternic că cel mai mic grăunte din el însemna moarte instantanee. Am observat cutia în care ţinea acest preparat, şi când au plecat cu toţii, am luat puţin din ea. Eram un farmacist destul de bun, deci am făcut din acest alcaloid nişte pastile mici şi solubile, şi am pus fiecare pastilă într-o cutie alături de o pastilă similară, dar fără otravă. Am hotărât că, atunci când o să am ocazia, o să le dau domnilor mei posibilitatea să tragă la sorţi o pastilă din această cutie, iar eu o să înghit pastila rămasă. Era ceva la fel de mortal şi mai puţin zgomotos decât să împuşti pe cineva printr-o batistă. Din acea zi, am purtat tot timpul cu mine cutiuţele cu pastile, iar acum venise momentul să le folosesc.

— Era aproape unu, şi o noapte furtunoasă şi mohorâtă. Vântul sufla puternic, şi ploua torenţial. Indiferent cât de trist era afară, înăuntru eram fericit – atât de fericit că aş fi putut striga de bucurie. Dacă vreunul dintre voi, domnilor, aţi fi năzuit la ceva şi aţi fi tânjit după acest lucru timp de douăzeci de ani, ca să-l aveţi apoi pe neaşteptate la îndemână, aţi putea înţelege ce am simţit atunci. Mi-am aprins un trabuc, şi am tras din el ca să-mi calmez nervii, dar mâinile îmi tremurau, şi simţeam bătăi în tâmple din pricina nervozităţii. În timp ce mânam, îl vedeam pe bătrânul John Ferrier şi pe dulcea Lucy uitându-se la mine din întuneric, şi zâmbindu-mi, la fel de clar cum vă văd pe dumneavoastră în această cameră. Pe tot parcursul drumului erau în faţa mea, unul de fiecare parte a calului, până când am oprit la casa de pe Brixton.

— Nu se vedea nici suflare de om, şi nu se auzea nici un sunet, cu excepţia picăturilor de ploaie. Când m-am uitat pe

fereastra trăsurii, l-am zărit pe Drebber strâns tot grămadă, într-un somn de beţivan. L-am zgâlţâit de braţ.

— Este vremea să te dai jos, i-am spus.

— În regulă, birjar, a spus el.

— Presupun că a crezut că am ajuns la hanul pe care-l menţionase, căci s-a dat jos fără nici un alt cuvânt, şi m-a urmat prin grădină. A trebuit să merg alături de el, ca să-l ţin în picioare, căci era încă puţin beat. Când am ajuns la uşă am deschis-o şi l-am condus în camera din faţă. Vă dau cuvântul meu că tatăl şi fata mergeau înaintea noastră.

— Este al dracului de întuneric, a spus el, bătând din picior.

— O să facem în curând lumină, am spus, aprinzând un chibrit, şi apoi o lumânare de ceară pe care o adusesem cu mine. Acum, Enoch Drebber, am continuat, întorcându-mă spre el şi ţinându-i lumânarea în dreptul feţei, cine sunt eu?

S-a holbat pentru o clipă la mine, cu ochi lui înceţoşaţi de beţiv, iar apoi am văzut oroarea citindu-i-se în ei, şi strâmbându-i toate trăsăturile, ceea ce mi-a arătat că mă recunoscuse. S-a tras înapoi cu o faţă lividă, şi am văzut transpiraţia apărându-i pe frunte, în timp ce dinţii au început să-i clănţăne. La această privelişte, m-am sprijinit cu spatele de uşă, şi am râs tare şi prelung. Am ştiut întotdeauna că răzbunarea va fi dulce, dar nici n-am visat vreodată să-mi simt sufletul atât de mulţumit.

— Câine, i-am spus; te-am urmat din Salt Lake până în St. Petersburg, şi întotdeauna mi-ai scăpat. Acuma drumul tău se apropie de sfârşit, căci ori tu ori eu nu vom vedea mâine răsăritul soarelui. S-a tras şi mai departe în timp ce vorbeam, şi am putut vedea pe faţa lui credinţa că sunt nebun. Aşa şi eram atunci. Pulsul îmi bătea în tâmple ca un baros, şi cred că aş fi avut o criză de un fel sau altul, dacă nu mi-ar fi ţâşnit sângele pe nas, calmându-mă.

— Ce crezi acum de Lucy Ferrier? Am strigat, încuind uşa, şi fluturându-i cheia în faţă. Pedeapsa a venit încet, dar te-a ajuns în cele din urmă. Am văzut cum buzele-i de laş

tremurau când îi vorbeam. M-ar fi implorat să-l cruţ, dar ştia că ar fi fost inutil.

— O să mă ucizi? S-a bâlbâit.

— Nu va fi nici o crimă, i-am răspuns. Ce crimă poate fi aceea să omori un câine turbat? Ţie ţi-a fost milă de biata mea iubită, când ai târât-o de lângă tatăl ucis, şi ai dus-o în blestematul tău de harem neruşinat?

— Nu eu i-am omorât tatăl, a strigat el.

— Dar tu i-ai sfâşiat inima, am ţipat ascuţit, aruncându-i cutiuţa cu pastile. Să-l lăsăm pe bunul Dumnezeu să judece cine are dreptate. Alege şi mănâncă. Este moarte în una şi viaţă în cealaltă. O să iau ce laşi tu. Hai să vedem dacă există dreptate pe pământ, sau dacă suntem guvernaţi de întâmplare.

S-a tras înapoi cu ţipete sălbatice, şi implorându-mă să-mi fie milă, dar mi-am scos cuţitul şi i l-am ţinut la gât până când s-a supus. Apoi am înghiţit cealaltă pastilă, şi am stat unul în faţa celuilalt în tăcere aproape un minut, aşteptând să vedem care urma să trăiască şi care urma să moară. N-o să uit vreodată expresia feţei lui, când primele dureri l-au anunţat că otrava îşi făcea lucrarea. Am râs văzând-o, şi i-am ţinut verigheta lui Lucy în faţa ochilor. N-a durat decât o clipă, căci acţiunea alcaloidului este rapidă. Un spasm de durere i-a strâmbat trăsăturile, şi-a aruncat mâinile înainte, s-a clătinat, şi apoi cu un ţipăt răguşit a crezut greoi pe podea. L-am întors cu piciorul şi mi-am pus mâna pe inima lui. Nu mai bătea. Era mort!

Sângele îmi curgea din nas, dar nici n-am observat. Nu ştiu ce mi-a venit să scriu cu el pe perete. Poate vreo idee răutăcioasă să pun poliţia pe o pistă greşită, căci mă simţeam cu inima uşoară şi voios. Mi-am amintit de un neamţ care a fost găsit în New York, având scris RACHE deasupra lui, iar ziarele de la vremea respectivă susţineau că au făcut-o societăţile secrete. M-am gândit că ceea ce-i pusese în încurcătură pe cei din New York îi va pune şi pe cei din Londra, prin urmare mi-am înmuiat degetul în

sânge, şi am scris cuvântul respectiv într-un loc convenabil pe perete. Apoi m-am îndreptat spre birjă, şi am văzut că nu era nimeni în jur, şi că noaptea era încă foarte furtunoasă. Am mânat un timp când, băgându-mi mâna în buzunarul în care ţineam de obicei inelul lui Lucy, am descoperit că nu era acolo. Am fost ca lovit de trăsnet, căci era singura amintire pe care o aveam de la ea. Gândindu-mă că poate l-am scăpat când m-am aplecat asupra cadavrului lui Drebber, m-am întors şi, lăsând birja pe o stradă laterală, m-am îndreptat cu îndrăzneală spre casă – căci eram gata să înfrunt orice mai degrabă decât să rămân fără inel. Când am ajuns acolo, am nimerit exact în braţele unui poliţist, care tocmai ieşea, şi am reuşit să-i aplanez suspiciunile prefăcându-mă că eram teribil de beat.

Aşa şi-a găsit sfârşitul Enoch Drebber. Tot ceea ce mai aveam de făcut era să fac acelaşi lucru cu Stangerson, şi să-i plătesc astfel pentru moartea lui John Ferrier. Ştiam că stătea la hanul lui Halliday, şi m-am învârtit pe acolo toată ziua, dar n-a apărut deloc. Bănuiesc că suspecta ceva de când Drebber nu mai apăruse. Stangerson era un tip deştept şi totdeauna în gardă. Însă dacă îşi imagina că putea să mă ţină la distanţă, rămânând înăuntru, se înşela extrem de tare. Am descoperit în curând care era fereastra camerei lui, şi în dimineaţa următoare devreme, am profitat de o scară care stătea pe jos pe aleea din spatele hanului, pătrunzând astfel în camera lui odată cu venirea zorilor. L-am sculat şi i-am spus că a venit clipa când trebuia să dea socoteală pentru viaţa pe care o luase cu atâta vreme în urmă. I-am descris moartea lui Drebber şi i-am oferit aceeaşi şansă cu pastilele otrăvite. În loc de a profita de ea, a sărit din pat şi s-a aruncat la gâtul meu. În legitimă apărare, l-am înjunghiat în inimă. Era oricum acelaşi lucru, căci Dumnezeu n-ar fi îngăduit vreodată ca mâna lui pătată de sânge să aleagă altceva decât otrava.

— Mai am puţine de spus şi cu atât mai bine, căci sunt aproape gata. Am continuat să conduc birja încă o zi sau

două, intenţionând să o fac până când aş fi strâns destui bani să mă întorc în America. Stăteam în curte, când un băieţandru zdrenţăros m-a întrebat dacă se afla acolo un vizitiu pe numele de Jefferson Hope, căci birja lui era cerută de un domn de pe strada Baker, numărul 221B. M-am dus acolo nesuspectând nimic, iar următorul lucru pe care-l ştiu este că tânărul de aici mi-a pus cătuşele pe mâini, reuşind s-o facă cât de poate de priceput. Aceasta-i toată povestea mea, domnilor. Mă puteţi considera un criminal; dar susţin că sunt un justiţiar întru nimic deosebit de dumneavoastră.

Istorisirea bărbatului a fost atât de pasionantă, iar stilul lui atât de impresionant, că am rămas cu toţii tăcuţi şi absorbiţi. Chiar şi detectivii de profesie, familiarizaţi precum erau cu crima în toate detaliile ei, au părut a fi extrem de interesaţi de povestea lui. Când a terminat-o, am rămas pentru câteva minute într-o tăcere aproape deplină, întreruptă numai de scârţâitul creionului lui Lestrade, care adăuga ultimele amănunte depoziţiei notate.

— Există un singur punct în privinţa căruia aş vrea mai multe informaţii, a spus Sherlock Holmes, într-un final.

— Cine a fost complicele care a venit după inel când am dat anunţul?

Prizonierul i-a făcut glumeţ cu ochiul. Sunt liber să-mi destăinui propriile secrete, a spus el, dar nu pot să-i bag pe alţii în belea. Am văzut anunţul, şi m-am gândit că poate fi o capcană sau altminteri, poate fi inelul pe care îl doream. Prietenul meu s-a oferit să meargă şi să vadă. Cred că recunoaşteţi că a făcut-o inteligent.

— Nu există nici o îndoială în această privinţă, i-a răspuns Holmes, încântat.

— Acum, domnilor, a remarcat grav inspectorul, trebuie să ne supunem uzanţelor legii. Joi, prizonierul va fi adus în faţa magistraţilor, şi va trebui să fiţi toţi prezenţi. Până atunci, mă declar responsabil pentru el. A sunat din clopoţel în timp ce vorbea, iar Jefferson Hope a fost luat de doi paznici,

în timp ce prietenul meu şi cu mine am ieşit din staţie, şi am luat o birjă înapoi pe strada Baker.

Capitolul 7
Concluzie.

Am fost cu toţii atenţionaţi să apărem joi în faţa magistraţilor; dar când ziua a sosit, n-am mai avut prilejul să depunem mărturie. Un judecător superior a preluat cazul, căci Jefferson Hope a fost chemat în faţa unui tribunal care urma să-i administreze o justiţie mai strictă. Chiar în noaptea de după prinderea lui, aorta i s-a spart, şi a fost găsit dimineaţa întins pe podeaua din celulă, având un zâmbet calm pe faţă, ca şi cum ar fi avut timp, în momentele premergătoare morţii, să privească în urmă asupra unei vieţi folositoare şi a unei munci bine făcute.

— Gregson şi Lestrade vor fi furioşi că a murit, a remarcat Holmes, când vorbeam despre asta în seara următoare. Ce se va întâmpla cu recunoaşterea pe care o sperau?

— N-am observat că ar fi avut foarte multe de a face cu prinderea lui, i-am răspuns.

— Ceea ce faci în lumea asta n-are importanţă, mi-a replicat tovarăşul meu, cu amărăciune. Problema este ce poţi să-i faci pe ceilalţi să creadă că ai făcut. N-are importanţă, a continuat el mai senin, după o pauză. N-aş fi ratat această investigaţie pentru nimic în lume. N-a existat vreodată un caz mai interesant, din câte îmi amintesc. Aşa simplu cum a fost, au existat câteva aspecte foarte instructive.

— Simplu?!! Am exclamat.

— Păi, realmente, ar fi greu să-l consideri altfel, a spus Sherlock Holmes, zâmbind la surprinderea mea. Dovada simplităţii sale intrinseci este că, fără nici un ajutor, cu excepţia câtorva deducţii foarte obişnuite, am fost capabil să pun mâna pe criminal în numai trei zile.

— Asta aşa e, am spus eu.

— Ţi-am explicat deja că ceea ce este ieşit din comun este, de obicei, mai degrabă un ghid decât un obstacol. În

rezolvarea unei probleme de felul acesta, ceea ce este important este să fii capabil să raţionezi retrospectiv. Acesta este un talent foarte folositor şi foarte facil, însă oamenii nu-l prea practică. În viaţa de zi cu zi, este mai folositor să raţionezi în avans şi astfel, celălalt tip de raţionament este ignorat. Există cincizeci de oameni capabili să raţioneze sintetic, la unul singur care poate raţiona analitic.

— Mărturisesc, i-am spus, că nu prea înţeleg.

— Nici nu m-am aşteptat să poţi. Hai să vedem dacă pot să te lămuresc mai mult. Majoritatea oamenilor, dacă le descrii un şir de evenimente, pot să-ţi spună care va fi rezultatul. Pot să combine acele evenimente, şi să deducă din ele ce urmează să se întâmple. Există puţini oameni, totuşi, cărora dacă le spui un rezultat, sunt capabili să descopere prin intuiţie care au fost paşii care au dus la acel rezultat. Aceasta este capacitatea la care mă refer, când vorbesc de a raţiona retrospectiv sau analitic.

— Înţeleg, am spus eu.

— Acesta a fost un caz în care ţi s-a dat rezultatul şi a trebuit să descoperi tot restul de unul singur. Acum lasă-mă să încerc să-ţi arăt diferiţii paşi ai raţionamentului meu. Să încep cu începutul. M-am apropiat de casă, precum ştii, pe jos, şi am început prin a examina drumul, iar acolo, aşa cum ţi-am explicat deja, am văzut clar urmele unei birje care, mi-am dat seama cercetând, a fost acolo în timpul nopţii. Am realizat că era vorba de o birjă şi nu de o trăsură privată datorită distanţei mici dintre roţi. Birja obişnuită din Londra este considerabil mai puţin lată decât o trăsură privată.

— Acesta a fost primul punct câştigat. Apoi am luat-o încet pe aleea din grădină, care era din pământ argilos, extrem de bun pentru a observa urmele. Fără îndoială, ţie ţi s-a părut a fi doar o cărare mocirloasă străbătută de mulţi paşi, dar pentru ochii mei experimentaţi, fiecare semn de pe suprafaţa ei era plin de înţeles. Nu există nici o ramură a ştiinţei detective care să fie atât de importantă şi atât de

mult neglijată ca arta de a trasa urmele de paşi. Din fericire, i-am acordat întotdeauna o atenţie deosebită şi datorită unei practici îndelungate, mi-a devenit o a doua natură. Am observat urmele paşilor greoi ai poliţiştilor, dar le-am văzut de asemenea pe acelea ale celor doi bărbaţi care au trecut primii prin grădină. Era uşor de dedus că au trecut înaintea altora, deoarece urmele lor au fost în întregime şterse pe alocuri de altele care s-au suprapus peste ele. In felul acesta, am obţinut a doua informaţie, conform căreia vizitatorii nocturni erau doi la număr, unul extrem de înalt (după cum am calculat, pornind de la lungimea pasului său), iar celălalt îmbrăcat la modă, judecând după urma mică şi elegantă lăsată de cizmele sale.

— Când am intrat în casă, mi s-a confirmat că aşa era. Bărbatul meu cu cizme elegante stătea întins în faţa mea. Cel înalt deci comisese crima, dacă era vorba de crimă. Mortul nu prezenta nici o rană, însă expresia agitată a feţei sale m-a asigurat că ştia ce soartă îl aştepta, înainte să i se fi întâmplat ceva. Oamenii care mor de o boală de inimă sau dintr-o cauză naturală neaşteptată nu au niciodată trăsăturile agitate. Mirosind buzele mortului, am detectat un uşor miros acru, şi am ajuns la concluzia că fusese forţat să ia otravă. Din nou, am dedus că a fost obligat s-o facă, datorită urii şi fricii exprimate de trăsăturile sale. Am ajuns la acest rezultat prin metoda excluderii, căci nici o altă ipoteză nu corespundea faptelor. Să nu-ţi imaginezi că este o idee într-atât de neobişnuită. Administrarea forţată a otrăvii nu este un lucru nou în istoria crimei. Cazurile lui Dolsky din Odessa şi a lui Leturier din Montpellier se vor ivi imediat în mintea oricărui toxicolog.

— Iar acum mă confruntam cu întrebarea importantă care fusese motivul. Jaful n-a constituit un obiect al crimei, căci nimic nu a fost luat. Era vorba de politică, atunci, sau de o femeie? Aceasta era întrebarea la care trebuia să răspund. De la început, am fost înclinat spre a doua presupoziţie.

Asasinii politici sunt fericiţi să-şi facă treaba şi să dispară. Această crimă, din contră, a fost făcută cu multă deliberare, iar criminalul şi-a lăsat urmele prin toată camera, arătând că a fost acolo tot timpul. Trebuie să fi fost vorba de un motiv privat şi nu de unul politic, dacă a putut provoca o răzbunare atât de metodică. Când a fost descoperită inscripţia de pe perete, am fost mai mult ca niciodată sigur că opinia mea era adevărată. Lucrul era mult prea vădit simplu praf în ochi. Cu toate acestea, când a fost găsit inelul, lucrurile au devenit clare. În mod evident, criminalul l-a folosit pentru a-i reaminti victimei de o femeie moartă sau absentă. În acest punct, l-am întrebat pe Gregson dacă în telegrama sa spre Cleveland a întrebat despre vreun lucru deosebit privind trecutul lui Drebber. A răspuns, după cum îţi aminteşti, că nu.

— Am trecut apoi la examinarea atentă a camerei, ce mi-a confirmat opinia privind înălţimea criminalului, şi mi-a furnizat detalii în plus, precum trabucul Trichinopoly şi lungimea unghiilor acestuia. Ajunsesem deja la concluzia că, întrucât nu existau nici un fel de urme de luptă, sângele care acoperea podeaua trebuia să fi curs din nasul criminalului, datorită excitării. Am putut observa că urmele de sânge coincideau cu urmele picioarelor lui. Este rar ca vreun om, care nu este foarte sangvin, să păţească aşa ceva datorită emoţiei, deci am presupus despre criminal că era probabil un bărbat robust şi rumen la faţă. Evenimentele au dovedit că am judecat corect.

— După ce am părăsit casa, am făcut ceea ce Gregson a neglijat. I-am telegrafiat şefului poliţiei din Cleveland, mărginindu-mi întrebările la circumstanţe legate de căsătoria lui Enoch Drebber. Răspunsul a fost revelator. Mi-a spus că Drebber ceruse deja protecţia legii împotriva vechiului său rival în dragoste, numit Jefferson Hope, şi că acesta se afla în Europa la momentul de faţă. Ştiam acum că dezlegasem misterul şi că tot ce mai aveam de făcut era să prind criminalul.

— Ajunsesem deja la concluzia că omul care a intrat în casă cu Drebber era unul şi acelaşi cu acela care condusese birja. Urmele de pe drum indicau mişcările încoace şi încolo ale calului, care fusese lăsat singur. Unde putea fi între timp vizitiul, dacă nu în casă? Iar apoi este absurd să presupui că vreun om sănătos la cap ar face o crimă pregătită de înainte, sub privirea unei terţe persoane care, cu siguranţă, îl vă trăda. Şi, în ultimul rând, presupunând că cineva vrea să se ţină după altcineva prin Londra, ce mijloc mai bun poate găsi pentru aceasta decât să devină vizitiu? Toate aceste consideraţii m-au condus la concluzia care se impunea că Jefferson Hope trebuia să fie unul din vizitii metropolei.

— Dacă a fost unul, nu exista nici un motiv pentru care ar fi încetat să fie. Din contră, din punctul lui de vedere, orice schimbare bruscă putea atrage atenţia asupra lui. Pentru un timp cel puţin, cel mai probabil ar fi continuat să-şi facă meseria. Nu exista nici un motiv să presupun că ar fi folosit un nume fals. De ce şi-ar fi schimbat numele într-o ţară unde nimeni nu i-l cunoştea pe cel adevărat? Prin urmare, mi-am organizat micul meu pluton de detectivi din copiii străzii, şi i-am trimis sistematic la fiecare proprietar de birji din Londra până când l-au depistat pe omul pe care îl căutam. Cât de bine au făcut-o, şi cât de prompt am acţionat apoi, este încă proaspăt în amintirea ta. Uciderea lui Stangerson a fost un incident în întregime neaşteptat, însă care oricum n-ar prea putut fi împiedicat. Datorită lui, după cum ştii, am intrat în posesia pastilelor, a căror existenţă o bănuisem deja. Vezi, întreaga poveste este o înlănţuire de secvenţe logice, fără vreo inconsistenţă sau eroare.

— E extraordinar! Am strigat. Meritele tale ar trebui recunoscute în public. Ar trebui să publici o descriere a cazului. Dacă nu o faci, o s-o fac eu în numele tău.

— Poţi face ceea ce vrei, doctore, mi-a răspuns el. Uită-te la asta! A continuat, dându-mi un ziar, uită-te la asta!

Era Ecoul din ziua respectivă, iar fragmentul pe care mi-l indicase era dedicat chiar acestui caz.

Publicul, se spunea, a pierdut un spectacol senzaţional datorită morţii neaşteptate a lui Hope, suspectat de uciderea domnului Enoch Drebber şi a domnului Joseph Stangerson. Detaliile privind acest caz nu vor mai fi probabil cunoscute, deşi deţinem, dintr-o sursă demnă de încredere, informaţia că crima a fost rezultatul unei duşmănii vechi de ordin romantic, în care dragostea şi mormonismul au avut de jucat un rol. Se pare că ambele victime au făcut parte în tinereţe dintre mormoni, iar Hope, prizonierul care a decedat, se trăgea de asemenea din oraşul Salt Lake. Dacă rezolvarea cazului n-a avut altă finalitate, cel puţin a ilustrat într-o manieră extrem de clară eficienţa detectivilor din rândurile poliţiei noastre, şi va servi drept lecţie tuturor străinilor, că ar fi înţelept să-şi rezolve duşmăniile acasă, şi nu să le aducă cu ei la noi în ţară. Nu mai este un secret că meritul pentru această inteligentă prindere a criminalului aparţine în întregime binecunoscuţilor detectivi de la Scotland Yard, domnii Lestrade şi Gregson. Bărbatul a fost arestat, se pare, în locuinţa unui anume domn Sherlock Holmes, care el însuşi, e drept ca amator, a demonstrat ceva talent ca detectiv şi care, cu asemenea profesori, poate spera să atingă într-o anumită măsură talentul lor cu timpul. Este de aşteptat ca o scrisoare de mulţumiri să fie adresată celor doi detectivi, ca recunoaştere cuvenită a serviciilor lor.

— Nu ţi-am spus asta încă de la început? A strigat Sherlock Holmes, râzând. Asta-i tot ce am reuşit cu Studiul nostru în roşu intens: o scrisoare de mulţumiri pentru ei!

— Nu contează, i-am răspuns; am toate faptele în jurnalul meu, şi le voi prezenta publicului. Între timp, trebuie să te mulţumeşti cu faptul că ştii în sinea ta că ai reuşit, ca şi romanul cel avar: „Populus me sibilat, at mihi paudo.

Ipse do mi simul ac nummos contemplar în arca.”11

— Oamenii mă huiduiesc, însă ce-mi pasă mie, când ajung acasă şi-mi admir banii din cufăr. „ – Horaţiu – Satire

SFÂRŞIT